

Sprawozdanie Finansowe
Deutsche Bank Polska S.A.

za 2019 rok

Spis treści

Rachunek zysków i strat Deutsche Bank Polska S.A.	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej Deutsche Bank Polska S.A.	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A.	8
Rachunek przepływów pieniężnych Deutsche Bank Polska S.A.	10
Noty do sprawozdania finansowego Deutsche Bank Polska S.A.	12
1. Dane identyfikujące Bank	12
2. Znaczące zasady rachunkowości	13
a) Oświadczenie o zgodności	13
b) Kontynuacja działalności	13
c) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego	13
d) Wartości szacunkowe	19
e) Waluty obce	21
f) Aktywa i zobowiązania finansowe	21
g) Rzeczowe aktywa trwałe	26
h) Wartości niematerialne	27
i) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	27
j) Pozostałe składniki bilansu	28
k) Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych	28
l) Kapitał własny	28
m) Świadczenia pracownicze	29
n) Rezerwy	30
o) Wynik z tytułu odsetek	31
p) Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji	31
q) Przychody z dywidend	34
r) Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	34
s) Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji	34
t) Pozostałe przychody i koszty operacyjne	34
u) Podatek dochodowy	34
v) Udzielone i otrzymane zobowiązania pozabilansowe	35
3. Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek	36
4. Koszty z tytułu odsetek	36
5. Przychody z tytułu prowizji	37
6. Koszty z tytułu prowizji	37

7.	Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji.....	38
8.	Pozostałe przychody operacyjne.....	38
9.	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.....	39
10.	Koszty operacyjne.....	40
11.	Amortyzacja.....	40
12.	Podatek od niektórych instytucji finansowych.....	40
13.	Pozostałe koszty operacyjne.....	41
14.	Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej i zaniechanej.....	42
15.	Zysk\strata na jedną akcję.....	43
16.	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym.....	43
17.	Należności od banków.....	43
18.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom.....	45
19.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	49
20.	Inwestycyjne aktywa finansowe.....	50
21.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	52
22.	Wartości niematerialne.....	55
23.	Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego.....	56
24.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	56
25.	Pozostałe aktywa.....	58
26.	Zobowiązania wobec innych banków.....	59
27.	Zobowiązania wobec klientów.....	60
28.	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	61
29.	Rezerwy.....	63
30.	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego.....	65
31.	Pozostałe zobowiązania.....	65
32.	Zobowiązania podporządkowane.....	66
33.	Kapitał akcyjny.....	66
34.	Pozostałe kapitały.....	68
35.	Wartość godziwa.....	68
36.	Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe.....	74
37.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie.....	76
38.	Informacje dotyczące leasingu.....	77
39.	Gotówka i jej ekwiwalenty.....	77
40.	Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.....	78
41.	Transakcje z jednostkami powiązanymi.....	79
42.	Zdarzenia po dacie bilansowej.....	83

43.	Ryzyko kredytowe.....	84
44.	Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności	117
45.	Zarządzanie kapitałem własnym	137
46.	Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń	143

Rachunek zysków i strat Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Nota	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek	3	313 631	335 211
<i>Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej</i>		313 631	335 211
<i>Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie</i>		185 886	200 364
<i>Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>		127 745	134 847
Koszty z tytułu odsetek	4	(112 497)	(177 768)
Wynik z tytułu odsetek		201 134	157 443
Przychody z tytułu prowizji	5	104 474	101 495
Koszty z tytułu prowizji	6	(16 984)	(22 585)
Wynik z tytułu prowizji		87 490	78 910
Przychody z dywidend		256	-
Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji	7	65 961	96 010
Pozostałe przychody operacyjne	8	7 063	4 367
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	9	(14 880)	(1 852)
Koszty operacyjne, w tym:	10	(299 314)	(279 254)
<i>Koszty pracownicze i Koszty działania</i>	10	(267 534)	(260 364)
<i>Amortyzacja</i>	11	(16 614)	(4 953)
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	13	(15 166)	(13 937)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	12	(20 648)	(36 953)
Wynik na działalności operacyjnej		27 062	18 671
Zysk(strata) przed opodatkowaniem na działalności kontynuowanej		27 062	18 671
Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej	14	(20 619)	(21 067)
Zysk(strata) za okres na działalności kontynuowanej		6 443	(2 396)
Zysk(strata) przed opodatkowaniem na działalności zaniechanej		-	(197 859)
Podatek dochodowy dotyczący działalności zaniechanej	14	-	11 300
Zysk(strata) za okres na działalności zaniechanej		-	(186 559)
Zysk(strata) za okres		6 443	(188 955)

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów\ (strat) Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Okres	Okres
	od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
Zysk\ (strata) netto za okres	6 443	(188 955)
Inne całkowite dochody w tym:	(12 462)	5 120
Inne całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	-	-
Inne całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	(12 462)	5 120
<i>Wycena dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto</i>	(15 329)	6 092
<i>Podatek odroczony</i>	2 867	(887)
<i>Inne składniki całkowitych dochodów</i>	-	(85)
Całkowity dochód\ (strata) za okres sprawozdawczy	(6 019)	(183 835)

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Nota	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Aktywa			
Kasa, środki w Banku Centralnym	16	521 236	755 317
Należności od banków	17	539 826	512 633
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	18	9 712 491	10 897 153
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		9 712 491	10 897 153
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	21 361	11 279
Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:	20	8 422 026	9 892 697
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		8 422 026	9 892 697
Rzeczowe aktywa trwałe	21	43 047	14 040
Wartości niematerialne	22	21 240	23 767
Należności z tyt. bieżącego podatku dochodowego	23	4 103	9 440
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24	29 540	45 984
Pozostałe aktywa	25	46 530	52 365
Aktywa razem		19 361 400	22 214 675
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec innych banków	26	6 047 949	8 674 629
Zobowiązania wobec klientów	27	9 146 315	9 269 194
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	28	15 212	9 326
Rezerwy	29	39 865	80 213
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	30	-	-
Pozostałe zobowiązania	31	292 747	342 823
Zobowiązania podporządkowane	32	1 288 756	1 301 915
Zobowiązania razem		16 830 844	19 678 100
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny	33	1 744 449	1 744 449
Kapitał zapasowy	34	666 805	666 805
Pozostałe kapitały rezerwowe	34	109 833	339 150
Kapitał z aktualizacji wyceny	34	3 026	15 488
Zyski zatrzymane	34	6 443	(229 317)
Kapitał własny razem		2 530 556	2 536 575
Zobowiązania i kapitały razem		19 361 400	22 214 675

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Nota	33	34	34	34	34	
Stan na 1 stycznia 2019 roku	1 744 449	666 805	339 150	15 488	(229 317)	2 536 575
<i>Całkowite dochody za okres</i>	-	-	-	(12 462)	6 443	(6 019)
Wynik roku bieżącego	-	-	-	-	6 443	6 443
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(12 462)	-	(12 462)
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	(229 317)	-	229 317	-
Saldo na 31 grudnia 2019 roku	1 744 449	666 805	109 833	3 026	6 443	2 530 556

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A. (c.d.)

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Nota	33	34	34	34	34	
Saldo na 31 grudnia 2017 roku	2 651 449	845 314	677 041	10 368	3 644	4 187 816
Skutki zmian rachunkowości -						
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	(3 664)	(40 362)	(44 026)
Stan na 1 stycznia 2018 roku	2 651 449	845 314	677 041	6 704	(36 718)	4 143 790
<i>Całkowite dochody za okres</i>	-	-		8 784	(188 955)	(180 171)
Wynik roku bieżącego	-	-		(85)	(188 955)	(189 040)
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-		8 869	-	8 869
Emisja akcji	93 000	-		-	-	93 000
Podział wyniku za poprzedni rok	-	-	3 644	-	(3 644)	-
Premia emisyjna	-	371 491		-	-	371 491
Umorzenie kapitału w związku z rozliczeniem podziału Banku	(1 000 000)	(550 000)	(341 535)	-	-	(1 891 535)
Saldo na 31 grudnia 2018 roku	1 744 449	666 805	339 150	15 488	(229 317)	2 536 575

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Rachunek przepływów pieniężnych Deutsche Bank Polska S.A.

		Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN			
Działalność operacyjna			
Zysk(strata) netto	Nota	6 443	(188 955)
Korekty		(1 818 651)	1 416 095
Niezrealizowane zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		-	-
Amortyzacja		16 614	18 693
Odsetki od kredytów/pożyczek od innych banków		50 108	52 500
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej		(247 486)	(172 556)
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)		20 619	9 767
Podatek dochodowy zapłacony		(4 103)	(79 317)
Zmiana stanu lokat oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom		4 284	(4 284)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(10 082)	55 924
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych		54 429	5 674
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		1 184 662	19 339 446
Zmiana stanu innych aktywów		11 172	96 297
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		(2 639 839)	(4 782 977)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		5 886	(102 901)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(122 879)	(11 069 730)
Zmiana stanu rezerw		(40 348)	54 843
Zmiana stanu innych zobowiązań		(50 076)	(108 155)
Inne korekty (w tym zmiany kapitału z tytułu podziału Banku)		(51 612)	(1 897 128)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej z działalności kontynuowanej i zaniechanej, w tym:		(1 812 208)	1 227 140
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej kontynuowanej		(1 812 208)	3 283 735
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej zaniechanej		-	(2 056 594)
Działalność inwestycyjna			
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(8 499)	(31 211)
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		16	151
Nabycie udziałów		-	-
Otrzymane dywidendy		256	-
Zakup inwestycyjnych papierów wartościowych		(47 015 010)	(117 825 879)
Wykupy inwestycyjnych papierów wartościowych i wpływy odsetek z inwestycyjnych papierów wartościowych		48 682 949	115 774 565
Przepływy pieniężne netto związane z działalnością inwestycyjną - działalność kontynuowana i zaniechana, w tym:		1 659 712	(2 082 374)
Przepływy pieniężne netto związane z działalnością inwestycyjną - działalność kontynuowana		1 659 712	(2 082 374)
Przepływy pieniężne netto związane z działalnością inwestycyjną - działalność zaniechana		-	-

Działalność finansowa

Emisja akcji	-	464 491
Zaciągnięte kredyty i pożyczki, w tym podporządkowane	-	-
Zapłacone odsetki	(50 108)	(52 500)
Dywidendy wypłacone	-	-
Splaty kredytów i pożyczek, w tym podporządkowanych	-	(61 142)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej - działalność kontynuowana i zaniechana, w tym:	(50 108)	350 849
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej - działalność kontynuowana	(50 108)	411 991
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej - działalność zaniechana	-	(61 142)
Przepływy pieniężne netto	(202 604)	(504 384)
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych	(931)	9 167
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	(202 604)	(504 384)
Środki pieniężne na początek okresu	39	1 263 666
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	39	1 061 062
Środki pieniężne na koniec okresu działalności kontynuowanej	1 061 062	1 263 666
Środki pieniężne na koniec okresu działalności zaniechanej	-	-
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych		
Otrzymane dochody odsetkowe	302 861	325 489
Koszty odsetkowe zapłacone	(59 134)	(173 668)

Noty zaprezentowane na stronach 12-146 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego Deutsche Bank Polska S.A.

1. Dane identyfikujące Bank

Nazwa banku: Deutsche Bank Polska S.A.

Siedziba: Al. Armii Ludowej 26, 00-609 Warszawa

PKD: 6419 Z

Rejestracja: Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy, KRS 0000022493

Deutsche Bank PBC S.A., (Bank) został utworzony Decyzją Nr 62 Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie utworzenia Banku Współpracy Regionalnej Spółka Akcyjna w Krakowie z dnia 26 lipca 1991 roku. Bank został zarejestrowany w KRS 23 czerwca 2001 roku w Krakowie, przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego jako Bank Współpracy Regionalnej S.A. w Krakowie.

W dniu 31 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dokonał wpisu połączenia Deutsche Bank Polska S.A. oraz Deutsche Bank PBC S.A. Od dnia 1 lutego 2014 roku Bank kontynuuje działalność w ramach połączonej struktury jako Deutsche Bank Polska S.A. (dawniej Deutsche Bank PBC S.A., dalej „Bank”).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, jak i na koniec roku poprzedniego, Jednostką dominującą dla Banku był Deutsche Bank AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem, który jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

W okresie objętym sprawozdaniem i do dnia podpisania sprawozdania w skład Zarządu wchodził:

- Tomasz Kowalski – Członek Zarządu do dnia 30 kwietnia 2019 r., p.o. Prezesa Zarządu od 1 maja 2019 r., Prezes Zarządu od 25 czerwca 2019 r.,
- Krzysztof Kalicki – Prezes Zarządu (do dnia 30 kwietnia 2019 r.),
- Leszek Niemycki – Wiceprezes Zarządu (do dnia 20 lutego 2019 r.),
- Zbigniew Bętkowski – Członek Zarządu,
- Piotr Gemra – Członek Zarządu,
- Magdalena Rogalska – Członek Zarządu, od 22 maja 2019 r. Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Pawłowski – Członek Zarządu.

Przedmiotem działalności Banku zgodnie ze statutem jest wykonywanie – w obrocie krajowym i zagranicznym – czynności bankowych oraz, w granicach dopuszczalnych prawem, innych czynności dla osób fizycznych i prawnych, a także dla spółek i innych organizacji gospodarczych nie posiadających osobowości prawnej oraz organizacji międzynarodowych. Bank prowadzi działalność również w zakresie bankowości inwestycyjnej.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

2. Znaczące zasady rachunkowości

a) Oświadczenie o zgodności

Sprawozdanie finansowe Banku za okres zakończony 31 grudnia 2019 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (zwanej dalej „MSSF”) i innymi obowiązującymi przepisami.

Sprawozdanie finansowe Banku jest przygotowywane zgodnie z wymogami MSSF na podstawie Uchwały nr 12 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 27 czerwca 2005 roku.

b) Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

c) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Banku za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało sporządzane w złotych polskich (PLN) w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Sprawozdanie zawiera dane jednostkowe.

W sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych, jako wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości amortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank dokonał zmian zasad rachunkowości w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie w zakresie wynikającym z wdrożenia MSSF16. Polityka rachunkowości Banku uwzględnia wymogi wszystkich obowiązujących na dzień bilansowy Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 1 czerwca 2020 roku. Ostateczne zatwierdzenie sprawozdania finansowego zostanie dokonane przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Bank nie skorzystał

z możliwości wcześniejszego zastosowania tych standardów i interpretacji.

Zamieszczone poniżej nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2019 roku, i nie zostały zastosowane w sprawozdaniu finansowym. Bank ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 r.:

- 1) **MSSF 16 „Leasing”** – został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 r., zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 r. (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później) i wpływa na Bank w obszarze aktywów użytkowanych w oparciu o umowy dzierżawy, najmu i leasingu. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu, dzierżawy czy najmu. Jednocześnie nowe wymagania sprawozdawcze eliminują pojęcie leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR17 (z punktu widzenia leasingobiorcy), a w konsekwencji pozabilansowe ujęcie użytkowanych aktywów. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz rozpoznaniem zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

Bank przeprowadził analizę posiadanych umów, aby określić, które elementy są leasingowe, a które nieleasingowe. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany nieodwoływalny okres w zamian za wynagrodzenie. Największy wpływ na sprawozdania finansowe ma rozpoznanie umów na najem powierzchni biurowej (Centrala Banku w Warszawie i Krakowie) jako umów leasingowych. Zidentyfikowano również umowy na niewielkie powierzchnie biurowe w kilku miastach w Polsce (Gdańsk, Poznań, Katowice, Wrocław) oraz umowy na podnajem samochodów służbowych.

W celu wdrożenia nowego standardu Bank przyjął zmodyfikowane podejście retrospektywne, które nie zakłada przekształcania danych porównawczych. W dniu pierwszego zastosowania nowego standardu, to jest 1 stycznia 2019 r., Bank rozpoznał zobowiązania leasingowe równe bieżącej wartości zdyskontowanych, niezapłaconych jeszcze płatności leasingowych oraz aktywa równe zobowiązaniom. Stopa procentowa zastosowana do kalkulacji zobowiązań jest zależna od waluty umowy leasingu, jej terminu obowiązywania i dacie wprowadzenia do ksiąg. Dla kontraktów denominowanych w walucie EUR stawki kształtują się na poziomie od 0.97% do 3.34%, podczas gdy dla kontraktów w walucie PLN kształtują się na poziomie od 2.28% do 3.34%. Stopa procentowa jest na stałe przypisywana do kontraktów, jednak nowe umowy podlegające standardowi IFRS 16 otrzymują aktualizowane oprocentowanie obowiązujące w miesiącu

ich wprowadzenia. W przypadku umów denominowanych w EUR aktywa zostały przeliczone na polskie złote po kursie z dnia pierwszego zastosowania standardu.

Poniżej zaprezentowano efekt implementacji MSSF 16

Leasing operacyjny według stanu na 31 grudnia 2018 r. – 54 946 tys. zł

Dyskonto – (2 662) tys. zł

Zobowiązania z tytułu leasingu według MSSF 16, na dzień 1 stycznia 2019 r. – 52 284 tys. zł
(47 umów)

Bank skorygował składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 (1 stycznia 2019 r.) o kwotę rezerwy z tytułu umów leasingowych rodzących obciążenia, ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Bank skorzystał z rozwiązania praktycznego w odniesieniu do pierwszego zastosowania MSSF 16, o którym mowa w pkt C10 (b) MSSF 16. Zgodnie z tym Bank jako leasingobiorca oparł się na swojej ocenie tego, czy leasingi rodzą obciążenia zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania i potraktował tę ocenę jako alternatywę wobec oceny utraty wartości.

Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (przed utratą wartości) na dzień 1 stycznia 2019 roku – 49 585 tys. zł.

Rezerwa na kontrakty rodzące obciążenia na dzień 31 grudnia 2018 roku – 13 600 tys. zł.

Aktywo z tytułu prawa do użytkowania (pomniejszone o rezerwę) na 1 stycznia 2019 roku – 35 985 tys. zł.

Bank skorzystał z rozwiązania praktycznego w odniesieniu do pierwszego zastosowania MSSF 16, o którym mowa w pkt C10 (b) MSSF 16. (Leasingobiorca może oprzeć się na swojej ocenie tego, czy leasingi rodzą obciążenia zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania, traktując tę ocenę jako alternatywę wobec oceny utraty wartości. Jeżeli leasingobiorca wybiera to praktyczne rozwiązanie, leasingobiorca koryguje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania o kwotę jakiegokolwiek rezerwy z tytułu leasingów rodzących obciążenia ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania).

Przyjęte założenia:

Bank przyjął następujące założenia na bazie których umowy leasingowe są ujmowane w sprawozdaniach finansowych:

- do kalkulacji zobowiązań oraz aktywów przyjmowane będą wartości netto (bez VAT) przyszłych przepływów pieniężnych,
- w przypadku umów denominowanych w walucie, zobowiązania będą ewidencjonowane w oryginalnej walucie kontraktu, natomiast aktywa w polskich złotych przeliczone po kursie z dnia rozpoczęcia podpisania umowy, lub aneksu do umowy będącym jednocześnie dniem rozpoczęcia leasingu,
- prawo do użytkowania składnika aktywów będzie podlegać amortyzacji zgodnie z okresem leasingu,
- Bank korzysta z możliwości odstąpienia od rozpoznawania leasingu w przypadku umów krótkoterminowych dla umów najmu powierzchni oraz leasingu samochodów,

- Bank korzysta także z możliwości nie rozpoznawania leasingu w przypadku leasingu aktywów o niskiej wartości. W 2019 r. w Banku nie wystąpiły takie umowy.

Schematy księgowe

W sprawozdaniu finansowym, zarówno aktywa z tytułu prawa do użytkowania jak również zobowiązania z tytułu leasingu, wykazane są w odrębnych pozycjach not objaśniających odpowiednio do linii 'Rzeczowe aktywa trwałe' oraz 'Pozostałe zobowiązania'. W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmować będą następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne rabaty,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,

Informacje na temat zobowiązań z tytułu leasingu przedstawiono w nocie 31, a dane na temat praw do użytkowania w nas nocie 21.

Poniżej przedstawiono dodatkowe informacje na temat umów najmu:

- Koszty czynszów zapłacone w roku 2019 - 12 348 tys. zł, 47 umów na dzień 1 stycznia 2019 oraz nowe umowy rozpoznane w trakcie roku w liczbie 13. Łącznie 60 umów na zakończenie roku 2019.
- Koszty umów krótkoterminowych – 1 867 tys. zł, 45 umów, z czego jedna umowa dotyczyła budynku, oraz 44 umowy dotyczyły samochodów z terminem poniżej 12 miesięcy
- Koszty umów niskocennych – brak.

Pozostałe standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 r.:

- 1) **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą - zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później). Zmiany modyfikują obowiązujące wymogi w MSSF 9 dotyczące praw z tytułu amortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody nawet w przypadku ujemnych płatności kompensacyjnych. Zmiany przewidują, iż znak (plus bądź minus) kwoty przedpłaty nie jest istotny – tj. w zależności od stopy procentowej obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kwota tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty. Ponadto, doprecyzowane zostały zasady ujęcia modyfikacji zobowiązań finansowych, które nie skutkują zaprzestaniem ujmowania. W takim przypadku korygowana jest wartość bilansowa zobowiązania i ujmuje się wynik na modyfikacji w całkowitych dochodach, nie koryguje się efektywnej stopy procentowej.
- 2) **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu - zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później). Zmiany wymagają, aby po zmianie planu zastosować zaktualizowanych założeń do wyceny w celu ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego

- 3) **Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później). Zmiany wprowadzono w celu wyjaśnienia, że jednostka stosuje MSSF 9 (w tym regulacje dotyczące utraty wartości) do długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć, które wchodzi w skład inwestycji netto w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, w stosunku do których nie zastosowano metody praw własności. Zmiany usuwają również paragraf 41, ponieważ uznano, że paragraf ten jedynie powtórzył wymogi zawarte w MSSF 9 i wywoływał zamieszanie w kwestii rozliczania długoterminowych udziałów.
- 4) **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później). Zmiany precyzują, że: gdy jednostka przejmuje kontrolę nad przedsięwzięciem, wcześniej posiadane udziały we wspólnej działalności podlegają ponownej wycenie (MSSF 3); gdy jednostka uzyska współkontrolę nad przedsięwzięciem, jednostka nie dokonuje ponownej wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnej działalności (MSSF 11); jednostka w taki sam sposób rozlicza wszystkie konsekwencje podatku dochodowego z tytułu dywidend (MSR 2); wszelkie pożyczki zaciągnięte pierwotnie w celu modernizacji składnika aktywów traktowane są jako pożyczki ogólnego przeznaczenia w przypadku gdy składnik aktywów jest gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży (MSR 23).
- 5) **Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”** - zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

Wyżej wymienione nowe standardy (za wyjątkiem MSSF 16), zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku za 2019 rok.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- 1) **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”** – Definicja istotności (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później). Zmiany precyzują definicję istotności oraz wprowadzają objaśnienia na temat sposobu jego stosowania.
- 2) **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF** (obowiązujące

w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później). Ze względu na aktualizację założeń koncepcyjnych, RMSR zaktualizowała odniesienia do zaktualizowanych założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF. Dokument zawiera zmiany do MSSF 2, MSSF 3, MSSF 6, MSSF 14, MSR 1, MSR 8, MSR 34, MSR 37, MSR 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22 oraz SKI-32. Uczyniono to w celu wsparcia przejścia do zaktualizowanych założeń koncepcyjnych dla jednostek, które opracowują zasady rachunkowości przy zastosowaniu założeń koncepcyjnych, gdyż do danej transakcji nie ma zastosowania żaden ze standardów MSSF.

- 3) **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- 4) **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później). Nowy standard wymaga wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych w wysokości aktualnej wartości wypłaty i zapewnia bardziej jednolite podejście do wyceny i prezentacji wszystkich umów ubezpieczeniowych. Wymogi te mają na celu osiągnięcie spójnego ujmowania umów ubezpieczeniowych opartego na określonych zasadach rachunkowości. MSSF 17 zastępuje MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” i związane z nimi interpretacje w dniu zastosowania nowego standardu.
- 5) **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorzeń”** – definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później). Zmieniona definicja przedsięwzięcia podkreśla, że produktem wyjściowym (rezultatem) przedsięwzięcia jest dostarczanie towarów i usług klientom, podczas gdy dotychczasowa definicja koncentruje się na rezultatach w formie dywidend, niższych kosztach lub innych korzyściach ekonomicznych dla inwestorów i innych podmiotów. Oprócz zmiany brzmienia definicji, Rada przedstawiła dodatkowe objaśnienia stosowania.
- 6) **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później). Zmiany te:
  - nowelizują wybrane wymogi rachunkowości zabezpieczeń, tak aby jednostki stosowały je przy założeniu, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej, na którym oparte są przepływy pieniężne wynikające z pozycji zabezpieczanej oraz z instrumentu zabezpieczającego, nie ulegnie zmianie w wyniku reformy referencyjnej stopy procentowej;
  - mają zastosowanie dla wszystkich powiązań zabezpieczających, na które reforma referencyjnej stopy procentowej ma bezpośredni wpływ;

- nie wpływają na jakiegokolwiek inne konsekwencje wynikające z reformy referencyjnej stopy procentowej (w dalszym ciągu wymagane jest zakończenie powiązania zabezpieczającego, jeżeli nie spełnia ono już wymogów rachunkowości zabezpieczeń z powodów innych niż określone w zmianach) oraz
- wprowadzają wymogi szczegółowych ujawnień dotyczących zakresu, w jakim zmiany wpływają na powiązania zabezpieczające jednostki.

- 7) **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**
– Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności).

Według szacunków Banku wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

d) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków w odniesieniu do wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przeszłe okresy.

Główne założenia/subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim:

Utrata wartości aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym uległo znaczącemu wzrostowi od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Bank posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Bank może zakładać, że ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie zwiększyło się znacznie od momentu początkowego ujęcia, jeżeli instrument finansowy charakteryzuje się niskim ryzykiem kredytowym na dzień sprawozdawczy.

Dla aktywów finansowych wycenianych wg efektywnej stopy procentowej, aktywów z tytułu umów lub zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych, do których mają zastosowanie wymogi dotyczące utraty wartości Bank dokonuje odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym.

Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym Bank wycenił odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustala, że nie są już spełniane wymogi określone powyżej dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy.

Bank ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych (lub kwotę rozwiązanej rezerwy), jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy do kwoty, którą należy ująć zgodnie z zapisami MSSF 9.

W przypadku instrumentów o statusie POCI Bank ujmuje straty kredytowe równe oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia. Przy początkowym ujęciu aktywa POCI ujmowane są w bilansie w ich wartości godziwej (ujmowane są netto, tzn. nie posiadają rozpoznanego odpisu z tytułu ryzyka kredytowego). Bank przy początkowym ujęciu aktywów POCI dokonuje oszacowania wysokości wszystkich oczekiwanych przepływów i na ich podstawie oblicza efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe (stopa CEIR). Wynik odsetkowy jest liczony z zastosowaniem stopy CEIR obliczonej w momencie początkowego ujęcia od aktualnego zamortyzowanego kosztu. Na każdy dzień sprawozdawczy Bank ujmuje w wyniku finansowym kwotę zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości. Jednostka ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk z tytułu utraty wartości, nawet jeśli oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych, które zostały uwzględnione w kalkulacji oczekiwanych przepływów pieniężnych w momencie początkowego ujęcia.

Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

W oparciu o zapisy MSR 36 na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek (zewnątrznych lub wewnętrznych), które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka

wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników jak np. brak płynności. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

e) Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji sprawozdania finansowego Banku jest polski złoty (PLN).

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji.

Bank, jako kurs zamknięcia przyjął kurs średni NBP obowiązujący na dzień bilansowy.

f) Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Zgodnie ze standardem MSSF 9, Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (Amortised Cost, AC);
- 2) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (Fair Value through Other Comprehensive Income, FVtOCI);
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (Fair Value through Profit & Loss, FVtPL).

Powyższa klasyfikacja jest następstwem testu kontraktowych przepływów pieniężnych (tak zwany test SPPI, Solely Payment of Principal and Interest) jak i wybranego modelu biznesowego (a więc celu sprzedaży/zakupu danego instrumentu finansowego).

Zgodnie ze standardem MSSF 9, istnieją 3 modele biznesowe:

- 1) Utrzymywane do zapadalności (Held to Collect, HTC);
- 2) Utrzymywane do zapadalności i odsprzedaży (Held to Collect & Sell, HTC&S);
- 3) Inne, w tym przeznaczone do sprzedaży (Held to Sell, HTS).

Pierwsza kategoria (AC) jest następstwem pozytywnego wyniku testu SPPI, jak i przyjętego modelu biznesowego HTC. Są to przede wszystkim wszelkiego rodzaju kredyty.

Druga kategoria (FVtOCI) jest również następstwem pozytywnego wyniku testu SPPI, ale przyjętego modelu HTC&S. Są to przede wszystkim papiery dłużne znajdujące się w portfelu Banku.

W końcu trzecia kategoria aktywów (FVtPL) zawiera aktywa zarówno z intencjonalnym modelem HTS, a więc działalność tradingowa jak również kredyty, które nie zdały testu SPPI bez względu na to do jakiego modelu biznesowego zostało sklasyfikowane dane aktywo.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyką modelu jest chęć utrzymywania aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a ewentualna sprzedaż ma charakter sporadyczny i jest nienieznacząca. Dopuszcza się też sprzedaż aktywów o pogorszonej jakości kredytowej, niespełniających określonych w politykach Banku wymagań.

Instrumenty finansowe przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełniają one kryteria Testu SPPI. W praktyce Bank klasyfikuje jako aktywa HTC portfel kredytowy, ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Bank do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie i dotyczą tylko aktywów o pogorszonej jakości kredytowej.

Model Held to Collect & Sell (HTC&S)

Cechą tego modelu biznesowego jest zarówno uzyskiwanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż. Przykładowymi transakcjami spełniającymi model biznesowy HTC&S są dla przykładu transakcje, których celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych.

W Deutsche Bank Polska model HTC&S ma zastosowanie do portfela rządowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny) klasyfikowanych jako „Dostępne do sprzedaży” (AFS) według MSR 39. Oznacza to, iż sposób wyceny tych instrumentów nie uległ zmianie po wejściu w życie MSSF 9.

Sam model dopuszcza wyższe poziomy sprzedaży niż w modelu HTC. Sprzedaż może być dokonywana przed terminem zapadalności kontraktów i nie musi być powiązana jedynie ze wzrostem ryzyka kredytowego, ale na przykład z bieżącymi potrzebami płynnościowymi.

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&S są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVtOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest Test SPPI).

Inne, w tym przeznaczone do sprzedaży czyli Held to Sell (HTS)

Są to składniki aktywów lub zobowiązań finansowych spełniające jeden z poniższych warunków:

(a) Są klasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się, jako przeznaczone do obrotu, jeśli:

- są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
- są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków.

Instrumenty pochodne klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, z wyjątkiem instrumentów pochodnych będącymi gwarancjami finansowymi wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi. Do tej kategorii Bank zalicza transakcje FX forward, FX swap, CIRS, FRA, IRS oraz opcje walutowe.

Przez transakcje forward rozumiemy transakcje kupna lub sprzedaży określonej waluty, realizowane w terminie w przyszłości wg kursu wymiany ustalonego przez Bank w dniu zawarcia transakcji. Transakcje forward zawierane są na okres od 3 dni do 1 roku licząc od dnia zawarcia transakcji do dnia ich rozliczenia, zawarcie transakcji na okres dłuższy niż 1 rok wymaga indywidualnej decyzji Banku.

Transakcje swap są transakcjami o charakterze bieżąco-terminowym. Pierwsza część stanowi transakcję typu spot, a druga część transakcji swap ma charakter transakcji terminowej (forward). Transakcje swap są zawierane na rynku międzybankowym.

Do tej kategorii Bank zalicza również transakcje terminowe w postaci opcji walutowych. Bank aktualnie nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek. Transakcje te obecnie nie stanowią też oferty dla klientów.

Swap stopy procentowej (interest rate swap IRS) polegają na wzajemnej wypłacie odsetek naliczanych według odmiennych stóp procentowych. Najczęściej jest to wymiana przepływów uzależnionych od stopy stałej i zmiennej. Kontrakty Currency Interest Rate Swap (CIRS) są transakcje IRS gdzie płatności dokonywane są w dwóch różnych walutach.

Kontrakty FRA to kontrakty negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie nominału transakcji.

(b) Przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Bank, jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Bank nie wyznaczył przy początkowym ujęciu żadnych instrumentów finansowych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe wykazywane są w bilansie w kwotach wymagających zapłaty wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metodologii efektywnej stopy procentowej. Do tej kategorii zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie

Standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień zawarcia transakcji pozabilansowo, a następnie w bilansie na datę waluty (tj. na dzień rozliczenia). Nie dotyczy to instrumentów pochodnych, które w odróżnieniu od pozostałych instrumentów są ujmowane w bilansie w dacie zawarcia, a nie w dacie rozliczenia.

Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Kredyty i pożyczki są rozpoznawane w momencie wypłaty środków pieniężnych kredytobiorcom.

Wyłączenia

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Składnik zobowiązań finansowych lub jego część są wyłączone z bilansu w przypadku, gdy zobowiązanie wygasa. Zobowiązanie wygasa, jeśli obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaśł termin jego dochodzenia.

Do wyłączenia składnika z bilansu dochodzi również w przypadku istotnej modyfikacji warunków kontraktowych. W tej sytuacji Bank stosuje poniższe zasady:

- Aktywa podlegają wyksięgowaniu w kwocie netto, tj. z uwzględnieniem rozpoznanych uprzednio odpisów na ryzyko kredytowe (w przypadku aktywów z rozpoznaną utratą wartości);
- Bank rozpoznaje nowy składnik aktywów w wartości godziwej (ewentualnie skorygowanej o nowe prowizje dotyczące nowopowstałego składnika aktywów) oraz oblicza dla niego nową efektywną stopę procentową;
- Nowo ujmowany składnik aktywów Bank klasyfikowany jest do odpowiedniej kategorii księgowej, stosownie do przyjętego modelu biznesowego oraz zgodnie z wynikiem testu SPPI.

W przypadku dokonania nieistotnych modyfikacji warunków kontraktowych – tzw. Minor Modification, Bank stosuje poniższe zasady:

- Bank ustala nową wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych po modyfikacji oraz odnosi zmianę tej wartości w stosunku do wartości bilansowej brutto sprzed modyfikacji do rachunku wyników, jako wynik z tytułu modyfikacji aktywów finansowych;
- Nowa wartość bilansowa brutto po modyfikacji powinna zostać obliczona jako wartość bieżąca wszystkich przepływów pieniężnych po modyfikacji, zdyskontowana oryginalną efektywną stopą procentową dla tego składnika aktywów (lub CEIR dla POCI);

- Poniesione w związku z modyfikacją koszty i prowizje powinny być rozliczane w okresie życia zmodyfikowanego instrumentu zgodnie z zasadami MSSF 9, tj. prowizje, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej będą korygowały efektywną stopę procentową (lub CEIR w przypadku POCl);
- W kolejnych okresach następujących po dokonanej zmianie Bank oblicza wynik odsetkowy z tytułu zmodyfikowanego składnika aktywów stosując oryginalną efektywną stopę procentową dla tego składnika aktywów (sprzed modyfikacji), o ile przy modyfikacji nie została pobrana prowizja stanowiąca integralną część efektywnej stopy procentowej.

Bank będzie każdorazowo badał przesłanki wyżej opisanych zmian, dokumentował i na ich podstawie odpowiednio klasyfikował takie aktywa, zgodnie z zapisami wytycznych dotyczących derecognition i minor modification.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia, składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nieklasyfikowanego, jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie zbycia aktywów, za wyjątkiem:

- a) kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- b) inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające notowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Jeżeli cena rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przepływów pieniężnych.

Zobowiązania finansowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek wynika z bieżących cen kupna.

Wartość godziwa instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach określana jest przy zastosowaniu modeli wyceny. Modele wyceny opcji stosowane są dla instrumentów finansowych o charakterze opcyjnym. Natomiast wyceny instrumentów o charakterze nieopcyjnym oraz dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnych rynkach, dokonuje się bazując na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Głównym parametrem szacunkowym stosowanym do wyceny instrumentów finansowych jest korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Transakcje FX forward, FX swap, IRS i FRA wyceniane są z wykorzystaniem metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych (metoda DCF).

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie. Bank posiada umowy typu ISDA (International Swap Dealer Association), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (z wyłączeniem papierów wartościowych), jeśli są spełnione określone warunki (data i waluta rozliczenia jest taka sama). W 2019 roku, i odpowiednio w 2018 roku, nie wystąpiły przypadki umożliwiające wykonanie kompensaty.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

g) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja jest odnoszona do rachunku zysków i strat metodą liniową. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego. Gruntów oraz środków trwałych w budowie się nie amortyzuje.

Szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności dla podstawowych składników majątku trwałego wynoszą:

- inwestycje w obcych środkach trwałych 10 lat
- budynki 40 lat
- sprzęt komputerowy 3 - 4 lata
- pojazdy samochodowe 5 lat
- pozostałe środki trwałe 5 - 10 lat

Począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. zgodnie z MSSF 16 prawa do użytkowania wynikające z umowy leasingu, ujmowane są przy początkowym ujęciu według kosztu, gdzie koszt obejmuje wartość zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie zapłacone opłaty leasingowe pomniejszone o ewentualne zachęty leasingowe, koszty bezpośrednie oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu. Leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek pokrycia tych kosztów w dacie rozpoczęcia albo w wyniku używania bazowego składnika aktywów przez dany okres.

Zobowiązania z tytułu leasingu, ujmowane są w wysokości wartości bieżącej (zdyskontowanej) opłat leasingowych pozostających do zapłaty.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej, pozycje rzeczowych aktywów trwałych, koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku aktywów innych niż aktywa finansowe jest wartością równą wartości sprzedaży netto. Wartość sprzedaży netto jest wyznaczona między innymi w oparciu o wyceny przygotowane przez niezależnych rzeczoznawców.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący podlega rozwiązaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość bilansowa aktywa nie przekracza wartości bilansowej, która pomniejszona o kwotę umorzenia, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się, jako przychód w rachunku zysków i strat, chyba, że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej. Każde odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości przeszacowanego składnika aktywów traktuje się, jako zwiększenie nadwyżki z aktualizacji wyceny.

h) Wartości niematerialne

Zgodnie z zapisami MSR 38 składniki wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne posiadające ekonomiczny okres użyteczności dłuższy niż rok, są amortyzowane do rachunku zysków i strat metodą liniową i prezentowane według kosztu nabycia/wytworzenia pomniejszonego o umorzenie. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych, który wynosi od 2-10 lat. Odpisy amortyzacyjne za każdy okres ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Jeżeli w trakcie użytkowania składnika wartości niematerialnych okaże się, że szacowany okres użytkowania nie jest odpowiedni należy dokonać zmiany uprzednio ustalonego okresu amortyzacji.

Weryfikacji okresu amortyzacji Bank dokonuje na koniec każdego roku obrotowego.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako koszty w momencie ich poniesienia.

i) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Bank klasyfikuje składniki aktywów trwałych, jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowanych, jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Działalność zaniechana to element działalności Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany, jako przeznaczony do sprzedaży oraz stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Banku lub jej geograficzny obszar działalności lub też jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Kwalifikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie, w którym spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży lub gdy została zbyta.

j) Pozostałe składniki bilansu

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonych o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania

Zobowiązania, inne niż zobowiązania finansowe są ujmowane w kwocie wymagającej zapłaty.

Inne zobowiązania

W pozycji innych zobowiązań ujmowane są min. rozrachunki międzybankowe, rozrachunki publiczno-prawne oraz przychody do rozliczenia w czasie (np. prowizje za wykonane usługi, które są rozliczane do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi).

k) Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa, za wyjątkiem tych które są wykorzystywane do działalności inwestycyjnej.

l) Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji. Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony na pokrycie strat bilansowych.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z uwzględnieniem podatku dochodowego odroczonego.

m) Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku zawierają wynagrodzenia zasadnicze, nagrody uznaniowe, świadczenia urlopowe, świadczenia z tytułu opieki medycznej i są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako koszty w okresie którego dotyczą.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Do tych świadczeń Bank zalicza między innymi rezerwy na odprawy emerytalne, które oszacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana corocznie. Wycena aktuarialna świadczona jest przez podmiot zewnętrzny.

Polityka Wynagradzania z uwzględnieniem Stałych i Zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej: „Polityka wynagradzania” lub „Polityka”)

Zgodnie z uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku Bank wdrożył Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A, które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

W roku 2015 Bank wdrożył Zasady Ładu Korporacyjnego wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 roku. Zasady Ładu Korporacyjnego (§27) nakładają na Bank obowiązek prowadzenia przejrzystej polityki wynagradzania Członków Zarządu oraz kluczowych menedżerów. W konsekwencji, Polityka Zmiennych Składników Wynagrodzeń została przekształcona w Politykę Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym Członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. Do Polityki zostały wprowadzone między innymi zapisy dotyczące zasad określania wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń dla osób objętych Polityką.

W 2017 roku w związku z koniecznością dostosowania wewnętrznych regulacji do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dn. 6 marca 2017 w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, dotychczasowa Polityka Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym Członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. została przekształcona w Politykę Wynagradzania z uwzględnieniem Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

W kwietniu 2019 roku uległ zmianie min. okres odroczenia wypłat wynagrodzenia zmiennego z 4 na 3 lata jednocześnie wprowadzając 12 miesięczny okres retencji dla części odroczonego wynagrodzenia zmiennego wypłacanego w instrumentach finansowych. Zmiany miały na celu ujednolicenie podejścia w ramach Grupy DB oraz spełnienie wymogów wynikających z przepisów.

Ponadto, Polityka jest dostosowana do Ustawy Prawo Bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym

Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby objętej Polityką oraz danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Banku. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. W/w kryteria spełniają wymóg obiektywizmu oraz uwzględniają jakość zarządzania Bankiem a także długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym, wynagrodzenie zmienne kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Co najmniej 50% odroczonego wynagrodzenia zmiennego osób objętych Polityką, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku i wypłacane jest w formie instrumentów finansowych, przy czym osoby objęte Polityką nie mogą zbyć tych instrumentów wcześniej, niż wynika to z zasad określonych przez Bank. Określenie wartości tych instrumentów finansowych następuje na bazie przede wszystkim wartości aktywów netto Banku na dzień 31 grudnia danego roku.

Jeżeli kwota wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących Stanowiska Kierownicze o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, przekroczy w danym roku tzw. kwotę wolną od odroczenia, wówczas stosowane jest odroczenie - co najmniej 40% nadwyżki ponad kwotę wolną od odroczenia wynagrodzenia zmiennego wypłacane jest w min. 3 równych transzach przez trzy kolejne lata, rozpoczynając rok po przypisaniu wynagrodzenia zmiennego.

Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa powyżej, jest uzależniona od wyników pracy danej osoby objętej Polityką w okresie oceny oraz uwzględnia ryzyko Banku. Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Rezerwa na zmienne składniki wynagrodzeń ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji Koszty administracyjne.

Nadzór nad Polityką wynagradzania Członków Zarządu Banku sprawuje Rada Nadzorcza oraz Komitet ds. Wynagrodzeń, natomiast nadzór nad Polityką wynagradzania osób zajmujących Stanowiska Kierownicze, sprawuje Zarząd Banku.

n) Rezerwy

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a także na zobowiązania warunkowe.

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również, jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne

poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodwracalny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

o) Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty odsetkowe ujmowane są na zasadzie memoriałowej według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem zapisów MSSF 9, w tym także w zakresie należności zagrożonych utratą wartości. Naliczone odsetki do otrzymania i do zapłacenia są prezentowane w pozycjach bilansu, których odpowiednio dotyczą.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów.

W przypadku ekspozycji kredytowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, z koszyka 1 i 2, dochód odsetkowy jest liczony od wartości bilansowej brutto ekspozycji, dla ekspozycji z koszyka 3 dochód odsetkowy jest liczony od wartości bilansowej netto ekspozycji.

Przychody oraz koszty odsetkowe z tytułu aktywów POCI wyznaczone są za pomocą stopy CEIR, natomiast dla pozostałych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite za pomocą EIR.

p) Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w związku ze świadczeniem usług finansowych oferowanych przez Bank i klasyfikowane są do następujących kategorii:

- Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej;
- Prowizje za wykonanie usług bankowych;
- Prowizje za wykonanie znaczących czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej rozliczane są w ramach wyniku z tytułu odsetek. Inkrementalne koszty poniesione w procesie akwizycji stanowią bazę rozliczania w czasie łącznie z prowizjami, podlegają rozliczeniu i prezentowane są w ramach wyniku odsetek.

Prowizje za wykonanie usług bankowych zaliczane są do wyniku z tytułu prowizji proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi. W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów rewolwingowych, oraz zobowiązań pozabilansowych prowizje

rozliczane są liniowo w okresie życia produktów (okres ważności limitu kredytowego).

Jednorazowo, w momencie wykonania czynności, Bank rozpoznaje przychody z tytułu prowizji i opłat za czynności bankowe np. za realizację przelewów, zleceń zagranicznych, transakcji kartami płatniczymi i inne o charakterze jednorazowym. Bank zalicza i rozpoznaje w wyniku z tytułu prowizji koszty dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów bankowych, pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń, kosztów ubezpieczeń produktów kredytowych ponoszonych przez Bank oraz kosztów bezpośrednich dotyczących realizacji usług i czynności bankowych.

Przychody z tytułu bancassurance.

Od 2019 roku Bank nie oferował już nowych ubezpieczeń swoim klientom. Nowe stosunki ubezpieczeniowe mogą być wynikiem objęcia kredytu ubezpieczeniem pomostowym lub niskiego wkładu własnego w następstwie dokonywania przez klienta zmian w zabezpieczeniach kredytu (oba ubezpieczenia są produktami zabezpieczającymi Bank i jako takie nie mogą być traktowane jako oferta dla klienta). Możliwe jest także objęcie ochroną w ramach portfelowej umowy ubezpieczenia nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu, dla której klient nie dostarczył polisy zakupionej przez siebie.

Odnosząc się do istniejącego portfela ubezpieczeń, Bank może występować zarówno w roli ubezpieczającego jak i pośrednika ubezpieczeniowego, jakkolwiek nigdy nie występuje w obu rolach równocześnie przy jednej umowie ubezpieczenia.

Polityka rachunkowości dotycząca ujmowania i rozliczania przychodów i kosztów oferowanych produktów ubezpieczeniowych wynika bezpośrednio z treści ekonomicznej tych produktów i odnosi się do otrzymywanych przez bank opłat stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Opłaty uzyskiwane przez Bank z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części bądź w całości zalicza się wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego, gdy transakcja sprzedaży produktu ubezpieczeniowego jest bezpośrednio powiązana z transakcją sprzedaży instrumentu finansowego. Bank każdorazowo dokonuje analizy warunków transakcji sprzedaży instrumentu finansowego i ubezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie kryteriów powiązania. Bank uznaje dwie lub większą liczbę transakcji za powiązane, mając na uwadze w szczególności następujące kryteria:

- Instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym.
- Produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego, co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.
- Bank dokonuje również analizy powiązania produktów w sytuacji w której zawarcie umowy ubezpieczenia może być warunkowe i być zależne od zakupu innego instrumentu finansowego odzwierciedlonego w bilansie. W sytuacji jeżeli kryteria podstawowe wymienione w powyższym akapicie nie dają jednoznacznej odpowiedzi, bank weryfikuje dodatkowe aspekty takie jak: poziom penetracji produktów ubezpieczeniowych w portfelach kredytowych, poziom oprocentowania

kredytów oferowanych z ubezpieczeniem i bez ubezpieczenia, liczbę rezygnacji z ubezpieczenia, etc.

W przypadku wykazania powiązania dwu lub większej liczby transakcji w oparciu o powyższe kryteria, Bank dokonuje alokacji łącznej wartości należnej z ich tytułu do poszczególnych elementów transakcji, po uprzednim pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która może podlegać zwrotowi, np. w wyniku rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Alokacja wynagrodzenia, o której mowa w poprzednim paragrafie, oparta jest o metodę „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego, wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest w jak największym stopniu na danych rynkowych, w szczególności dla:

- Usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- Wynagrodzenia z instrumentu finansowego - na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- Prowizje agencji ubezpieczeniowych – w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane w przychodach prowizyjnych w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Gdy istnieje prawdopodobieństwo, iż Bank będzie zobowiązany do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy, prowizja lub jej część jest odraczana i ujmowana jako przychód przez okres ważności polisy.
- Prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego – traktowane, jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

W efekcie zastosowania powyższej zasady (polityki) rachunkowości, w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2019 roku, Bank ujmował w przypadku produktów powiązanych, jako przychód rozpoznawany jednorazowo, w charakterze prowizji za wykonanie istotnej czynności, 12 % przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami gotówkowymi. Pozostała część pobranych prowizji z bancassurance, w tym przede wszystkim dla ubezpieczeń powiązanych z kredytami hipotecznymi, stanowiła w powyższym okresie, co do zasady, element przychodu odsetkowego a w uzasadnionych przypadkach, jej część była rozliczana, jako przychód prowizyjny, w okresie obowiązywania polisy ubezpieczeniowej.

Bank na bieżąco dokonuje oszacowania rezerwy na zwroty pobranych prowizji, wyrażoną jako procentowy wskaźnik zwrotów do wysokość prowizji brutto. W ramach kalkulacji tego wskaźnika Bank bierze pod uwagę wszelkie odstąpienia, rezygnacje z ubezpieczenia i wcześniejsze spłaty lub wypowiedzenia umów kredytowych skutkujące zamknięciem umowy ubezpieczeniowej. Dane w zakresie zwrotów są regularnie gromadzone, weryfikowane oraz finalnie wpływają na poziom tworzenia przedmiotowych rezerw. W przypadku wprowadzenia do oferty nowych produktów, dla których nie występuje

odpowiednio długa historia w zakresie zwrotów, bank stosuje stawki rezerw oszacowane dla produktów najbardziej zbliżonych w zakresie oferty i procesów sprzedażowych.

q) Przychody z dywidend

Przychody z tytułu dywidend są rozpoznawane w momencie otrzymania praw do dywidend.

r) Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wynik operacji finansowych zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

s) Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji zawiera:

- zyski i straty powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów w walutach obcych w odniesieniu do kursu średniego NBP dla poszczególnych walut (różnice niezrealizowane),
- zrealizowany wynik na transakcjach walutowych,
- wynik z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- zrealizowany wynik z instrumentów pochodnych.

t) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Banku. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu:

- sprzedaży i likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia
- aktualizacji majątku trwałego i aktywów do zbycia,
- sprzedaży pozostałych usług,
- otrzymanych i zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien,
- kosztów opłat sądowych, notarialnych i windykacji.

u) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu. Ponadto dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu. Bank tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie przychód do

opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i wykorzystanie nierozliczonych strat podatkowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się poprzez zastosowanie stawki podatkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści podatkowych.

v) Udzielone i otrzymane zobowiązania pozabilansowe

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje.

Zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Bank linii kredytowych, w kwocie niewykorzystanej przez klientów oraz zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Bank na rzecz klientów, ujmowane są w zobowiązaniach pozabilansowych w wysokości wynikającej z umów.

Rezerwy na oszacowane ryzyko prezentowane są w bilansie Banku, w pozycji „Rezerwy”. Ryzyko kredytowe wynikające z zobowiązań pozabilansowych szacowane jest w oparciu o wymogi zawarte w MSR 37 oraz MSSF 9.

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank otrzymuje też zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są w otrzymanych zobowiązaniach pozabilansowych w wysokości wynikającej z umów.

3. Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	313 631	335 211
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	185 886	200 364
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	20 737	22 291
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	165 149	178 073
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	127 745	134 847
- instrumenty dłużne	127 745	134 847
Razem	313 631	335 211

Przychody odsetkowe za 2019 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości w wysokości 946 tys. PLN (w 2018 roku 1 208 tys. PLN).

4. Koszty z tytułu odsetek

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	(111 079)	(177 768)
Koszty zobowiązań wobec banków	(61 077)	(120 332)
w tym od zobowiązań podporządkowanych	(49 399)	(51 930)
Koszty zobowiązań wobec klientów	(50 002)	(57 436)
Pozostałe koszty odsetkowe	(1 418)	-
Razem	(112 497)	(177 768)

5. Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji dotyczące kredytów i pożyczek, wynikają z takich produktów kredytowych, jak: kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne.

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Przychody z tytułu:		
Otwarcia i prowadzenia rachunków oraz operacji rozliczeniowych	24 358	23 959
Pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	3 310	5 098
Kredytów i pożyczek	11 153	9 236
Doradztwa/ zarządzania majątkiem osób trzecich	37 995	31 897
Udzielonych zobowiązań gwarancyjnych	8 912	8 771
Pośrednictwa w sprzedaży produktów wymiany walut	6 801	11 970
Pozostałe	11 945	10 564
Razem	104 474	101 495

6. Koszty z tytułu prowizji

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Koszty z tytułu:		
Pośrednictwo w sprzedaży produktów bankowych i ubezpieczeniowych	(5 899)	(8 517)
Pozostałe koszty ubezpieczeń	(3 456)	(2 816)
Usługi brokerskie	(6 123)	(6 700)
Zleceń płatniczych	(1 015)	(3 243)
Kart kredytowych i płatniczych	-	(16)
Pozostałe	(491)	(1 293)
Razem	(16 984)	(22 585)
Wynik z tytułu prowizji	87 490	78 910

7. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Wynik z pozycji wymiany	49 149	14 824
Wynik na instrumentach dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	6 102
Wynik z instrumentów pochodnych, w tym:	16 812	75 084
Opcji walutowych	-	-
Terminowych kontraktów walutowych, w tym:	16 812	73 043
<i>Transakcji FX Forward</i>	17 257	(4 510)
<i>Transakcji FX Swap</i>	(445)	77 553
Transakcje IRS, FRA	-	2 041
Razem	65 961	96 010

8. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Przychody z tytułu sprzedaży usług (refaktury)	2 864	4 073
Przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań i grzywien	3 877	-
Pozostałe	322	294
Razem	7 063	4 367

9. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

w tys. PLN	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości	(135 476)	(268 736)
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	(133 697)	(264 940)
stage I	(11 288)	(25 919)
stage II	(50 179)	(95 446)
stage III	(72 230)	(143 575)
istotna modyfikacja	(19)	-
koszty z windykacji	(1 760)	(3 796)
Utrata wartości dłużnych papierów, w tym:	(2 219)	(2 550)
stage I	(2 219)	(2 550)
Rezerwy na zobowiązania warunkowe	(6 934)	(16 851)
Razem zwiększenia odpisów	(144 629)	(288 137)
Zmniejszenie odpisów z tytułu utraty wartości	123 056	272 380
Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	121 973	272 280
stage I	45 415	58 627
stage II	37 408	74 230
stage III	39 150	139 423
istotna modyfikacja	33	-
przychody z tyt. odzyskania należ. nieściągalnych	1 050	100
Utrata wartości dłużnych papierów, w tym:	2 460	1 667
stage I	2 460	1 667
Rezerwy na zobowiązania warunkowe	4 233	12 238
Razem zmniejszenia odpisów	129 749	286 285
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerw na zobowiązania warunkowe	(14 880)	(1 852)

W odpisach z tytułu utraty wartości za rok 2019 został uwzględniony wynik na transakcjach sprzedaży wierzytelności 68,5 tys. zł.

10. Koszty operacyjne

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Koszty pracownicze:	(80 994)	(89 804)
Wynagrodzenia	(72 534)	(73 941)
Świadczenia pracownicze	(8 460)	(15 863)
Pozostałe koszty administracyjne, w tym:	(186 540)	(170 560)
Utrzymania i wynajmu budynków	(6 558)	(20 020)
Eksploatacja systemów informatycznych	(77 240)	(46 688)
Inne usługi obce	(31 276)	(45 180)
Reklama i sponsoring	(2 880)	(4 894)
Łączność	(3 247)	(2 293)
Opłaty na rzecz BFG	(35 965)	(18 587)
Podatki i opłaty	(13 656)	(18 623)
Inne	(15 718)	(14 275)
Razem	(267 534)	(260 364)

11. Amortyzacja

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Amortyzacja:		
Rzeczowych aktywów trwałych	(4 525)	(3 336)
Wartości niematerialnych i prawnych	(6 038)	(1 617)
Prawa do użytkowania powierzchni i samochodów	(6 051)	-
Razem	(16 614)	(4 953)

12. Podatek od niektórych instytucji finansowych

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(20 648)	(36 953)

Z dniem 1 lutego 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych, która objęła m.in. banki oraz zakłady ubezpieczeń. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu ponad 4 miliardy PLN, w przypadku banków wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka

podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy. Podatek po raz pierwszy został zapłacony za luty 2016 roku. Zapłacony podatek nie stanowi kosztu uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych.

13. Pozostałe koszty operacyjne

w tys. PLN	Okres	Okres
	od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
Koszty związane z ryzykiem operacyjnym	(155)	(13 305)
Darowizny	(135)	(221)
Wynik na sprzedaży/ likwidacji rzecz. aktywów trwałych	(569)	(18)
Rezerwy na sprawy sporne	(8 862)	-
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	(3 747)	-
Pozostałe	(1 698)	(393)
Razem	(15 166)	(13 937)

W roku 2019 Bank utworzył rezerwy na potencjalne skutki przyszłych spraw sądowych przeciwko Bankowi dotyczących kredytów walutowych w kwocie 8 862 tys. zł. Informacje o stanie rezerw zaprezentowane są w nocie 29.

14. Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej i zaniechanej

	Okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
w tys. PLN		
Zysk brutto przed opodatkowaniem	27 062	(179 188)
Bieżący podatek	(1 308)	(40 429)
Podatek odroczony dotyczący działalności kontynuowanej	(19 311)	19 362
Podatek odroczony dotyczący działalności zaniechanej	-	11 300
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(20 619)	(9 767)
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego		
Zysk przed opodatkowaniem	27 062	(179 188)
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku 19%	(5 142)	34 046
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodu, w tym:	(14 311)	(50 901)
PFRON	(94)	(478)
Podatek bankowy	(3 923)	(18 993)
Koszty na opłatę ostrożnościową BFG	(6 833)	(9 744)
Koszty składek	-	(30)
Wewnątrzgrupowe - za 2018 i rezerwy na koszty nie zapłacone	(1 326)	(8 237)
Pozostałe koszty operacyjne	(365)	(3 512)
Pozostałe koszty rzeczowe i amortyzacji	(100)	(1 915)
Wierzytelności; odpisy oraz strata na sprzedaży	(1 669)	(7 992)
Przychody niestanowiące przychodów do opodatkowania	318	998
Przychody z rozwiązania odpisów/ rezerw pozakredytowych	291	550
Pozostałe przychody operacyjne	27	448
Podatek od papierów wartościowych	(175)	6 070
Rozliczenie prowizji wg ESP	-	-
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	(1 309)	20
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(20 619)	(9 767)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Podatek dochodowy z działalności kontynuowanej i zaniechanej, w tym:	(20 619)	(9 767)
Podatek dochodowy z działalności kontynuowanej	(20 619)	(21 067)
Podatek dochodowy z działalności zaniechanej	-	11 300
Efektywna stopa podatkowa	76%	-5%

Bank poniósł stratę podatkową za 2019 rok w kwocie 6 994 tys. zł, stąd podatek bieżący za 2019 rok wynosi 0 zł, a ujęta wartość podatku bieżącego w rachunku zysków i strat wynika ze spisania należności z tytułu podatku dochodowego za rok 2015 rok w kwocie 1 231 tys. zł oraz ze spisania kwoty 77 tys. zł, dotyczącej podatku u źródła pobranego od dywidendy VISA otrzymanej w 2019 roku, która nie została odliczona od podatku dochodowego z uwagi na poniesioną stratę podatkową. Bank utworzył aktywo z tytułu podatku odroczonego na poniesioną stratę podatkową w pełnej wysokości i zamierza rozliczyć ową stratę podatkową w latach 2020 i 2021.

15. Zysk\strata na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	2019 r.	2018 r.
Zysk\strata za okres (tys. zł)	6 443	(188 955)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	1 744 449 384	2 197 949 384
Zysk\strata za okres na jedną akcję (w zł)	0,00369	(0,08597)
Rozwodniony zysk\strata za okres na jedną akcję (w zł)	0,00369	(0,08597)

16. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Gotówka*	-	85 187
Środki na rachunkach w Banku Centralnym	521 236	670 130
Razem	521 236	755 317

* Gotówka w rozumieniu polskie lub zagraniczne znaki pieniężne (banknoty, monety)

Deklarowana rezerwa obowiązkowa do utrzymywania w okresie obejmującym 31 grudnia 2019 roku wynosiła: 321 013 tys. PLN, a w okresie obejmującym 31 grudnia 2018 roku wynosiła: 378 668,0 tys. PLN. Rezerwa ta została ustalona jako średnia z dziennych stanów środków klientów za listopad 2019 roku (odpowiednio za listopad 2018 roku) (Art.38 ust. 2 ustawy o NBP).

17. Należności od banków

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg rodzaju

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Rachunek bieżący	149 663	508 349
Lokaty międzybankowe i kredyty udzielone innym bankom (w tym skupione wierzytelności)	390 355	5 033
Należności od banków brutto	540 018	513 382
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(192)	(749)
- utworzone indywidualnie	-	-
- utworzone grupowo	(192)	(749)
Należności od banków netto	539 826	512 633

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Bieżące	149 663	508 349
Terminowe	390 355	5 033
- do 1 miesiąca	390 355	-
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	-	-
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	-	5 033
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
- powyżej 5 lat	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	(192)	(749)
Należności od banków netto	539 826	512 633

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności od innych banków

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Stan odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków na początek okresu*	-	516
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	-	163
Stan na BO	749	353
Utworzenie odpisów	3 625	3 463
Rozwiązanie odpisów	(4 182)	(3 067)
Spisanie w ciężar odpisów	-	-
Pozostałe zmiany	-	-
Stan odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków na koniec okresu	192	749

* wg MSR39

Wartość bilansowa brutto i skumulowana utrata wartości w podziale na koszyki

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			tys. PLN Wartość bilansowa netto
31.12.2019 r.	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	405 488	134 530	-	(34)	(158)	-	539 826

31.12.2018 r.	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			tys. PLN Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	28 874	484 508	-	(9)	(740)	-	512 633

18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Należności wobec klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Osoby fizyczne	9 583 948	10 627 060
Podmioty gospodarcze	420 918	531 608
Sektor publiczny	-	-
Należności od klientów brutto	10 004 866	11 158 668
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(292 375)	(261 515)
Należności od klientów netto	9 712 491	10 897 153

Szczegółowy opis zarządzania ryzykiem kredytowym oraz główne informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego zostały przedstawione w Nocie 43.

Należności brutto wobec klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Bieżące	650 052	718 430
Terminowe	9 354 814	10 440 238
- do 1 miesiąca	67 690	73 009
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	118 840	120 576
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	529 724	540 393
- powyżej 1 roku do 5 lat	2 715 453	2 848 903
- powyżej 5 lat	5 923 107	6 857 357
Razem	10 004 866	11 158 668

W należnościach bieżących uwzględnione są należności przeterminowane w kwocie 483 217 tys. zł.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Stan na 31 grudnia poprzedniego roku	261 615	600 193
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	-	237 399
Stan na 1 stycznia	261 615	837 592
Zmiany w wartości odpisów aktualizujących:	30 760	(576 077)
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	128 789	922 912
Należności spisane w ciężar rezerw *	(769)	(21 557)
Zmniejszenie z tytułu rozliczenia podziału Banku	-	(691 825)
Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(116 346)	(825 951)
Korekta z tytułu odsetek impairmentowych	19 086	40 344
Stan na 31 grudnia	292 375	261 515

* Pozycja uwzględnia wartość 0 tys. PLN (w 2018 roku – 477 tys. PLN) należności spisanych w związku z transakcjami sprzedaży części portfeli niepracujących kredytów o łącznej wartości bilansowej brutto na dzień sprzedaży 0 tys. PLN (w 2018 roku – 1 028 tys. PLN).

Wynik na transakcjach sprzedaży został uwzględniony w wyniku z tytułu utraty wartości.

Na saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na należności od klientów składały się następujące kategorie:

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Odpis na należności w koszyku I	1 736	1 644
Odpis na należności w koszyku II	11 989	21 922
Odpis na należności w koszyku III	278 650	237 949
Razem odpisy	292 375	261 515

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Należności z rozpoznaną utratą wartości, brutto	337 498	316 090
Odpisy aktualizujące na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(278 651)	(237 949)
Należności z rozpoznaną utratą wartości, netto	58 847	78 141
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, brutto	9 667 368	10 842 578
Odpisy aktualizujące na oczekiwane straty	(13 724)	(23 566)
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, netto	9 653 644	10 819 012
Razem należności od klientów brutto	10 004 866	11 158 668
Razem odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(292 375)	(261 515)
Razem należności od klientów netto	9 712 491	10 897 153
w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Należności z stage I brutto	9 025 186	10 386 902
Odpisy aktualizujące na ekspozycje z stage I	(1 736)	(1 644)
Należności z stage I, netto	9 023 450	10 385 258
Należności z stage II brutto	642 182	455 676
Odpisy aktualizujące na ekspozycje z stage II	(11 989)	(21 922)
Należności z stage II, netto	630 193	433 754
Należności z stage III brutto	337 498	316 090
Odpisy aktualizujące na ekspozycje z stage III	(278 650)	(237 949)
Należności z stage III, netto	58 848	78 141
Razem należności od klientów brutto	10 004 866	11 158 668
Razem odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(292 375)	(261 515)
Razem należności od klientów netto	9 712 491	10 897 153

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2019 (w tys. zł):

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2019

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Razem
Saldo na początek okresu	10 386 902	455 676	316 090	11 158 668
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	144 021	1 016	174	145 211
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	472 303	23 053	46 272	541 628
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(1 712 557)	(91 781)	(35 535)	(1 839 873)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	1	-	(1)	-
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	-	-	(768)	(768)
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	(265 482)	254 217	11 265	-
Saldo na koniec okresu	9 025 188	642 181	337 497	10 004 866

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2019 (w tys. zł):

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2019

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Razem
Saldo na początek okresu	1 644	21 922	237 949	261 515
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	126	-	77	203
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	(140)	(970)	(1 214)	(2 324)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(33 909)	14 259	34 214	14 564
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	-	-	(769)	(769)
Inne korekty	-	-	19 186	19 186
Transfery	34 015	(23 222)	(10 793)	-
Saldo na koniec okresu	1 736	11 989	278 650	292 375

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2018 (w tys. zł):

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2018

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Razem
Saldo na początek okresu	27 309 691	2 735 593	989 115	31 034 399
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	3 327 652	75 686	31 067	3 434 405
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	3 404 720	411 314	102 173	3 918 207
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(6 346 320)	(747 540)	(199 766)	(7 293 626)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	(17 846 302)	(1 152 270)	(926 070)	(19 924 642)
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	-	(144)	(9 931)	(10 075)
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	537 461	(866 963)	329 502	-
Saldo na koniec okresu	10 386 902	455 676	316 090	11 158 668

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2018 (w tys. zł):

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2018	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Razem
Saldo na początek okresu	32 101	125 719	679 772	837 592
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	18 042	2 920	12 286	33 248
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	(40 234)	(74 302)	(599 995)	(714 531)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(140 405)	114 114	101 131	74 840
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	-	(144)	(9 935)	(10 079)
Inne korekty	11 882	(12 466)	41 029	40 445
Transfery	120 258	(133 919)	13 661	-
Saldo na koniec okresu	1 644	21 922	237 949	261 515

19. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	21 361	11 279
Razem	21 361	11 279

Szczegółowe informacje dotyczące aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zaprezentowane w Nocie 35 oraz w Nocie 43.

Dodatnia wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Transakcje stopy procentowej	-	-
- IRS	-	-
Transakcje walutowe	21 361	11 279
- FX spot/forward	5 844	4 045
- FX swap	15 517	7 234
Razem	21 361	11 279

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
do 1 miesiąca	12 882	2 983
powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	4 172	1 608
powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	3 910	4 174
powyżej 1 roku do 5 lat	397	2 514
powyżej 5 lat	-	-
Razem	21 361	11 279

20. Inwestycyjne aktywa finansowe

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe		
Dłużne papiery wartościowe	8 422 026	9 892 697
Obligacje Skarbu Państwa	7 422 146	8 292 934
Bony pieniężne NBP	999 880	1 599 763
Udziały i akcje w innych jednostkach	-	-
Akcje i udziały	-	-
Razem	8 422 026	9 892 697
W tym:		
Instrumenty notowane na aktywnym rynku	7 422 146	8 292 934
Instrumenty nienotowane na aktywnym rynku	999 880	1 599 763

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe		
Dłużne papiery wartościowe	8 422 026	9 892 697
o stałej stopie procentowej	3 080 673	5 607 847
o zmiennej stopie procentowej	5 341 353	4 284 850

Zmiana stanu papierów wartościowych przedstawia się następująco:

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Papiery wartościowe		
Saldo na początek okresu	9 892 697	7 623 830
Wpływ wdrożenia IFRS9	-	(9 394)
Saldo na początek okresu	9 892 697	7 614 436
Zwiększenia	47 015 010	117 895 394
- zakup dłużnych papierów wartościowych*	47 015 010	117 825 879
- zwiększenie wartości papierów wartościowych**	-	69 515
Zmniejszenia	(48 485 681)	(115 617 133)
- sprzedaż dłużnych papierów wartościowych*	-	-
- wykup dłużnych papierów wartościowych*	(48 431 252)	(115 551 338)
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych**	(54 429)	(2 395)
- przekazanie do STB papierów w rozliczeniu transakcji sprzedaży części wydzielanej	-	(63 400)
Saldo na koniec okresu	8 422 026	9 892 697

*wartości nominalne

**obejmują wycenę rynkową, odsetki i dyskonto

Bank, będąc uczestnikiem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, utrzymuje obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku w wartości nominalnej 124 000 tys. PLN (według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 124 000 tys. PLN). Wartości bilansowe tych obligacji przedstawiały się następująco: 125 395 tys. PLN na 31 grudnia 2019 roku oraz 125 405 tys. PLN na 31 grudnia 2018 roku. Bank przyjął do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,45% (w roku 2018 stawka procentowa wynosiła 0,5%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji, Bank utrzymuje ponadto obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31.12.2019 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 7 818 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 29 065 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 288 tys. zł oraz 25 534 tys. zł. Na dzień 31.12.2018 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 097 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 22 065 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość nominalną odpowiednio 9 185 tys. zł oraz 33 250 tys. zł (na 31.12.2018 r. odpowiednio 9 185 tys. zł oraz 25 250 tys. zł). W dniu 25.02.2020 r. odblokowano 75 000 tys. PLN obligacji zablokowanych pod FOŚG.

21. Rzeczowe aktywa trwałe

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wypożyczenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto					
Stan na dzień 01.01.2019 r.	13 198	48 795	6 062	-	68 055
Zwiększenia (z tytułu)	-	848	147	-	995
<i>Zakupy</i>		848	147		995
<i>Rozliczenie inwestycji</i>					-
Zmniejszenia (z tytułu)	(693)	(22 599)	(2 865)	-	(26 157)
<i>Zbycia</i>		(184)	(5)		(189)
<i>Likwidacji</i>	(693)	(22 415)	(2 860)		(25 968)
<i>Trwała utrata wartości</i>					-
<i>Rozliczenie nakładów</i>					-
<i>Rozliczenie transakcji podziału Banku</i>					-
<i>Inne zmiany</i>					-
Stan na dzień 31.12.2019 r.	12 505	27 044	3 344	-	42 893
Wartość brutto					
Stan na dzień 01.01.2018 r.	110 926	81 282	19 330	2 731	214 269
Zwiększenia (z tytułu)	2 259	12 121	755	-	15 135
<i>Zakupy</i>	-	11 928	509	-	12 437
<i>Rozliczenie inwestycji</i>	2 259	193	246	-	2 698
Zmniejszenia (z tytułu)	(99 987)	(44 608)	(14 023)	(2 698)	(161 316)
<i>Zbycia</i>	(10 326)	(1 092)	-	-	(11 418)
<i>Likwidacji</i>	(2 910)	(388)	(189)	-	(3 487)
<i>Trwała utrata wartości</i>				-	-
<i>Rozliczenie transakcji podziału Banku</i>	(86 751)	(43 128)	(13 834)	-	(143 713)
<i>Rozliczenie nakładów</i>	-			(2 698)	(2 698)
<i>Inne zmiany</i>	-	-	-	(33)	(33)
Stan na dzień 31.12.2018 r.	13 198	48 795	6 062	-	68 055
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości					
Stan na dzień 01.01.2019 r.	12 221	35 732	6 062	-	54 015
Amortyzacja	297	4 090	138	-	4 525
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(121)	-	-	-	(121)
Sprzedaż/likwidacja	(649)	(22 031)	(2 865)	-	(25 545)
<i>Rozliczenie transakcji podziału Banku</i>	-	-	-	-	-
<i>Inne zmiany</i>	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2019 r.	11 748	17 791	3 335	-	32 874

**Umorzenie oraz odpisy
 aktualizujące z tytułu utraty
 wartości**

Stan na dzień 01.01.2018 r.	101 721	77 306	19 330	-	198 357
Amortyzacja	4 125	6 547	719	-	11 391
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(12 225)	(7 777)	-	-	(20 002)
Sprzedaż/likwidacja	(5 963)	(1 402)	(189)	-	(7 554)
Rozliczenie transakcji podziału Banku	(74 630)	(38 909)	(13 834)	-	(127 373)
Inne zmiany	(807)	(33)	36	-	(804)
Stan na dzień 31.12.2018 r.	12 221	35 732	6 062	-	54 015
Wartość bilansowa					
Na dzień 01.01.2019 r.	977	13 063	-	-	14 040
Na dzień 31.12.2019 r.	757	9 253	9	-	10 019
Wartość bilansowa					
Na dzień 01.01.2018 r.	9 205	3 976	-	2 731	15 912
Na dzień 31.12.2018 r.	977	13 063	-	-	14 040

w tys. PLN	Prawo do użytkowania powierzchni biurowej	Prawo do użytkowania środków transportu	Razem
Wartość brutto			
Stan na dzień 01.01.2019 r.	-	-	-
Efekt wdrożenia MSSF16 początkowe ujęcie prawa do użytkowania	49 585	1 780	51 365
Stan na dzień 01.01.2019 r. - dane przekształcone w związku z wdrożeniem MSSF16	49 585	1 780	51 365
Zwiększenia (z tytułu)	992	322	1 314
Przyjęcie nowego prawa do użytkowania	992	322	1 314
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-
Likwidacji	-	-	-
Trwała utrata wartości	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2019 r.	50 577	2 102	52 679
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości			
Stan na dzień 01.01.2019 r.			
Efekt wdrożenia MSSF16 początkowe ujęcie prawa do użytkowania	13 600		
Stan na dzień 01.01.2019 r. - dane przekształcone w związku z wdrożeniem MSSF16	13 600	-	13 600
Amortyzacja	5 302	749	6 051
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2019 r.	18 902	749	19 651
Wartość bilansowa			
Na dzień 01.01.2019 r.	35 985	-	37 765
Na dzień 31.12.2019 r.	31 675	1 353	33 028

22. Wartości niematerialne

w tys. PLN	Oprogramowanie	Nakłady	Ogółem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2019 r.	244 999	22 891	267 890
Zakupy	17	7 487	7 504
Rozliczenie inwestycji	10 838	-	10 838
Przeniesienia z nakładów	-	(10 838)	(10 838)
Rozliczenie transakcji podziału Banku	-	-	-
Likwidacja	-	(5 038)	(5 038)
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	-	-	-
Inne zwiększenia, korekty	-	(314)	(314)
Stan na 31.12.2019 r.	255 854	14 188	270 042

w tys. PLN	Oprogramowanie	Nakłady	Ogółem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2018 r.	236 783	57 420	294 203
Zakupy	-	18 774	18 774
Rozliczenie inwestycji	12 439	-	12 439
Przeniesienia z nakładów	-	(12 439)	(12 439)
Rozliczenie transakcji podziału Banku	(4 223)	(908)	(5 131)
Likwidacja	-	-	-
Spisanie nakładów w koszty w związku z zaniechaniem inwestycji	-	(39 956)	(39 956)
Stan na 31.12.2018 r.	244 999	22 891	267 890

Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości			
Stan na 01.01.2019 r.	232 252	11 871	244 123
Amortyzacja	6 039	-	6 039
Odpis z tyt. utraty wartości	4 900	(1 222)	3 678
Likwidacja	-	(5 038)	(5 038)
Rozliczenie transakcji podziału Banku	-	-	-
Stan na 31.12.2019 r.	243 191	5 611	248 802

Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości			
Stan na 01.01.2018 r.	220 281	13 723	234 004
Amortyzacja	7 302	-	7 302
Odpis z tyt. utraty wartości	6 371	(1 852)	4 519
Likwidacja	-	-	-
Inne zmiany	(1 702)	-	(1 702)
Stan na 31.12.2018 r.	232 252	11 871	244 123

Wartość bilansowa			
Na 01.01.2019 r.	12 747	11 020	23 767
Na 31.12.2019 r.	12 663	8 577	21 240
Wartość bilansowa			
Na 01.01.2018 r.	16 502	43 697	60 199
Na 31.12.2018 r.	12 747	11 020	23 767

23. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Na dzień 31.12.2019 r. istnieją należności z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych w kwocie 4 103 tys. PLN (na dzień 31.12.2018 r. – 9 440 tys. PLN) stanowiące różnicę między sumą zaliczek miesięcznych zapłaconych w uproszczonej formie zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, a podatkiem należnym na ten dzień od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego.

24. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące działalności kontynuowanej	60 448	78 868
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące działalności zaniechanej	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotycząca działalności kontynuowanej	(30 908)	(32 884)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotycząca działalności zaniechanej	-	-
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29 540	45 984

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.	Zmiana w 2019 r.
Ujemne różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań			
Naliczone odsetki do zapłacenia	13 128	15 647	(2 519)
<i>Odsetki od zobowiązań wobec banków</i>	1 110	3 073	(1 963)
<i>Odsetki od pożyczki podporządkowanej</i>	11 206	11 915	(709)
<i>Odsetki od depozytów i rachunków klientów (podmioty niefinansowe i budżet)</i>	812	659	153
Rezerwy na koszty	73 887	133 406	(59 519)
Koszty BFG za 4 kwartał 2016 r. - Skarga do NSA złożona przez IS na interpretację ws. opłaty ostrożnościowej	5 402	5 402	-
Odpisy aktualizujące ekspozycje kredytowe i wartość godziwą instrumentów finansowych	150 565	138 374	12 191
Przychody pobierane z góry	12 325	15 827	(3 502)
Różnica pomiędzy wartością księgową i podatkową środków trwałych	30 610	42 302	(11 692)
Przychody należne za rok bieżący otrzymane w roku następnym z tyt. wynagrodzenia za usługi	2 145	6 067	(3 922)
Strata podatkowa	6 994	-	6 994
Papiery wartościowe	23 093	58 071	(34 978)
Razem	318 149	415 096	(96 947)
Stawka podatku	19%	19%	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	60 448	78 868	(18 420)
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	-	-	-
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	60 448	78 868	(18 420)

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.	Zmiana w 2019 r.
Dodatnie różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań			
Naliczone odsetki do otrzymania	83 994	65 620	18 374
Koszty zapłacone z góry	71 738	84 489	(12 751)
Rozliczenie przychodu z tytułu rezerwy na nieudokumentowane ryzyko podatkowe	4 669	5 602	(933)
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 274	17 361	(15 087)
Razem	162 675	173 072	(10 397)
Stawka podatku	19%	19%	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30 908	32 884	(1 976)
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	432	3 299	(2 867)
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	30 476	29 585	891
Razem odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny			2 867
Razem odniesione na rachunek zysków i strat			(19 311)
RAZEM wpływ podatku odroczonego na rachunek zysków i strat			(19 311)

25. Pozostałe aktywa

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Dłużnicy różni netto, w tym:	19 154	24 553
<i>Należność od ubezpieczycieli</i>	35	-
Rozliczenia międzyokresowe czynne	3 037	3 678
Należności publiczno-prawne	276	373
Pozostałe aktywa	13	61
Rozliczenia międzybankowe	613	320
Należności z tyt. zabezpieczeń EMIR	6 252	-
Przychody do otrzymania, w tym:	17 185	23 380
<i>Należności od podmiotów z Grupy</i>	17 182	23 377
Razem	46 530	52 365

Struktura wiekowa salda dłużników różnych

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Nieprzeterminowane	19 435	24 589
Przeterminowane do roku	-	-
Przeterminowane od 1 do 3 lat	-	-
Przeterminowane od 3 do 5 lat	-	-
Przeterminowane powyżej 5 lat	-	-
Dłużnicy różni brutto	19 435	24 589
Odpisy z tyt. utraty wartości	(281)	(36)
Dłużnicy różni netto	19 154	24 553

Należności od dłużników różnych są sklasyfikowane w koszyku 1.

26. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
W rachunku bieżącym	442 095	118 944
Depozyty terminowe	5 605 854	8 555 685
Pożyczki i kredyty otrzymane	-	-
Razem	6 047 949	8 674 629

Zobowiązania wobec banków według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Bieżące	442 095	118 944
Terminowe	5 605 854	8 555 685
- do 1 miesiąca	-	289 108
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	-	209 853
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	696 854	1 022 994
- powyżej 1 roku do 5 lat	2 740 361	5 958 142
- powyżej 5 lat	2 168 639	1 075 588
Razem	6 047 949	8 674 629

**Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pożyczek
i kredytów otrzymanych od banków**

	2019	2018
Stan na początek okresu	-	61 142
Zwiększenia z tytułu:	-	-
- kredyty otrzymane	-	-
- odsetki od kredytów otrzymanych	-	-
- różnice kursowe	-	-
Zmniejszenia z tytułu:	-	(61 142)
- spłata kredytów	-	(61 142)
- spłata odsetek	-	-
- różnice kursowe	-	-
Stan zobowiązań na koniec okresu	-	-

27. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
<i>W rachunku bieżącym</i>		
Osoby fizyczne	-	-
Podmioty gospodarcze	8 135 378	8 377 325
Sektor publiczny	-	-
Razem rachunki bieżące	8 135 378	8 377 325
<i>Depozyty terminowe</i>		
Osoby fizyczne	7 298	23 496
Podmioty gospodarcze	1 003 639	868 373
Sektor publiczny	-	-
Razem depozyty terminowe	1 010 937	891 869
<i>Depozyty zabezpieczające transakcje pochodne</i>		
Osoby fizyczne	-	-
Podmioty gospodarcze	-	-
Sektor publiczny	-	-
Razem depozyty zabezpieczające transakcje pochodne	-	-
Razem	9 146 315	9 269 194

Zobowiązania wobec klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Bieżące	8 135 378	8 377 325
Terminowe	1 010 937	891 869
- do 1 miesiąca	878 678	776 145
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	42 902	10 170
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	89 357	105 554
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
- powyżej 5 lat	-	-
Razem	9 146 315	9 269 194

28. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Ujemna wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Transakcje stopy procentowej	-	-
- IRS	-	-
Transakcje walutowe	15 212	9 326
- FX spot/forward	5 724	3 358
- FX swap	9 488	5 968
Razem	15 212	9 326

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
do 1 miesiąca	8 702	1 846
powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	2 713	1 448
powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	3 439	3 677
powyżej 1 roku do 5 lat	358	2 355
powyżej 5 lat	-	0
Razem	15 212	9 326

Kompensowanie instrumentów finansowych

	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych / udzielonych)	Wartość netto
31.12.2019 r.				
w tys. PLN				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	21 361	3 225 -	-	18 136
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15 212	3 225	-	11 987
	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych / udzielonych)	Wartość netto
31.12.2018 r.				
w tys. PLN				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11 279	2 105	-	9 174
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9 326	2 105	-	7 221

29. Rezerwy

w tys. PLN	Rezerwy na odprawy emerytalne	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwa na koszty związane z restrukturyzacją	Rezerwa na koszty związane z działalnością operacyjną banku	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2019 r.	463	3 354	7 745	52 092	16 559	80 213
Wpływ wdrożenia MSSF16	-	-	-	(13 600)	-	(13 600)
Stan na 1 stycznia 2019 roku po wdrożeniu MSSF 16	463	3 354	7 745	38 492	16 559	66 613
Rezerwy utworzone w ciągu roku	887	6 934	9 000	-	-	16 821
Rezerwy rozwiązane	(463)	(4 232)	(138)	-	-	(4 833)
Rezerwy wykorzystane w ciągu roku	-	-	-	(22 177)	(16 559)	(38 736)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2019 r.	887	6 056	16 607	16 315	-	39 865
Stan na 1 stycznia 2018 r.	1 715	18 102	1 422	4 131	-	25 370
Wpływ wdrożenia MSSFS9	-	2 717	-	-	-	2 717
Stan na 1 stycznia 2018 roku po wdrożeniu MSSF 9	1 715	20 819	1 422	4 131	-	28 087
Rezerwy utworzone w ciągu roku	463	74 224	7 612	47 961	16 559	146 819
Rezerwy rozwiązane/wykorzystane w ciągu roku	(1 715)	(79 218)	(7)	-	-	(80 940)
Zmiana stanu wynikająca z rozliczenia transakcji podziału Banku	-	(12 465)	(1 388)	-	-	(13 853)
Inne zmiany	-	(6)	106	-	-	100
Stan na 31 grudnia 2018 r.	463	3 354	7 745	52 092	16 559	80 213

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

W pozycji „rezerwy na zobowiązania pozabilansowe” ujęte zostały rezerwy na oczekiwane straty kredytowe straty dotyczące ekspozycji pozabilansowych.

Rezerwy na sprawy sporne

Łączna wartość przedmiotu sporu w sprawach sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego, wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 r. 169 milionów zł, a na dzień 31 grudnia 2018 roku 101 mln złotych.

W dniu 3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej („ETS”) wydał orzeczenie w sprawie C-260/18 dotyczące kredytu hipotecznego wyrażonego w złotych i indeksowanego do CHF. Analizując treść powyższego orzeczenia w kontekście spraw sądowych przeciwko Bankowi należy wskazać, że wyrok ETS dotyczył jednego przypadku, kredytu hipotecznego indeksowanego do waluty CHF, który z punktu widzenia prawnego jest zasadniczo różny od kredytów walutowych oferowanych i będących w portfelu DB Polska na dzień 31 grudnia 2019 r i udzielonych w latach ubiegłych a spłaconych do dnia bilansowego. W odróżnieniu bowiem od kredytów indeksowanych, kwoty kredytów walutowych udzielanych przez Bank były i są wyrażone w walucie obcej, podobnie jak raty spłat kredytu, czy kwota zabezpieczenia hipotecznego, tj. nie podlegają mechanizmowi indeksacji i nie posiadają klauzuli indeksacyjnej.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r., Bank występował w charakterze pozwanego w 369 sprawach dotyczących kredytów walutowych. Łączna kwota wartości przedmiotu sporu wynosiła na ten dzień 161 milionów złotych.

Bank na bieżąco tworzy rezerwy na toczące się postępowania sądowe, w przypadkach w których, według szacunków Banku prawdopodobieństwo konieczności wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%. Na dzień 31 grudnia 2019 r. na poczet spraw, których przedmiotem są roszczenia dotyczące umów kredytów walutowych Bank utworzył rezerwy w kwocie 1.561 tys. zł. Jednocześnie Bank zdecydował się na ujęcie w księgach dodatkowej rezerwy w kwocie 8.06 miliona zł na potencjalne skutki przyszłych spraw sądowych przeciwko Bankowi dotyczących kredytów walutowych. W związku z tym, na dzień bilansowy łączna kwota utworzonych przez Bank rezerw związanych z aktualnymi sprawami sądowymi przeciwko Bankowi dotyczącymi umów kredytów walutowych i sprawami mogącymi wystąpić w dającej się przewidzieć w przyszłości wynosiła 9.6 miliona złotych.

Kwota szacunku dodatkowej rezerwy na przyszłe sprawy sporne jest oparta o przewidywania Banku co liczby potencjalnych sporów sądowych mogących powstać w perspektywie następnych 3 lat. Szacunek ten bazuje na dotychczasowych doświadczeniach Banku i obserwacji dynamiki przyrostu spraw sądowych w ostatnim czasie. Do opracowania projekcji liczby nowych spraw sądowych Bank przyjął dotychczasowy poziom konwersji liczby wpływających wniosków o zaświadczenia dotyczące historii kredytów na pozwy skierowane wobec banku. Na bazie tak oszacowanej liczby przyszłych spraw sądowych, Bank założył potencjalny poziom przyszłych strat odpowiednio do obecnie utworzonych rezerw. Zatem mechanizm szacowania dodatkowych rezerw utworzonych przez Bank na dzień bilansowy jest wrażliwy na liczbę faktycznie wpływających spraw i liczbę spraw mogących się prawomocnie zakończyć negatywnym wyrokiem dla Banku, względem założeń przyjętych przez Bank.

Ponadto, Bank utworzył rezerwę w kwocie 6 982 tys. zł (w ciężar roku 2018) w związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 grudnia 2018 r. w której prezes UOKiK uznał wskazane w decyzji postanowienia wzorców umów, aneksów do umów kredytów i pożyczek hipotecznych denominowanych do walut obcych za niedozwolone postanowienia umowne i zakazał ich stosowania, jak również m.in. nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 6 982 tys. zł. Decyzja jest nieprawomocna, bowiem w dniu 7 lutego

2019 r. Bank wniósł odwołanie od decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów).

Rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją

Na dzień bilansowy Bank utworzył rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją. Na dzień bilansowy saldo wynosiło 16 315 tys. zł, w tym 10 001 tys. zł na restrukturyzację zatrudnienia oraz na koszty związane z restrukturyzacją placówek w kwocie 6 314 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 r. rezerwy te stanowiły odpowiednio – 31 506 tys. zł na restrukturyzację zatrudnienia oraz na koszty związane z restrukturyzacją placówek w kwocie 20 516 tys. zł.

30. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Na dzień 31.12.2019 r., ani na dzień 31.12.2018 r. nie występowało zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych.

31. Pozostałe zobowiązania

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Rozrachunki międzybankowe	106 745	143 079
Wierzyciele różni	1 882	8 834
Rozrachunki publiczno-prawne	14 946	32 523
Pozostałe rozrachunki	11 292	10 381
Zobowiązania z tyt. zabezpieczeń EMIR	18 319	-
Zobowiązania z tyt. umów leasingowych	43 180	-
Koszty do zapłacenia i pozostałe, w tym:	93 234	143 020
na nagrody i premie	18 698	29 664
opłaty BFG (zobowiązanie do zapłaty)	36 883	30 163
na koszty usług informatycznych i telekomunikacyjnych	13 245	25 186
na koszty współużytkowanych przez Bank globalnych systemów biznesowych i projektów	14 793	46 999
na niewykorzystane urlopy	3 136	4 326
na pozostałe koszty do zapłacenia	6 249	6 396
pozostałe	230	286
Przychody pobierane z góry	3 149	4 986
Razem	292 747	342 823

32. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane obejmują na dzień bilansowy jedną pożyczkę podporządkowaną otrzymaną od Jednostki Dominującej w dniu 29 kwietnia 2016 roku z 10 – letnim okresem wymagalności. Bank uzyskał w dniu 24 maja 2016 r. zgodę KNF na zaliczenie kwoty pochodzącej z pożyczki do funduszy uzupełniających, dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności.

Podmiot udzielający finansowania: Deutsche Bank AG	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2019 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2019 r.
Kapitał	300 000	EUR	3,715	29.04.2026 r.	1 277 550
Odsetki	2 631	EUR	x	x	11 206
Razem	302 631	EUR	x	x	1 288 756

Podmiot udzielający finansowania: Deutsche Bank AG	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2018 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2018 r.
Kapitał	300 000	EUR	3,822	29.04.2026 r.	1 290 000
Odsetki	2 771	EUR	x	x	11 915
Razem	302 771	EUR	x	x	1 301 915

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pożyczek podporządkowanych (w tys. zł)

	2019	2018
Stan na początek okresu	1 301 915	1 493 155
Zwiększenia z tytułu:	49 399	90 659
- pożyczki otrzymane	-	-
- odsetki od pożyczek otrzymanych	49 399	51 930
- różnice kursowe	-	38 729
Zmniejszenia z tytułu:	(62 558)	(281 899)
- spłata pożyczek	-	(229 399)
- spłata odsetek	(50 108)	(52 500)
- różnice kursowe	(12 450)	-
okresu	1 288 756	1 301 915

33. Kapitał akcyjny

w PLN	Akcje zwykłe 2019 r.	2018 r.
Akcje wyemitowane, na dzień 1 stycznia – w pełni opłacone	1 744 449 384	2 651 449 384
Akcje wyemitowane, na dzień 31 grudnia – w pełni opłacone	1 744 449 384	1 744 449 384

KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej (w tys. PLN)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
I	imienne zwykłe	1 000 000	1 000	gotówka	04-11-1991	01-01-1992
II	zwykłe na okaziciela	2 500 000	2 500	gotówka	24-11-1992	01-01-1993
III seria A	imienne zwykłe	250 000	250	gotówka	26-08-1993	01-01-1993
III seria B	imienne zwykłe	304 960	305	aport	30-11-1993	01-01-1994
III seria C	zwykłe na okaziciela	189 465	189	gotówka	30-11-1993	01-01-1994
III seria D	imienne zwykłe	288 883	289	gotówka	30-11-1993	01-01-1993
III seria E	zwykłe na okaziciela	1 300 000	1 300	gotówka	16-02-1994	01-01-1994
III seria F	zwykłe na okaziciela	1 666 692	1 667	gotówka	13-04-1994	01-01-1994
IV	zwykłe na okaziciela	1 971 068	1 971	gotówka	16-06-1994	01-01-1994
V	zwykłe na okaziciela	3 031 014	3 031	gotówka	30-12-1994	01-01-1995
VI	imienne zwykłe	1 671 915	1 672	aport	23-06-1997	01-01-1997
VII seria A	zwykłe na okaziciela	14 261 897	14 262	gotówka	22-12-1997	01-01-1998
VIII seria AA	zwykłe na okaziciela	235 000 000	235 000	gotówka	20-03-2000	01-01-2000
					25-07-2000	
IX seria BB	zwykłe na okaziciela	34 620 975	34 621	gotówka	28-07-2000	01-01-2000
X	zwykłe na okaziciela	38 215 967	38 216	gotówka	28-12-2001	01-01-2002
				umorzenie dobrowolne,		
Umorzenie akcji	zwykłe na okaziciela	-150 568 503	-150 569	nieodpłatne	27-10-2004	nie dotyczy
XI	imienne zwykłe	89 000 000	89 000	gotówka	18-08-2005	01-01-2005
XII	imienne zwykłe	121 951 219	121 951	gotówka	29-11-2006	01-01-2007
XIII	imienne zwykłe	185 000 000	185 000	gotówka	26-09-2007	01-01-2008
XIV	imienne zwykłe	257 013 000	257 013	gotówka	07-09-2009	01-01-2010
XV	imienne zwykłe	193 000 000	193 000	gotówka	26-05-2010	01-01-2011
XVI	imienne zwykłe	167 000 000	167 000	gotówka	03-12-2010	01-01-2011
XVII	imienne zwykłe	121 860 972	121 861	gotówka	25-08-2011	01-01-2012
XVIII	imienne zwykłe	300 000 000	300 000	gotówka	25-10-2011	01-01-2012
XIX	imienne zwykłe	30 919 860	30 920	gotówka	27-04-2012	01-01-2013
XX	imienne zwykłe	0	0	gotówka	22-06-2012	01-01-2013
				przejęcie w trybie art. 492 § 1 pkt. 1		
XXI	imienne zwykłe	0	0	KSH	31-01-2014	01-01-2013
XXII	imienne zwykłe	40 000 000	40 000	gotówka	20-04-2018	01-01-2018
XXIII	imienne zwykłe	53 000 000	53 000	gotówka	23-08-2018	01-01-2018

Liczba akcji, razem **1 744 449 384**

Kapitał akcyjny, razem **1 744 449**

Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 PLN

Na dzień bilansowy Bank nie posiadał akcji uprzywilejowanych.

34. Pozostałe kapitały

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Kapitał zapasowy	666 805	666 805
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	346 857	346 857
Pozostały kapitał zapasowy	319 948	319 948
Pozostałe kapitały rezerwowe	109 833	339 150
Kapitał rezerwowy	53 414	282 731
Fundusz ogólnego ryzyka	56 419	56 419
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym	3 026	15 488
wycena portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	3 458	18 787
podatek odroczony	(432)	(3 299)
Zyski zatrzymane	6 443	(229 317)
wpływ wdrożenia MSSF 9	-	(40 362)
wynik za okres	6 443	(188 955)
Razem	786 107	792 126

Do dnia podpisania sprawozdania Zarząd Banku nie podjął uchwały w zakresie rekomendacji sposobu podziału zysku za rok 2019. Intencją Zarządu jest zarekomendowanie Radzie Nadzorczej podjęcie uchwały przeznaczenia zysku za rok 2019 na zwiększenie kapitału zapasowego.

Na dzień bilansowy Bank nie posiadał zobowiązań z tytułu zadeklarowanych, niewypłaconych dywidend.

35. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowej i godziwej dla grup aktywów i zobowiązań, które nie są prezentowane w bilansie w wartości godziwej:

31.12.2019 r.		
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	539 826	539 645
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 712 491	8 285 844
<i>Kredyty hipoteczne</i>	9 277 817	7 849 267
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	45 745	47 648
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	358 858	358 858
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	30 071	30 071
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	6 047 949	6 164 998
<i>Depozyty bieżące</i>	442 095	442 095
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	5 605 854	5 722 903
Zobowiązania wobec klientów	9 146 315	9 121 782
<i>Depozyty bieżące</i>	8 135 378	8 135 378
<i>Depozyty terminowe</i>	1 010 937	986 404
Zobowiązania podporządkowane	1 288 756	1 306 036

31.12.2018 r.		
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	512 633	508 349
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	10 897 153	9 462 360
<i>Kredyty hipoteczne</i>	10 340 659	8 905 866
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	41 994	41 994
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	473 327	473 327
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	41 173	41 173
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	8 674 629	8 754 584
<i>Depozyty bieżące</i>	118 944	118 944
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	8 555 685	8 635 640
Zobowiązania wobec klientów	9 269 194	9 239 971
<i>Depozyty bieżące</i>	8 377 325	8 377 325
<i>Depozyty terminowe</i>	891 869	862 646
Zobowiązania podporządkowane	1 301 915	1 115 150

Określenie wartości godziwej

Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od innych banków:

Wartość godziwa depozytów w innych bankach wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Marżami uwzględnionymi przy dyskontowaniu przepływów jest krzywa premii za płynność kwotowana przez Grupę Deutsche Bank na koniec odpowiednio 2019 roku i 2018 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom:

Wartość godziwa należności od klientów wyznaczona została poprzez zdyskontowanie dla głównych grup produktów kredytowych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych dla adekwatnego portfela rozumianych, jako oprocentowanie kredytów udzielanych w ostatnim kwartale odpowiednio 2019 roku i 2018 roku. Dla pozostałych należności od klientów wartość godziwą stanowi ich wartość bilansowa.

Wartość godziwa kredytów hipotecznych udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając zmianę w poziomie marży od momentu udzielenia kredytu. Stopy procentowe przyjęte do kalkulacji uwzględniają premię za płynność, jaką Bank musiałby zapłacić za transakcje finansujące akcję kredytową. Nie uwzględnione jest natomiast dyskonto związane z ryzykiem regulacyjnym, dotyczącym ewentualnej zmiany przepisów w zakresie przewalutowania kredytów hipotecznych. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie jest ono możliwe do racjonalnego oszacowania

Zobowiązania wobec innych banków:

Wartość godziwa depozytów terminowych dla całości portfela wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych, a dla pozostałych zobowiązań przyjęto wartość bilansową, jako przybliżenie wartości godziwej.

Zobowiązania wobec klientów:

Wartość godziwa zobowiązań wobec klientów o stałym oprocentowaniu wyznaczona została poprzez zdyskontowanie dla głównych grup produktów depozytowych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych dla adekwatnego portfela. Za aktualny poziom stóp procentowych uznano oprocentowanie depozytów udzielonych w grudniu odpowiednio 2019 roku i 2018 roku. Wartość godziwą zobowiązań wobec klientów o zmiennym oprocentowaniu stanowi ich wartość bilansowa.

Pożyczka podporządkowana:

W przypadku pożyczki podporządkowanej wartość godziwa wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych oraz indykatywnych premii charakterystycznych dla tego typu instrumentów na koniec odpowiednio, 2019 roku i 2018 roku.

Bank dokonuje wyliczenia wartości godziwej dla instrumentów finansowych przy zastosowaniu jednej z następujących technik wyceny:

- 1) poziom I – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie bezpośrednich kwotowań dostępnych na rynku. Do tej kategorii Bank zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe, dla których istnieją kwotowania na aktywnych rynkach.
- 2) poziom II – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których wszystkie istotne parametry wejściowe są obserwowane na aktywnym rynku (bezpośrednio lub pośrednio). Do tej kategorii Bank zaklasyfikował bony pieniężne NBP oraz transakcje na instrumentach pochodnych, które są wyceniane na podstawie modeli zdyskontowanych

przepływów pieniężnych z użyciem parametrów obserwowanych na rynku lub modeli wyceny opcji. Instrumenty poziomu 2 wyceniane są przy użyciu krzywych dochodowości. Krzywe te oparte są o rynkowe kwotowania następujących instrumentów: IRS (do wyceny IRS), FRA (do wyceny IRS w terminie do roku), punkty swapowe (do wyceny transakcji fx swap i fx forward).

- 3) poziom III – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których istotny parametr wejściowy nie jest obserwowany na aktywnym rynku. Na koniec 2019 r., ani 2018 r. w Banku nie występowały takie instrumenty finansowe.

Bank może zastosować przeniesienie aktywów lub zobowiązań pomiędzy kategorią I, a kategorią II w przypadku, gdy kwotowania z aktywnego rynku przestaną być dostępne na koniec okresu sprawozdawczego oraz przeniesienie między kategorią II a kategorią III w przypadku, gdy parametr stosowany do wyceny i wpływający istotnie na wycenę przestanie być obserwowalny. W opisywanych okresach sprawozdawczych nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy kategoriami wartości godziwej.

W przypadku instrumentów pochodnych stanowiących aktywa kalkulowana jest korekta wyceny odzwierciedlająca ryzyko kredytowe kontrahenta CVA (credit value adjustment). Bank uznaje wpływ korekty odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta (stanowiącej daną nieobserwowalną) za nieistotną z punktu widzenia całości wyceny. W związku z powyższym, instrumenty te prezentowane są w Kategorii II.

Poniższa tabela prezentuje podział aktywów i zobowiązań finansowych w podziale na trzy powyższe kategorie:

	31.12.2019 r.				
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	521 236	521 236	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	539 826	539 645	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 712 491	8 285 844	-	-	-
<i>Kredyty hipoteczne</i>	9 277 817	7 849 267	-	-	-
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	45 745	47 648	-	-	-
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	358 858	358 858	-	-	-
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	30 071	30 071	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	21 361	21 361	-	21 361	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	8 422 026	8 422 026	7 422 146	999 880	-
Inne aktywa finansowe	26 032	26 032	-	26 032	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	6 047 949	6 164 998	-	-	-
<i>Depozyty bieżące</i>	442 095	442 095	-	-	-
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	5 605 854	5 722 903	-	-	-
Zobowiązania wobec klientów	9 146 315	9 121 782	-	-	-
<i>Depozyty bieżące</i>	8 135 378	8 135 378	-	-	-
<i>Depozyty terminowe</i>	1 010 937	986 404	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	15 212	15 212	-	15 212	-
Zobowiązania podporządkowane	1 288 756	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	181 418	181 418	-	-	-

w tys. PLN	31.12.2018 r.				
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	755 317	755 317	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	512 633	508 349	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	10 897 153	9 462 360	-	-	-
<i>Kredyty hipoteczne</i>	10 340 659	8 905 866	-	-	-
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	41 994	41 994	-	-	-
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	473 327	473 327	-	-	-
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	41 173	41 173	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11 279	11 279	-	11 279	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	9 892 697	9 892 697	8 292 934	1 599 763	-
Inne aktywa finansowe	24 934	24 934	-	-	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	8 674 629	8 754 584	-	-	-
<i>Depozyty bieżące</i>	118 944	118 944	-	-	-
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	8 555 685	8 635 640	-	-	-
Zobowiązania wobec klientów	9 269 194	9 239 971	-	-	-
<i>Depozyty bieżące</i>	8 377 325	8 377 325	-	-	-
<i>Depozyty terminowe</i>	891 869	862 646	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9 326	9 326	-	9 326	-
Zobowiązania podporządkowane	1 301 915	1 115 150	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	162 294	162 294	-	-	-

Na koniec 2019 roku Bank nie posiadał aktywów wycenianych do wartości godziwej wg technik wyceny opartych o istotne parametry nie pochodzące z aktywnego rynku (Poziom III).

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w roku 2019 i 2018 przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

	Akcje
Bilans otwarcia – 01.01.2019 r.	-
Zyski lub straty	-
Rozpoznane w rachunku zysków i strat	-
Rozpoznane w kapitałach własnych	-
Zamiana na akcje	-
Sprzedaże	-
Rozliczenie transakcji podziału Banku	-
Spląty/Zapadalność	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	-
Bilans zamknięcia – 31.12.2019 r.	-

	Akcje
Bilans otwarcia – 01.01.2018 r.	9 394
Zyski lub straty	(9 394)
Rozpoznane w rachunku zysków i strat	-
Rozpoznane w kapitałach własnych	-
Zamiana na akcje	-
Sprzedaże	-
Rozliczenie transakcji podziału Banku	(9 394)
Spląty/Zapadalność	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	-
Bilans zamknięcia – 31.12.2018 r.	-

36. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone, a nieuruchomione kredyty oraz kredyty w rachunku bieżącym.

Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Tego typu umowy mają określone limity i przyznawane są na okresy przeciętnie do trzech lat. Bank udziela także promes przyznania kredytu.

Wartości zobowiązań warunkowych wynikające z kontraktów z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Wartości gwarancji i akredytów pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Tabela na kolejnej stronie prezentuje wartość nominalną tych zobowiązań.

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Wartość zobowiązań warunkowych udzielonych		
Linie kredytowe	1 448 362	1 319 861
Otwarte/ potwierdzone akredytywy importowe/ eksportowe	6 388	6 450
Gwarancje	1 316 738	1 213 203
Pozostałe zobowiązania, w tym:	-	7 744
<i>Zobowiązania z tytułu promes kredytowych</i>	-	-
Razem	2 771 488	2 547 258

Wiele z udzielonych zobowiązań warunkowych wygaśnie, zanim zostanie w całości lub częściowo wypłacone. Z tego powodu ich wartości nie odzwierciedlają przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych.

W ramach działalności operacyjnej Bank otrzymuje zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są w otrzymanych zobowiązaniach warunkowych w wysokości wynikającej z umów.

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Wartość zobowiązań warunkowych otrzymanych		
Finansowe	-	-
Gwarancyjne	951 973	977 958
Razem	951 973	977 958

Poniżej zaprezentowano wartości nominalne transakcji bieżących związanych z operacjami wymiany oraz transakcji pochodnych.

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Zobowiązania związane z realizacją transakcji walutowych oraz wartości nominalne transakcji pochodnych		
Transakcje bieżące związane z operacjami wymiany walutowej	95 354	194 425
Transakcje pochodne	7 452 999	3 891 997
Razem	7 548 353	4 086 422
Transakcje pochodne		
Terminowe kontrakty walutowe (forwardy)	1 242 070	1 297 515
Kupione	621 371	649 057
Sprzedane	620 699	648 458
Terminowe kontrakty walutowe (swapy)	6 210 929	2 594 482
Kupione	3 109 421	1 297 453
Sprzedane	3 101 508	1 297 029
Swapy na stopę procentową (IRS)	-	-
Razem transakcje pochodne	7 452 999	3 891 997

37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiadał aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych, w obligacjach skarbowych o wartości nominalnej 124 000 tys. PLN (według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 124 000 tys. PLN), stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, zgodnie z art. 369 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Wartości bilansowe tych obligacji przedstawiały się następująco: 125 395 tys. PLN na 31 grudnia 2019 roku oraz 125 405 tys. PLN na 31 grudnia 2018 roku. W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji, Bank utrzymuje ponadto obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31.12.2019 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 7 818 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 29 065 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 288 tys. zł oraz 25 534 tys. zł. Na dzień 31.12.2018 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 097 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 22 065 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość nominalną odpowiednio 9 185 tys. zł oraz 33 250 tys. zł (na 31.12.2018 r. odpowiednio 9 185 tys. zł oraz 25 250 tys. zł). W dniu 25.02.2020 r. odblokowano 75 000 tys. PLN obligacji zablokowanych pod FOŚG.

38. Informacje dotyczące leasingu

Umowy leasingu, w których Deutsche Bank Polska S.A. jest leasingobiorcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu są wyszczególnione poniżej:

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Poniżej jednego roku	11 885	11 557
Od roku do pięciu lat	34 501	43 627
Powyżej pięciu lat	-	2 184
Razem	46 386	57 368

Bank leasinguje pojazdy samochodowe. Umowy standardowo zawierane są na okres 3,5 roku, z opcją przedłużenia leasingu po tym okresie. Żadna z umów leasingowych nie zawiera płatności warunkowych.

Bank leasinguje powierzchnię biurową. Standardowo umowy zawierane są na okres 5 lat.

Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat (12 571 tys. zł) w roku 2019:

- koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (1 418 tys. zł)
- koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania (11 153 tys. zł)
- koszty związane z leasingiem krótkoterminowym (ujęte w kosztach administracyjnych) (187 tys. zł).

Koszt z tytułu leasingu operacyjnego samochodów w 2018 wyniósł 4 840 tys. PLN, natomiast wysokość kosztów dotyczących najmu za rok obrotowy 2018 wyniosła 46 191 tys. PLN.

39. Gotówka i jej ekwiwalenty

Dla celów rachunku przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda rachunków bieżących, za wyjątkiem instrumentów o charakterze inwestycyjnym.

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Kasa i środki w banku centralnym	521 236	755 317
Rachunki bieżące w innych bankach	149 504	508 349
Lokaty złożone w innych bankach o terminie zapadalności do 3 miesięcy	390 322	-
Razem	1 061 062	1 263 666

40. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Banku w roku obrotowym

w tys. PLN	2019 r.		2020 r. - nagrody za 2019 r.		2018 r.		2019 r. - nagrody za 2018 r.	
	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza
Wynagrodzenia wypłacone w roku obrotowym, w tym część odroczone i nieodroczone	10 075	1 135	585	-	12 515	1 244	1 489	-
wynagrodzenia zmiennego								
Inne krótkoterminowe świadczenia	47	-	-	-	94	-	-	-
Długoterminowe świadczenia	(12)	-	-	-	88	-	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 657	-	-	-	414	-	-	-
Razem	11 767	1 135	585	-	13 111	1 244	1 489	-

Bank wyliczył sumę rezerwy na wypłatę zmiennych składników wynagrodzeń dla byłych i obecnych Członków Zarządu za 2019 r. w kwocie 879 tys. zł (bez narzutów). Planowana wypłata dotycząca części gotówkowej wypłacanej bez odroczenia wynosi 549 tys. zł (bez narzutów) i została wypłacona w marcu 2020 roku z rezerwy na Bonusy, natomiast pozostała część planowanych wypłat za 2019 rok w kwocie 330 tys. zł (bez narzutów) będzie odroczone w czasie i wypłacana w ciągu kolejnych 5 lat, pod warunkiem spełnienia się przesłanek będących podstawą do ich wypłaty, częściowo bezpośrednio w środkach pieniężnych, a częściowo poprzez odniesienie do wartości hipotetycznego instrumentu opartego na formule odnoszącej się do wartości bilansowej akcji Banku.

Saldo rezerwy utworzonej na zmienne składniki wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosło 6 524 tys. zł, z czego 3 093 tys. zł zostało wypłacone w 2019 r. Saldo rezerwy utworzonej na zmienne składniki wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło 3 243 tys. zł, z czego 1 871 tys. zł zostało przeznaczone do wypłaty w 2020 r.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Członkowie Zarządu	4 014	4 409
Członkowie Rady Nadzorczej	-	-
Razem	4 014	4 409

41. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostki powiązane z Bankiem to:

Jednostka dominująca – Deutsche Bank AG.

Pozostałe jednostki w ramach Grupy DB

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji bankowych z podmiotami powiązanymi. Obejmują one przede wszystkim kredyty otrzymane, lokaty otrzymane, usługi obce, depozyty oraz transakcje na instrumentach pochodnych. Transakcje z jednostkami powiązanymi są zawierane na zasadach rynkowych.

Wartości istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji bilansu na koniec roku oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy przedstawiają się następująco:

Deutsche Bank AG – jednostka dominująca

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Należności, w tym:	532 351	395 273
Rachunki bieżące, lokaty	522 173	382 240
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Inne aktywa	10 178	13 033
Zobowiązania, w tym:	5 851 118	7 361 633
Lokaty otrzymane	4 559 109	6 040 611
Kredyty otrzymane	-	-
Pożyczka podporządkowana	1 288 756	1 301 915
Pozostałe zobowiązania	3 253	19 107
Zobowiązania pozabilansowe:	370 884	306 816
Gwarancje udzielone	370 117	306 042
Gwarancje otrzymane	767	774
Przychody, w tym:	1 775	7 729
Przychody z tytułu odsetek	1 061	7 549
Pozostałe przychody	714	180
Koszty, w tym:	(146 062)	(343 092)
Koszty z tytułu odsetek	(55 512)	(117 671)
Koszty z tytułu prowizji	-	(1 057)
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	(493)	232
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(25 202)	(47 899)
<i>Udział w kosztach współużytkowanych przez Bank globalnych systemów biznesowych i projektów oraz globalnych systemów HR</i>	(25 202)	(47 899)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	(64 855)	(176 697)

Deutsche Bank AG Oddział w Londynie

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Należności, w tym:	27 659	24 117
Rachunki bieżące, lokaty	2 856	936
Należności z tytułu prowizji	-	305
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20 114	10 250
Inne aktywa	4 689	12 626
Zobowiązania, w tym:	304 971	65 734
Lokaty otrzymane	282 515	45 242
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 282	1 482
Pozostałe zobowiązania	20 174	19 010
Przychody, w tym:	14 179	72 110
Przychody z tytułu prowizji	1 313	18
Przychody z tytułu odsetek	-	1 403
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	9 334	68 732
Pozostałe	3 532	1 957
Koszty, w tym:	(9 442)	(14 823)
Koszty z tytułu odsetek	190	(260)
Pozostałe koszty	(9 977)	(14 503)
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	345	(60)
Zobowiązania pozabilansowe:	5 632 175	2 863 170
Gwarancje udzielone	65 466	63 753
FX spot/forward	671 576	754 771
FX swap	4 895 133	2 044 646

Deutsche Bank Privat – und Geschäftskunden AG

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Należności, w tym:	-	-
Odsetki do otrzymania	-	-
Inne aktywa		
Zobowiązania, w tym:	117 841	228 675
Lokaty otrzymane	117 471	228 675
Pozostałe zobowiązania	370	-
Przychody, w tym:	1	1 294
Pozostałe przychody	1	1 294
Koszty, w tym:	(1 618)	(263)
Pozostałe koszty	(122)	(263)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	(1 496)	

Norisbank GmbH

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Należności, w tym:	-	3
Odsetki do otrzymania	-	-
Inne aktywa	-	3
Zobowiązania, w tym:	958 337	2 323 366
Lokaty otrzymane	958 337	2 323 366
Koszty, w tym:	(916)	(43 034)
Koszty z tytułu odsetek	(1 423)	(8 172)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	507	(34 862)
Przychody, w tym:	-	1
Przychody z tytułu odsetek	-	1
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	-	-

Pozostałe jednostki z Grupy

w tys. PLN	2019 r.	2018 r.
Należności, w tym:	3 761	65 179
Rachunki bieżące	142	56 835
Pozostałe należności	3 619	8 344
Zobowiązania, w tym:	325 171	51 283
Środki na rachunkach bankowych	311 753	42 196
Pozostałe zobowiązania	13 418	9 087
Przychody, w tym	5 820	(19 623)
Przychody z tytułu odsetek	11	14
Przychody z tytułu prowizji		
Pozostałe przychody	5 696	2 385
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	113	(22 022)
Koszty, w tym	(12 389)	(11 176)
Koszty z tytułu odsetek	(962)	(163)
Pozostałe koszty	(11 309)	(10 606)
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	(118)	(407)
Zobowiązania pozabilansowe	269 075	286 841
Gwarancje udzielone	269 075	286 841
Gwarancje i poręczenia otrzymane	-	-

42. Zdarzenia po dacie bilansowej

Istotnym zdarzeniem po dniu bilansowym mogącym wpływać na wyniki finansowe Banku jest wystąpienie pandemii wirusa COVID-19. Skutki społeczne i gospodarcze pandemii będą miały w dłuższym okresie czasu wpływ na zdolność regulowania zobowiązań przez kredytobiorców, co może przełożyć się negatywnie na jakość i wycenę portfela kredytowego. Na obecnym etapie skala wpływu opisanych powyżej okoliczności jest trudna do oszacowania ilościowego i będzie zależeć od stopnia nasilenia pandemii i wdrażanych środków zapobiegawczych oraz czasu ich trwania.

Zmiany w otoczeniu gospodarczym spowodowane epidemią COVID-19 będą miały negatywny wpływ na wyniki Banku w 2020 r. Przyczyni się do tego głównie sytuacja wywołana ostatnimi obniżkami stóp procentowych w Polsce, co przełoży się negatywnie na marżę odsetkową wypracowaną przez Bank. Bank szacuje, iż łączny efekt spadku stóp procentowych na wynik z tytułu odsetek generowany na pozycjach bilansu wyrażonych w PLN, wyniesie w roku 2020 około -27 mln zł (przed opodatkowaniem). Kalkulacja uwzględnia

decyzje RPP o obniżce stóp procentowych NBP z dn. 17.03.2020. r i 8.04.2020 r. Z kolei mocno osłabiony PLN wobec walut EUR i CHF będzie miał pozytywny wpływ na wynik odsetkowy Banku generowany z marży odsetkowej wyrażonej w walutach EUR i CHF, która to wypracowywana jest w portfelu walutowych kredytów hipotecznych – wpływ ten jednak nie będzie istotny w porównaniu do wyżej opisanego efektu wywołanego spadkiem stóp procentowych w Polsce.

Ponadto w związku z epidemią koronawirusa (COVID-19) Bank umożliwia klientom czasowe wstrzymanie, na wniosek kredytobiorcy i za zgodą Banku, płatności przyszłej raty kapitałowo - odsetkowej kredytu. Na dzień 30.04.2020 r. liczba kredytów, które zostały dotknięte wakacjami kredytowymi wynosiła 3,89 tys., wartość bilansowa brutto tych kredytów to 1,7 mld zł, a wartość odroczonej rat 39,28 mln zł.

43. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi takimi jak udzielone pożyczki, kredyty jak i ze zobowiązaniami pozabilansowymi, do których zaliczyć należy takie instrumenty jak gwarancje bankowe, czy też niewykorzystane linie kredytowe.

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ochrona kapitału Banku poprzez utrzymanie jakości portfela kredytowego zgodnej z apetytem na ryzyko, przy zapewnieniu odpowiedniej dochodowości i optymalnej alokacji kapitału.

Bank definiuje ryzyko kredytowe, jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, które związane jest z brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec Banku.

Bank minimalizuje ryzyko straty poprzez analizę sytuacji finansowej kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwa braku spłaty zarówno przed udzieleniem kredytu jak i w trakcie okresu kredytowania, przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń oraz monitoring terminowości spłat zarówno rat kapitałowych jak i odsetkowych.

Organizacja procesu kredytowego

W zakresie finansowania Klientów Indywidualnych są wyodrębnione i oddzielone funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje administracyjne związane z przygotowaniem i monitorowaniem umów kredytowych i zabezpieczeń.

W strukturach jednostek zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem kredytowym istnieje podział na komórki odpowiedzialne za akceptację zaangażowań kredytowych dla Klientów Indywidualnych (modyfikacje istniejących zaangażowań), oraz Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych jak i Klientów z Sektora Publicznego w celu zapewnienia najwyższej jakości podejmowanych decyzji.

W obszarze ryzyka kredytowego funkcjonują dedykowane jednostki odpowiedzialne za implementację procesów, procedur i polityk kredytowych oraz za analizę i monitorowanie ryzyka związanego z portfelem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym od strony strategii kredytowej, pomiaru i analizy ryzyka w Banku realizowane jest w Banku przez Departament Zarządzania Ryzykiem Portfela Kredytowego, który jest odpowiedzialny za proces zarządzania ryzykami istotnymi w Banku (ICAAP), metodologię, metodyki i modele utraty wartości, testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego, tworzenie oraz rozwój stosowanych modeli ratingowych we współpracy z właściwymi jednostkami Grupy Deutsche Bank AG, zarządzanie limitami koncentracji, jak również informację zarządczą z zakresu ryzyka kredytowego i cykliczne analizy portfeli kredytowych Banku.

Dodatkowo, w ramach Jednostek Ryzyka Kredytowego, wyodrębniona została funkcja odpowiedzialna za weryfikację przydatności zewnętrznych operatów szacunkowych dla celów zabezpieczania wierzytelności Banku, krytycznie oceniająca oszacowaną wartość nieruchomości, jak również monitorująca na bieżąco rynek nieruchomości w Polsce. Jednostka ta uczestniczy również w procesie cyklicznej aktualizacji wartości nieruchomości przyjętych na zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.

W ramach struktur obszaru ryzyka kredytowego funkcjonuje także Departament Windykacji Należności, który w celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, przejmuje odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokłada wszelkich starań, aby pomóc klientom wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum. Departament Windykacji Należności zarządza również ekspozycjami Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych i Klientów z Sektora Publicznego, dla których wystąpiła przesłanka pogorszonej jakości ekspozycji kredytowej.

Departament Windykacji Należności wyposażony jest w narzędzia, systemy i pracowników, którzy dbają o terminową obsługę zadłużenia przez Klientów Indywidualnych, Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych i Klientów z Sektora Publicznego Banku.

Zasady podejmowania decyzji kredytowych oraz ocena ryzyka

Zasady podejmowania decyzji kredytowych, procedury oraz polityki z zakresu ryzyka kredytowego tworzą ramy prowadzonej przez Bank działalności kredytowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym w stosunku do indywidualnej ekspozycji jak i danego portfela. Zbiór tychże polityk i procedur podlega zatwierdzeniu przez Zarząd, a w niektórych przypadkach również przez Radę Nadzorczą Banku, aby zapewnić, iż pozostają one w zgodzie ze strategią Banku i odpowiadają na zachodzące zmiany systemu bankowego i sytuacji gospodarczej. Funkcjonujące w Banku regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. podejmowania decyzji kredytowych, analizy kredytowej i oceny ryzyka, monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy poprzez portfelowe i indywidualne, wewnętrzne przeglądy ekspozycji kredytowych, identyfikacji przesłanek utraty wartości, zarządzania zabezpieczeniami oraz procesu restrukturyzacji i windykacji. Dla zapewnienia ich aktualności i zgody z przepisami prawa podlegają one cyklicznej weryfikacji.

Decyzje kredytowe, co do zasady podejmowane są przy zachowaniu zasady „dwóch par oczu”, z wyłączeniem decyzji kredytowych podejmowanych w drodze Uchwały Zarządu Banku.

Kompetencje kredytowe odnoszą się każdorazowo do kwoty łącznego zaangażowania Banku wobec klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie oraz do jakości ekspozycji kredytowej związanej z ryzykiem klienta lub transakcji (ekspozycje o podwyższonym ryzyku mogą być zatwierdzane wyłącznie przez pracowników posiadających stosowne kompetencje kredytowe).

Bank stosuje zasadę, zgodnie z którą samo zabezpieczenie nie może być podstawą udzielenia kredytu, stąd też przed podjęciem decyzji kredytowej zarówno w stosunku do nowego zaangażowania, jak i prolongowania lub zmiany już istniejącego, kredytobiorca musi być oceniony pod kątem wiarygodności oraz zdolności do całkowitego oraz terminowego wypełniania swoich zobowiązań wobec Banku. Kwota, typ, okres kredytowania, harmonogram spłat i cel udzielonego kredytu muszą właściwie odpowiadać profilowi ryzyka klienta i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

W celu kwantyfikacji ryzyka kredytowego oraz usprawnienia procesu podejmowania decyzji Bank stosuje narzędzia ratingowe. W Banku funkcjonują:

- komponenty informatyczne wspierające wyznaczanie ocen ratingowych Klientów Indywidualnych i wspierające proces podejmowania decyzji kredytowych,
- proces ratingowy pozwalający na wyznaczanie oceny ratingowej w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowej przy wykorzystaniu aktualnych informacji o kliencie pochodzących z różnych źródeł,
- proces re-ratingowy dedykowany dla Klientów Indywidualnych umożliwiający cykliczną aktualizację oceny ratingowej w oparciu o zgromadzone przez Bank informacje,
- system okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych uzależniony od rodzaju Klienta oraz wielkości zaangażowania w Banku, w ramach którego aktualizowana jest ocena ratingowa.

Metodologia wyznaczania ratingu jest uzależniona od segmentu klienta i wymaganych przez Bank danych służących ocenie ryzyka. We współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami Grupy Deutsche Bank opracowywane są modele ratingowe, które uwzględniają wszystkie istotne informacje o kliencie pochodzące ze źródeł wewnętrznych (np. hurtowni danych) i źródeł zewnętrznych (np. Biura Informacji Kredytowej S.A.), o ile informacje zgromadzone w tych źródłach mają zastosowanie dla danego typu klienta.

W zakresie Klientów Indywidualnych koncepcja oceny ratingowej zakłada zastosowanie podejścia do oceny klienta umożliwiającego przeprowadzanie precyzyjnego pomiaru ryzyka oraz osiągnięcie wysokiej elastyczności łączenia komponentów ratingowych. Zapewnienie prawidłowości, przejrzystości i powtarzalności wyznaczania oceny ratingowej jest osiągane przez:

- zarządzanie narzędziami wspomagającymi wyznaczanie oceny ratingowej i systemami workflow,
- przeglądy portfela: prowadzone przez Bank, jak i niezależne przeglądy prowadzone przez wyspecjalizowane jednostki w ramach Grupy Deutsche Bank,
- walidacje: przeprowadzane lokalnie w ramach procesów weryfikacyjnych oraz przez wyspecjalizowane jednostki Grupy Deutsche Bank. Bank używa 21-stopniowej skali ratingowej do oceny ryzyka kredytowego klientów, gdzie klasa "iAAA" oznacza klientów o najniższym ryzyku wystąpienia zdarzenia default. Bank w okresach rocznych na bazie aktualnych danych portfelowych może dokonywać re-kalibracji modeli ratingowych.

Optymalizacja ryzyka kredytowego

Zdolność kredytowa kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwo braku wywiązania się przez niego ze zobowiązań w określonym horyzoncie czasu jest głównym czynnikiem

uwzględnianym w procesie decyzyjnym. Ponadto zawarcie transakcji kredytowej jest uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnego z parametrami i definicjami oferowanych przez Bank produktów kredytowych. Poza produktami z definicji niezabezpieczonymi, ocena ryzyka kredytowego klienta i wnioskowanej transakcji determinuje potrzebę ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Banku. Bank przyjmując adekwatne zabezpieczenia ocenia je obiektywnie i stosownie do kryteriów wewnętrznych.

Zabezpieczenie wierzytelności kredytowych Banku jest bardzo ważnym elementem minimalizowania nieprzewidywalnych ryzyk mogących wystąpić w przyszłości w procesie kredytowania klientów Banku. Jego zasadniczym celem jest ograniczenie ryzyka straty Banku w przypadku niewypłacalności kredytobiorcy.

Na etapie analizy kredytowej Bank zawsze zakłada, iż sprzedaż zabezpieczenia jest zasadniczo równoznaczna z likwidacją przedmiotu zabezpieczenia, dlatego jest ono wyceniane a priori wyłącznie z punktu widzenia tzw. wartości likwidacyjnej.

Z zasady zabezpieczenie musi zostać skutecznie ustanowione na rzecz Banku przed dokonaniem pierwszej wypłaty środków z tytułu kredytu. Skuteczność ta musi być zachowana przez cały okres trwania kredytu.

W procesie zatwierdzania ekspozycji kredytowych Bank określił katalog akceptowalnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, przy czym jedynie część z nich może stanowić techniki redukcji ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenie kredytowe może przybrać postać różnych instrumentów prawnych. Mogą je stanowić zarówno składniki majątku, jak i osobista odpowiedzialność zabezpieczającego za spłatę długu, które mają na celu zmniejszenie ryzyka strat z tytułu udzielonych kredytów w sytuacji, gdy dojdzie do windykacji danego zaangażowania.

Do zabezpieczeń akceptowanych przez Bank należą:

- Zabezpieczenia osobiste, charakteryzujące się odpowiedzialnością osobistą podmiotu udzielającego zabezpieczenia:
  - poręczenie według prawa cywilnego,
  - weksel,
  - poręczenie wekslowe,
  - przelew wierzytelności,
  - przystąpienie do długu,
  - przejęcie długu,
  - gwarancja bankowa,
  - ubezpieczenie kredytu,
  - pełnomocnictwo do rachunku,
  - oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
- Zabezpieczenia rzeczowe, ograniczające odpowiedzialność podmiotu do poszczególnych składników jego majątku:
  - przewłaszczenie na zabezpieczenie,
  - zastaw kodeksowy na prawach,
  - zastaw rejestrowy,
  - zastaw finansowy,
  - blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
  - kaucja,

- hipoteka.

Dokonując wyboru określonej formy zabezpieczenia wierzytelności Bank uwzględnia m.in. następujące czynniki jak okres spłaty kredytu, status prawny Kredytobiorcy, sytuacja finansowa Kredytobiorcy oraz realna możliwość zbycia.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank preferuje wpis na pierwszym miejscu.

Podstawowymi kryteriami oceny jakości prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku są jego wartość rynkowa, stopień płynności oraz szybkość, skuteczność i kosztowność ewentualnych działań windykacyjnych. Zabezpieczenie określone w decyzji kredytowej dla danej ekspozycji, musi być możliwe do rejestracji i monitoringu, zgodnie z przyjętymi w Banku odrębnymi procedurami.

Bank dla szacowania wartości zabezpieczenia w przypadku Klientów Indywidualnych i posługuje się jego wartością likwidacyjną. Taka praktyka ma zapewnić uzyskanie realistycznej wielkości, jaką Bank będzie w stanie odzyskać w sytuacji, gdy Kredytobiorca nie będzie regulować zobowiązań.

Wartość likwidacyjna, jest równa średnim oczekiwanym przychodom z wymuszonej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia. Jest ona szacowana przy pomocy minimalnych standardowych obniżek wartości rynkowej, adekwatnych dla danego typu zabezpieczenia i wyznaczana w decyzji kredytowej.

W zakresie finansowania Klientów Indywidualnych, poziomy standardowych obniżek wartości podlegają rocznym przeglądom.

Bank na bieżąco prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń (wartość, relacja w stosunku do poziomu zadłużenia itp.). W zależności od rodzaju finansowania i formy przyjętego zabezpieczenia monitoring prowadzony jest nawet w okresach dziennych. Powzięcie informacji o nieadekwatności poziomu zabezpieczeń w stosunku do poziomu zaangażowania kredytowego skutkuje koniecznością zwiększenia zabezpieczenia kredytu przez klienta lub koniecznością spłaty części zaangażowania.

W zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank korzysta z zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez poniższe uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) w celu ustalenia wagi ryzyka ekspozycji oraz zabezpieczeń zgodnie z zasadami przyjętymi dla metody standardowej.

1. Fitch Ratings;
2. Moody's Investors Service;
3. Standard and Poor's Ratings Services.

W tym celu porównywane są oceny ratingowe kraju z trzech agencji ratingowych i do oceny wybierany jest najniższy z trzech ratingów.

W procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank wykorzystuje długoterminowe ratingi dłużnika (w tym ratingi krajów) stanowiące bieżącą ocenę ogólnej zdolności finansowej (wiarygodności kredytowej) dłużnika do spłaty zobowiązań finansowych. Ratingi dłużnika są stosowane wobec ekspozycji wobec instytucji. Stosując zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej Bank kieruje się zapisami Art. 138 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej CRR).

W zakresie stosowania technik redukcji ryzyka na potrzeby kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z CRR, uznane zabezpieczenia dzielone są przez Bank na:

1. Rzeczywistą ochronę kredytową oraz
2. Nierzeczywistą ochronę kredytową.

Dodatkowo, na potrzeby wyznaczania wartości zabezpieczeń oraz ich uwzględnienia w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Metodą Standardową, Bank stosuje kompleksową metodę uznawania zabezpieczeń finansowych. W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej stosowanej w Banku, aktywa stanowiące technikę redukcji ryzyka są odpowiednio płynne (tzn. w przypadku ich sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od ceny rynkowej), zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej. Stopień korelacji, rozumiany jako wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia, pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony a wiarygodnością kredytową dłużnika nie jest w ocenie Banku istotny.

Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako rzeczywistą ochronę kredytową, w zgodności z art. 197 CRR, następujące zabezpieczenia finansowe:

- Środki pieniężne zdeponowane w Banku
- Środki pieniężne deponowane w banku będącym stroną trzecią (uwzględniane w procesie kalkulacji jak nierzeczywista ochrona kredytowa).
- Dłużne papiery wartościowe
- Akcje
- Jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania

Bank nie stosuje innych zabezpieczeń finansowych określonych w art. 197 CRR.

Wśród zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank wyróżnia:

- Hipoteki na nieruchomości mieszkalnej;
- Hipoteki na nieruchomości komercyjnej.

Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości klasyfikowane są w ramach Metody Standardowej do odrębnej klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach – niezależnie od tego, czy zabezpieczenie na nieruchomości jest efektywne (zgodnie z Rozdziałem 2 Tytuł II CRR). W związku z tym, zabezpieczenie w postaci hipoteki na nieruchomości nie jest sensu stricto techniką ograniczania ryzyka kredytowego.

W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego, warunkiem uznania strony podejmującej zobowiązanie jest jej wiarygodność, zaś umowy o ochronie kredytowej - jej skuteczność prawna w stosownych jurysdykcjach. Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego traktuje, jako nierzeczywistą ochronę kredytową Gwarancje i poręczenia w zgodności z art. 203 CRR. Bank nie stosuje innych form nierzeczywistej ochrony kredytowej określonych w Rozdziale 4 Tytuł II CRR.

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej jak, i w ujęciu portfelowym.

Model szacowania oczekiwanych strat kredytowych

Zgodnie z obowiązującym standardem MSSF9 Bank szacuje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie 12-miesięcznym (ekspozycje zaklasyfikowane do tzw. Koszyka 1 (Stage 1) bądź w całym pozostałym okresie życia ekspozycji (w przypadku identyfikacji przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Koszyk/Stage 2) lub identyfikacji przesłanek niewykonania zobowiązania (default) – Koszyk/Stage 3) z uwzględnieniem zmian w warunkach makroekonomicznych oraz bieżących prognoz. W Banku model szacowania odpisów jest uzależniony od metody klasyfikacji danego instrumentu, gdzie wycena wykonywana jest według zamortyzowanego kosztu albo według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

W ramach MSSF9 Bank klasyfikuje ekspozycje do Koszyka 1, 2 lub 3:

- Koszyk 1- ekspozycje bez utraty wartości, gdzie nie zidentyfikowano znaczącego wzrostu ryzyka i dla których straty szacowane są w horyzoncie 1 roku
- Koszyk 2- ekspozycje bez utraty wartości, ale ze zidentyfikowanym znaczącym wzrostem ryzyka i dla których straty są szacowane w horyzoncie całego życia
- Koszyk 3- ekspozycje w stanie utraty wartości dla których straty są szacowane w horyzoncie całego życia

Ponadto, ekspozycje mogą być zakwalifikowane do stanu POCI w przypadku kiedy w momencie początkowego ujęcia tj. na moment nabycia lub udzielania były w stanie utraty wartości. Ekspozycje POCI są kwalifikowane jako POCI w całym horyzoncie życia niezależnie od późniejszej poprawy jakości kredytowej. Oczekiwane straty kredytowe dla instrumentów zakwalifikowanych jako POCI są szacowane w całym horyzoncie życia.

Podejście do szacowania utraty wartości i oczekiwanych strat kredytowych opiera się bazowo na podziale portfela pod względem homogeniczności oraz potem odpowiednio przyjętej metodzie jego wyceny wykonywanej portfelowo albo indywidualnie.

Ponadto, Bank identyfikuje ekspozycje o tzw. niskim ryzyku kredytowym, dla których nie bada się wystąpienia przesłanek migracji do Koszyka 2. Należą do nich ekspozycje wobec Rządu Polskiego lub Narodowego Banku Polskiego.

Pomiar oczekiwanych strat kredytowych

Oczekiwane straty kredytowe stanowią różnicę pomiędzy zamortyzowanym kosztem ekspozycji a wartością teraźniejszą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Odpisy (inaczej określane jako ECL – Expected Credit Losses) są szacowane przy wykorzystaniu modelu opartego o wykorzystanie metod statystycznych. Sam model szacowania oczekiwanych strat kredytowych jest oparty o parametry ryzyka:

- PD - *Probability of Default*- prawdopodobieństwo wystąpienia niewykonania zobowiązania w zadanym okresie czasu (horyzont 12 miesięczny albo horyzont całego życia)
- LGD- *Loss Given Default*- część ekspozycji, która nie zostałaby odzyskana w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- EAD – *Exposure at Default*- oczekiwana wielkość ekspozycji na moment zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12-miesięcy lub całego okresu życia.

Przy szacowaniu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania bazowo wykorzystywane są oceny ratingowe określone w ramach wewnętrznych modeli Banku wykorzystywanych w procesie oceny zdolności kredytowej.

Stosowany model uwzględnia specyfikę funkcjonujących w Banku linii biznesowych i odpowiednio wykorzystywane parametry są szacowane przy uwzględnieniu charakterystyki portfela kredytów walutowych hipotecznych oraz portfela klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i samorządowych.

Metodyka kalibracji modeli PD, LGD i EAD

Prawdopodobieństwo defaultu wyliczane są w oparciu o oceny ratingowe klienta oraz model statystyczny oparty o macierze przejścia. Model uwzględnia prognozy makroekonomiczne oraz jest uzależniony od aktualnej jakości ekspozycji.

W zakresie szacowania parametru LGD model opiera się na przebiegających w Banku procesach restrukturyzacyjno-windykacyjnych dla ekspozycji, które weszły do stanu default. Szacowane są ścieżki odzwierciedlające możliwe zdarzenia takie jak proces windykacji, uzdrowienia bądź restrukturyzacji. Model LGD uwzględnia prognozy makroekonomiczne poprzez badane zależności stopy odzysków od danych prognoz makro.

Parametr EAD obrazuje wartość ekspozycji na moment default i jest uzależniony od zapadalności ekspozycji oraz harmonogramu dla produktów go posiadających. Dodatkowo w przypadku ekspozycji harmonogramowych szacowana wartość ekspozycji na moment default uwzględniająca też estymowane przedpłaty. Produkty nie posiadające harmonogramów są traktowane w dedykowany sposób tzn. są tu wykorzystywane dodatkowe parametry jak przykładowo funkcja szacowanego wykorzystania limitu.

Model EAD w ramach swoich komponentów jest uzależniony od prognoz makroekonomicznych.

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

Bank szacuje utratę wartości dla ekspozycji będących w stanie niewykonania zobowiązania i kwalifikowanych do Koszyka 3. Definicja zdarzeń kwalifikujących do transferu ekspozycji do Koszyka 3 jest zbieżna z definicją określoną w ramach CRR Art. 178 oraz MSSF9.

Zdarzenie niewykonania zobowiązania jest definiowane jako przeterminowanie ekspozycji większe lub równe 90 dni lub w przypadku gdy istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się w pełni przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku bez konieczności podejmowania przez bank działań takich jak realizacja zabezpieczenia.

W przypadku zaistnienia zdarzenia niewykonania zobowiązania dla umów indywidualnie istotnych (niehomogenicznych) odpisy aktualizujące na utratę wartości kalkuluje się metodą indywidualną na bazie analizy zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych.

Identyfikacja istotnego wzrostu ryzyka kredytowego

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF 9 jest ustalenie definicji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego decydującego o klasyfikacji do Koszyka 2. Bank stosuje szereg kryteriów o charakterze jakościowym i ilościowym, które determinują klasyfikację ekspozycji do Koszyka 2.

Kryteria jakościowe

W ramach przyjmowanych do stosowania kryteriów jakościowych Bank wyszczególnia:

- opóźnienie w spłacie co najmniej 30 dni,
- wystąpienie statusu forbearance,
- ekspozycja znajduje się w na Watchliście tj. klientów objętych obserwacją,
- klient przebywa w obsłudze jednostek restrukturyzacji i windykacji tj. jest w statusie Workout.

Kryteria ilościowe

W zakresie kryteriów ilościowych, znaczący wzrost ryzyka kredytowego ekspozycji identyfikowany poprzez porównanie jego aktualnego poziomu ryzyka z szacunkami z momentu udzielenia ekspozycji. Metodyka określania znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego jest zdefiniowana z uwzględnieniem specyfiki portfela detalicznego i portfela korporacyjnego.

W przypadku ekspozycji z portfela detalicznego porównuje się fragment krzywej PD lifetime wyznaczonej na moment udzielenia ekspozycji, odpowiadający okresowi pomiędzy bieżącą datą sprawozdawczą i datą zamknięcia ekspozycji oraz krzywą PD lifetime wyznaczoną na bieżącą datę sprawozdawczą. W przypadku gdy ich różnica i stosunek przekroczą ustalone wartości krytyczne, na ekspozycji zostaje zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego względem pierwotnego ujęcia.

Dla ekspozycji z portfela korporacyjnego na podstawie krzywej PD lifetime wyznaczonej na moment udzielenia ekspozycji, wyliczone zostaje oczekiwane dla bieżącej daty sprawozdawczej 12- miesięczne prawdopodobieństwo defaultu – powyższej ocenie parametru przypisany zostaje odpowiadający jej rating. Na podstawie tak wyznaczonego oczekiwanego ratingu wyliczona zostaje oczekiwana (w momencie inicjalnym) postać krzywej PD lifetime od bieżącej daty sprawozdawczej do daty zamknięcia ekspozycji. Zostaje ona porównana z aktualną krzywą PD lifetime wyznaczoną na bieżącą datę sprawozdawczą. W przypadku, gdy aktualna wartość PD lifetime przekracza wartość PD lifetime wyznaczoną na podstawie inicjalnych parametrów ryzyka, na ekspozycji zostaje zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego względem pierwotnego ujęcia.

Analiza wrażliwości prognoz zmian warunków makroekonomicznych

Zgodnie z wymaganiami MSSF9, model szacowania oczekiwanych strat kredytowych stosowany w Banku uwzględnia opracowane scenariusze makroekonomiczne.

W Banku stosowane są trzy rodzaje scenariuszy: scenariusz bazowy (z prawdopodobieństwem realizacji 60%), scenariusz pozytywny (z prawdopodobieństwem realizacji 20%) i scenariusz negatywny (z prawdopodobieństwem realizacji 20%). Scenariusze makroekonomiczne wykorzystywane w procesie tworzone są przez Głównego Ekonomistę Banku.

Poniżej zaprezentowano wyniki analizy wrażliwości zmian poziomu oczekiwanych strat kredytowych dla ekspozycji bez utraty wartości wyznaczone jako procentowa zmiana między

oczekiwanymi stratami kredytowymi skalkulowanymi dla konkretnego scenariusza makroekonomicznego a oczekiwanymi stratami kredytowymi skalkulowanymi w ramach produkcyjnego procesu.

Scenariusz makroekonomiczny	Zmiana poziomu odpisów na oczekiwane straty kredytowe (w %)
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza bazowego	0,98%
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza pozytywnego	-11,97%
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza negatywnego	9,04%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 90%, pozytywnego z wagą 5% i negatywnego z wagą 5%	0,73%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 5%, pozytywnego z wagą 5% i negatywnego z wagą 90%	7,59%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 5%, pozytywnego z wagą 90% i negatywnego z wagą 5%	-10,28%

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Zmiany wartości odpisów przy założeniu 2 scenariuszy przedstawiają poniższe tabele (w mln PLN):

Nazwa scenariusza Czynniki	Kursy walut	Wartość zabezpieczeń	Jakość portfela	Wpływy
TWS_1 <u>zakłócenie na rynku finansowym</u>	wzrost kursów walut wobec PLN o 30%	spadek wartości zabezpieczeń: --> 5% nieruchomości --> o 20% papierów wartościowych	bez zmian	
TWS_2 <u>zakłócenie gospodarki i rynku pracy</u>	wzrost kursów walut wobec PLN o 10%	spadek wartości zabezpieczeń: --> o 20% nieruchomości --> o 5% papierów wartościowych	ekspozycje z opóźnieniem w spłacie w przedziale 60 - 90 dni traktowane są jako przeterminowane powyżej 90 dni	maksymalne wykorzystanie przez klientów dostępnego pozabilansu - bezwarunkowych wolnych linii kredytowych i gwarancji

Scenariusz 1 – zakłócenie na rynku finansowym					
Portfel	Przyrost ECL	w tym:			
		zmiana kursu walutowego	zmiana LGD	zmiana PD	zmiana CCF
Łącznie (scenariusz stressowy)	115,54	28,74%	38,51%	39,75%	0,00%
Portfel					
klienci detaliczni	115,54	30,96%	41,88%	43,23%	0,00%
klienci korporacyjni	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Scenariusz 2 – zakłócenie gospodarki i rynku pracy					
Portfel	Przyrost ECL	w tym:			
		zmiana kursu walutowego	zmiana LGD	zmiana PD	zmiana CCF
Łącznie (scenariusz stressowy)	55,96	10,18%	18,91%	19,25%	0,00%
Portfel					
klienci detaliczni	55,96	10,97%	20,57%	20,93%	0,00%
klienci korporacyjni	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Maksymalna ekspozycja narażona na ryzyko kredytowe

w tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi		
Kredyty i pożyczki dla banków	540 018	513 382
Kredyty i pożyczki dla klientów:	10 004 866	11 158 668
Kredyty dla klientów indywidualnych:	9 583 948	10 627 060
Karty kredytowe	-	-
Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	50 627	57 781
Kredyty hipoteczne	9 533 321	10 569 279
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	420 918	531 608
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	21 361	11 279
Inwestycyjne aktywa finansowe	8 422 026	9 892 697
Papiery dłużne	8 422 026	9 892 697
Akcje i jednostki udziałowe	-	-
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi	2 771 488	2 547 258
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	1 323 126	1 219 653
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	1 448 362	1 327 605

Ze względu na fakt, że kredyty udzielone bankom ani papiery wartościowe utrzymywane przez Bank, nie wykazują utraty wartości ani przesłanek utraty wartości, nie są one prezentowane w tabelach dotyczących ekspozycji z utratą wartości i/lub przeterminowanych.

Na kwotę, która najlepiej odzwierciedla maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe wpływają ustanowione przez Bank zabezpieczenia. Wpływ finansowy wartości zabezpieczeń na kwotę odpisów aktualizujących wartość należności dla portfela z rozpoznaną utratą wartości, gdzie odpis aktualizacyjny był szacowany metodą indywidualnej oceny, wynosi 8 263 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2019 roku (na dzień 31 grudnia 2018 roku 9 089 tys. PLN).

Podział aktywów finansowych na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2019 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Osoby fizyczne					
	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pozostałe	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	9 233 532	29 137	-	9 262 669	96,6%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	9 089 789	27 168	-	9 116 957	95,1%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	143 743	1 970	-	145 713	1,5%
Aktywa finansowe z utratą wartości	299 789	21 490	-	321 279	3,4%
Ogółem	9 533 321	50 627	-	9 583 948	100,0%

Podmioty gospodarcze, w tym banki						
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Pochodne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	45 813	358 853	540 050	21 407	966 123	98,3%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	45 813	358 853	540 043	21 407	966 116	98,3%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	-	-	7	-	7	0,0%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	16 220	-	16 220	1,7%
Ogółem	45 813	358 853	556 270	21 407	982 343	100,0%

Banki centralne i rządy					Inne aktywa finansowe				Aktywa finansowe razem	
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	8 423 210	521 244	8 944 454	100,0%	-	26 032	26 032	100,0%	19 199 279	98,3%
- nieprzeterminowane i bez utraty wartości	8 423 210	521 244	8 944 454	100,0%	-	26 032	26 032	100,0%	19 053 559	97,5%
- przeterminowane i bez utraty wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	145 719	0,7%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	337 499	1,7%
Ogółem	8 423 210	521 244	8 944 454	100%	-	26 032	26 032	100,0%	19 536 777	100,0%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2019 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

	Kredyty hipoteczne		Pożyczki konsumpcyjne		Kredyty w rachunku bieżącym		Kredyty inwestycyjne		Pozostałe		Ekspozycje Odpis		Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	9 233 533	13 447	29 137	85	358 853	125	45 813	68	540 051	192	10 207 387	13 917	0,1%
Portfel niehomogeniczny	24 948	58	-	-	358 853	125	45 813	68	540 051	192	969 665	443	0,0%
Portfel homogeniczny	9 208 585	13 389	29 137	85	-	-	-	-	-	-	9 237 722	13 474	0,1%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	299 788	242 057	21 490	20 471	-	-	-	-	16 219	16 122	337 497	278 650	82,6%
Portfel niehomogeniczny	22 179	14 013	6 675	6 675	-	-	-	-	16 219	16 122	45 073	36 810	81,7%
Portfel homogeniczny	277 609	228 044	14 815	13 796	-	-	-	-	-	-	292 424	241 840	82,7%
Ogółem	9 533 321	255 504	50 627	20 556	358 853	125	45 813	68	556 270	16 314	10 544 884	292 567	2,8%

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Rating	Osoby fizyczne				Ogółem
	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pozostałe	
iAAA	-	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-	-
iAA	-	426	-	-	426
iAA-	-	668	-	-	668
iA+	-	4 293	-	-	4 293
iA	-	595 664	2 512	-	598 176
iA-	-	2 836 945	13 109	-	2 850 054
iBBB+	-	3 395 395	5 811	-	3 401 206
iBBB	-	1 257 943	2 169	-	1 260 112
iBBB-	-	384 727	1 581	-	386 308
iBB+	-	245 310	664	-	245 974
iBB	-	172 824	634	-	173 458
iBB-	-	85 317	189	-	85 506
iB+	-	59 199	168	-	59 367
iB	-	29 163	297	-	29 460
iB-	-	13 883	34	-	13 917
iCCC+	-	-	-	-	-
iCCC	-	2 640	-	-	2 640
iCCC-	-	5 392	-	-	5 392
iCC+	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-	-
Ogółem	-	9 089 789	27 168	-	9 116 957

Rating	Podmioty gospodarcze, w tym banki				
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-
iAA+	-	5 985	-	-	5 985
iAA	-	8 380	4 120	-	12 500
iAA-	-	-	-	-	-
iA+	-	9 272	1	-	9 273
iA	-	22 854	11	-	22 865
iA-	4 259	43 048	2 651	-	49 958
iBBB+	-	99 933	-	85	100 018
iBBB	3 907	133 377	525 371	20 288	682 943
iBBB-	37 647	23 473	-	-	61 120
iBB+	-	1 013	-	-	1 013
iBB	-	10 771	-	-	10 771
iBB-	-	-	-	-	-
iB+	-	-	4	-	4
iB	-	744	-	-	744
iB-	-	3	-	-	3
iCCC+	-	-	-	-	-
iCCC	-	-	-	-	-
iCCC-	-	-	-	-	-
iCC+	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	7 885	1 034	8 919
Ogółem	45 813	358 853	540 043	21 407	966 116

Rating	Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-	-	-	5 985
iAA	-	-	-	-	-	-	12 926
iAA-	-	-	-	-	-	-	668
iA+	8 423 210	521 244	8 944 454	-	-	-	8 958 020
iA	-	-	-	-	-	-	621 041
iA-	-	-	-	-	-	-	2 900 012
iBBB+	-	-	-	-	-	-	3 501 224
iBBB	-	-	-	-	-	-	1 943 055
iBBB-	-	-	-	-	-	-	447 428
iBB+	-	-	-	-	-	-	246 987
iBB	-	-	-	-	-	-	184 229
iBB-	-	-	-	-	-	-	85 506
iB+	-	-	-	-	-	-	59 371
iB	-	-	-	-	-	-	30 204
iB-	-	-	-	-	-	-	13 920
iCCC+	-	-	-	-	-	-	-
iCCC	-	-	-	-	-	-	2 640
iCCC-	-	-	-	-	-	-	5 392
iCC+	-	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-	26 032	26 032	34 951
Ogółem	8 423 210	521 244	8 944 454	-	26 032	26 032	19 053 559

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2019 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	115 869	5	115 874
30-59	22 508	1	22 509
60-89	7 336	1	7 337
90-179	-	-	-
Ogółem	145 713	7	145 720

Kredyty przeterminowane z utratą wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2019 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	24 188	173	24 361
30-59	8 545	-	8 545
60-89	3 764	-	3 764
90-179	4 949	-	4 949
>179	279 832	16 046	295 878
Ogółem	321 278	16 219	337 497

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2019 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utrąty wartości, w tym:	10 207 387	13 917	0,1%
Portfel niehomogeniczny	969 665	443	0,0%
Portfel homogeniczny	9 237 722	13 474	0,1%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	337 497	278 650	82,6%
Portfel niehomogeniczny	45 073	36 810	81,7%
Portfel homogeniczny	292 424	241 840	82,7%
Ogółem	10 544 884	292 567	2,8%

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	1 014 738	9,6%
Portfel homogeniczny	9 530 146	90,4%
Ogółem	10 544 884	100,0%

Podział aktywów finansowych na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2018 roku (w tys. PLN)

Osoby fizyczne				
	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	10 289 192	37 827	10 327 019	97,2%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	10 019 943	35 013	10 054 956	94,6%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	269 250	2 814	272 064	2,6%
Aktywa finansowe z utratą wartości	280 087	19 954	300 040	2,8%
Ogółem	10 569 279	57 781	10 627 060	100,0%

Podmioty gospodarcze, w tym banki						
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Pochodne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	42 053	473 509	513 382	11 321	1 040 266	98,5%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	42 053	473 509	513 382	11 321	1 040 266	98,5%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	-	-	-	-	-	0,0%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	16 046	-	16 046	1,5%
Ogółem	42 053	473 509	529 428	11 321	1 056 311	100,0%

Banki centralne i rządy					Inne aktywa finansowe				Aktywa finansowe razem	
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	9 894 122	755 487	10 649 609	100,0%	-	24 934	24 934	100,0%	22 041 828	98,6%
- nieprzeterminowane i bez utraty wartości	9 894 122	755 487	10 649 609	100,0%	-	24 934	24 934	100,0%	21 769 764	97,4%
- przeterminowane i bez utraty wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	272 064	1,4%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	316 086	1,4%
Ogółem	9 894 122	755 487	10 649 609	100%	-	24 934	24 934	100,0%	22 357 914	100,0%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2018 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

	Kredyty hipoteczne		Pożyczki konsumpcyjne		Kredyty w rachunku bieżącym		Kredyty inwestycyjne		Pozostałe		Ekspozycje Odpis		Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	10 289 192	23 204	37 827	124	473 509	182	42 053	59	513 382	749	11 355 964	24 319	0,2%
Portfel niehomogeniczny	35 346	13	-	-	473 509	182	42 053	59	513 382	749	1 064 291	1 004	0,1%
Portfel homogeniczny	10 253 846	23 191	37 827	124	-	-	-	-	-	-	10 291 673	23 315	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	280 087	205 417	19 954	16 483	-	-	-	-	16 046	16 046	316 086	237 946	75,3%
Portfel niehomogeniczny	20 243	12 515	6 497	5 136	-	-	-	-	16 046	16 046	42 785	33 696	78,8%
Portfel homogeniczny	259 844	192 902	13 457	11 348	-	-	-	-	-	-	273 301	204 250	74,7%
Ogółem	10 569 279	228 620	57 781	16 608	473 509	182	42 053	59	529 428	16 795	11 672 050	262 265	2,2%

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Rating	Osoby fizyczne				Ogółem
	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pozostałe	
iAAA	-	-	-	-	-
iAA+	-	1 111	-	-	1 111
iAA	-	8 714	-	-	8 714
iAA-	-	24 700	-	-	24 700
iA+	-	37 726	164	-	37 890
iA	-	750 458	3 889	-	754 347
iA-	-	3 057 093	13 384	-	3 070 477
iBBB+	-	3 792 836	11 128	-	3 803 964
iBBB	-	1 346 447	2 888	-	1 349 335
iBBB-	-	440 305	516	-	440 822
iBB+	-	252 115	967	-	253 083
iBB	-	130 883	1 248	-	132 131
iBB-	-	91 314	549	-	91 863
iB+	-	38 882	21	-	38 903
iB	-	19 184	48	-	19 232
iB-	-	16 964	108	-	17 072
iCCC+	-	9 757	102	-	9 859
iCCC	-	652	-	-	652
iCCC-	-	801	-	-	801
iCC+	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-	-
Ogółem	-	10 019 943	35 013	-	10 054 956

Rating	Podmioty gospodarcze, w tym banki				
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	10 819	-	-	10 819
iAA+	-	32 959	-	-	32 959
iAA	-	10 424	6 390	-	16 813
iAA-	-	-	-	-	-
iA+	-	118 984	579	-	119 563
iA	-	106 807	-	2	106 809
iA-	-	53 063	20 383	8	73 455
iBBB+	-	24 039	426 467	10 507	461 013
iBBB	-	96 292	-	24	96 316
iBBB-	42 053	3 481	-	-	45 535
iBB+	-	-	-	300	300
iBB	-	13 838	-	-	13 838
iBB-	-	0	-	-	0
iB+	-	0	-	-	0
iB	-	722	-	-	722
iB-	-	3	-	94	97
iCCC+	-	2 060	-	-	2 060
iCCC	-	-	-	-	-
iCCC-	-	-	-	-	-
iCC+	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	17	59 604	344	59 965
Ogółem	42 053	473 509	513 424	11 279	1 040 265

Rating	Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-	10 819
iAA+	-	-	-	-	-	-	34 070
iAA	-	-	-	-	-	-	25 528
iAA-	-	-	-	-	-	-	24 700
iA+	9 894 122	755 487	10 649 609	-	-	-	10 807 062
iA	-	-	-	-	-	-	861 156
iA-	-	-	-	-	-	-	3 143 932
iBBB+	-	-	-	-	-	-	4 264 977
iBBB	-	-	-	-	-	-	1 445 651
iBBB-	-	-	-	-	-	-	486 356
iBB+	-	-	-	-	-	-	253 382
iBB	-	-	-	-	-	-	145 969
iBB-	-	-	-	-	-	-	91 864
iB+	-	-	-	-	-	-	38 904
iB	-	-	-	-	-	-	19 954
iB-	-	-	-	-	-	-	17 169
iCCC+	-	-	-	-	-	-	11 919
iCCC	-	-	-	-	-	-	652
iCCC-	-	-	-	-	-	-	801
iCC+	-	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-	24 934	24 934	84 899
Ogółem	9 894 122	755 487	10 649 609	-	24 934	24 934	21 769 764

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	205 309	-	205 309
30-59	39 051	-	39 051
60-89	27 704	-	27 704
90-179	-	-	-
Ogółem	272 064	-	272 064

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	25 916	4	25 920
30-59	6 946	-	6 946
60-89	9 266	-	9 266
90-179	23 996	-	23 996
>179	233 916	16 046	249 962
Ogółem	300 040	16 050	316 090

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	11 355 964	24 319	0,2%
Portfel niehomogeniczny	1 064 291	1 004	0,1%
Portfel homogeniczny	10 291 673	23 315	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	316 086	237 946	75,3%
Portfel niehomogeniczny	42 785	33 696	78,8%
Portfel homogeniczny	273 301	204 250	74,7%
Ogółem	11 672 050	262 265	2,2%

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	1 107 076	9,5%
Portfel homogeniczny	10 564 974	90,5%
Ogółem	11 672 050	100,0%

Koncentracja ryzyka kredytowego

a) w ujęciu geograficznym

Miasto	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
	Zaangażowanie tys. PLN	Udział	Zaangażowanie tys. PLN	Udział
Warszawa	11 768 962	60,2%	13 675 821	61,2%
Kraków	544 605	2,8%	681 495	3,0%
Wrocław	581 990	3,0%	689 356	3,1%
Poznań	267 184	1,4%	316 266	1,4%
Gdańsk	280 491	1,4%	310 871	1,4%
Pozostałe	6 093 545	31,2%	6 684 106	29,9%
Razem	19 536 777	100,0%	22 357 914	100,0%

W lokalizacji Warszawa Bank prezentuje m.in. wartość bonów pieniężnych i obligacji skarbowych.

b) w ujęciu sektorowym

w tys. PLN	31.12.2019 r.	Udział	31.12.2018 r.	Udział
<i>Osoby fizyczne</i>	9 583 948	49,1%	10 627 060	47,6%
<i>Podmioty gospodarcze:</i>	982 343	5,0%	1 056 311	4,7%
<i>Banki Centralne i rządy</i>	8 944 454	45,8%	10 649 609	47,6%
<i>Niesklasyfikowane sektorowo</i>	26 032	0,1%	24 934	0,1%
Razem	19 536 777	100,0%	22 357 914	100,0%
<i>Produkcja</i>	150 448	0,8%	119 523	0,5%
<i>Dystrybucja</i>	122 704	0,6%	178 052	0,8%
<i>Obsługa nieruchomości</i>	2	0,0%	2	0,0%
<i>Budownictwo</i>	1	0,0%	212	0,0%
<i>Transport</i>	8	0,0%	8	0,0%
<i>Pozostałe</i>	709 180	3,6%	758 514	3,4%
Razem podmioty gospodarcze	982 343	5,0%	1 056 311	4,7%

Podział aktywów finansowych według produktów

1) – limity w ROR, linie kredytowe w rachunku bieżącym, linie debetowe dla firm

<i>w tys. PLN</i>	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
Rodzaj kredytu	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Kredyty hipoteczne	9 533 321	48,9%	10 569 279	47,2%
Pożyczki konsumpcyjne	50 627	0,3%	57 781	0,3%
Kredyty inwestycyjne	45 813	0,2%	42 053	0,2%
Kredyty w rachunku bieżącym ¹⁾	358 853	1,8%	473 509	2,1%
Pozostałe	556 270	2,8%	529 428	2,4%
Razem portfel kredytowy	10 544 884	54,0%	11 672 050	52,2%
Pochodne	21 407	0,1%	11 321	0,1%
Papiery wartościowe	8 423 210	43,1%	9 894 122	44,2%
Inne aktywa finansowe	547 276	2,8%	780 421	3,5%
Razem aktywa finansowe	19 536 777	100,0%	22 357 914	100,0%

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku (bez ekspozycji rządowych i w bankach centralnych)

	Symbol PKD	Kwota zaangażowania	Współczynnik koncentracji
1	64.19.Z	902 009	3,57%
2	64.30.Z	163 710	4,92%
3	64.30.Z	147 000	2,21%
4	64.19.Z	139 863	3,60%
5	64.19.Z	112 850	3,01%
6	45.19.Z	98 389	2,29%
7	64.19.Z	75 000	2,25%
8	46.69.Z	63 493	1,91%
9	64.19.Z	62 137	1,87%
10	64.30.Z	53 248	1,60%

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku
 (bez ekspozycji rządowych i w bankach centralnych)

	Symbol PKD	Kwota zaangażowania	Współczynnik koncentracji
1	64.19.Z	698 701	2,65%
2	64.30.Z	166 716	0,00%
3	64.19.Z	157 785	1,50%
4	64.91.Z	148 350	3,59%
5	64.19.Z	102 827	0,00%
6	45.19.Z	82 232	1,17%
7	46.69.Z	82 028	2,47%
8	12.00.Z	68 294	1,82%
9	45.11.Z	63 573	0,61%
10	64.30.Z	59 000	0,00%

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2019 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowan e sektorowo	Ogółem
do 1 roku	277 519	936 134	4 767 144	26 032	6 006 829
od 1 do 5 lat	265 442	42 302	4 177 310	-	4 485 054
od 5 do 10 lat	1 126 657	3 907	-	-	1 130 564
od 10 do 20 lat	6 918 174	-	-	-	6 918 174
powyżej 20 lat	996 156	-	-	-	996 156
Ogółem	9 583 948	982 343	8 944 454	26 032	19 536 777

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2019 roku)

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	9 583 948	320
Podmioty gospodarcze	982 343	1 507
Banki centralne i rządy	8 944 454	1 118 057
Niesklasyfikowane sektorowo	26 032	99
Ogółem	19 536 777	

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2019 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	88 317	71 471
Kraków	30 326	25 163
Wrocław	24 307	20 651
Poznań	6 997	5 767
Gdańsk	4 323	3 887
Pozostałe	183 228	151 711
Ogółem	337 498	278 650

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2018 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowane sektorowo	Ogółem
do 1 roku	226 739	1 011 743	7 380 657	24 934	8 644 073
od 1 do 5 lat	271 237	44 568	3 268 953	-	3 584 757
od 5 do 10 lat	1 164 668	-	-	-	1 164 668
od 10 do 20 lat	7 376 510	-	-	-	7 376 510
powyżej 20 lat	1 587 905	-	-	-	1 587 905
Ogółem	10 627 060	1 056 311	10 649 609	24 934	22 357 914

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2018 roku)

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	10 627 060	334
Podmioty gospodarcze	1 056 311	1 800
Banki centralne i rządy	10 649 609	968 146
Niesklasyfikowane sektorowo	24 934	1 105
Ogółem	22 357 914	

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2018 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	83 270	61 642
Kraków	28 197	21 411
Wrocław	23 380	16 825
Poznań	8 126	6 282
Gdańsk	2 107	1 673
Pozostałe	171 011	130 116
Ogółem	316 090	237 949

Restrukturyzacja należności obciążonych ryzykiem kredytowym

Proces dochodzenia należności od klientów Banku realizowany jest etapowo w fazie monitoringu, a także przed wystąpieniem ponownych zaległości w spłacie, na etapie restrukturyzacji jak i windykacji. Proces ten obejmuje generalne standardy aktywnego postępowania Banku oraz czynności i terminy na ich wykonanie, których celem jest doprowadzenie do niezwłocznej spłaty wymagalnych zobowiązań klientów Banku.

W celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości, bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, jak i występują opóźnienia w spłacie należności wyspecjalizowane jednostki Banku przejmują odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokładają wszelkich starań by pomóc klientom Banku wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum.

System podejmowania decyzji jak i etap monitoringu oparty jest na wystandaryzowanych procesach zatwierdzonych w Banku (uzależnionych od kwoty ekspozycji i rodzaju klienta Banku), wspieranych przez specjalistyczny system informatyczny do zarządzania należnościami zagrożonymi.

Proces restrukturyzacji obejmuje doprowadzenie do ustalenia akceptowanych przez Bank warunków rozliczenia zadłużenia, w tym: ustalenia harmonogramu spłaty całości zadłużenia klienta, uzyskanie dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty wierzytelności Banku (w sprawach tego wymagających) oraz w przypadku zaangażowań całkowicie wymagalnych zawarcie stosowanych ugód. Restrukturyzacja każdorazowo wymaga wniosku klienta zawierającego propozycję spłaty, podstawowe dokumenty potwierdzające uzyskiwanie przychodu/dochodu umożliwiającego dokonywanie spłaty jak i wymaga podjęcia decyzji przez właściwy poziom decyzyjny w Banku.

W przypadku, jeżeli w trakcie działań restrukturyzacyjnych doszło do rozpoznania utraty wartości ekspozycji zawiązywany jest adekwatny odpis aktualizujący.

Proces windykacji obejmuje prowadzenie windykacji wewnętrznej jak i zewnętrznej poprzez zlecenie dochodzenia spłaty przez zewnętrzne, specjalizowane firmy windykacyjne – realizowane zarówno do wierzytelności całkowicie wymagalnych jak i częściowo wymagalnych przed wypowiedzeniem umów, celem doprowadzenia do odzyskania jak największej wartości wymagalnych należności, jak i przeprowadzenie wymaganego procesu egzekucyjnego.

Normy i limity wynikające z przepisów Art. 395 CRR

Wartość ekspozycji Banku wobec klienta lub grupy powiązanych klientów po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku.

Wartość ekspozycji Banku wobec klienta, który jest instytucją lub grupy powiązanych klientów jeśli do grupy należy co najmniej jedna instytucja, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem, że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów, niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie przekracza 25% uznanego kapitału instytucji.

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowały się na dzień:

tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec klientów niebędących instytucjami).	831 127	1 028 146
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec klientów będących instytucjami).	831 127	1 028 146

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających z Art. 395 CRR.

Art. 79a ust. 4 Ustawy Prawo Bankowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających z Art. 79a ust. 4 Prawa Bankowego, stanowiących, iż suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku lub podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem organów banku lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku, nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych.

tys. PLN	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Fundusze podstawowe Banku po pomniejszeniach	2 493 382	2 822 583
10% Funduszy podstawowych Banku	249 338	282 258

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance.

Bank raportuje transakcje z udzielonym udogodnieniem w spłacie (forbearance) w oparciu o projekt Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA), zgodnie z dokumentem EBA Final draft Implementing Technical Standards on Supervisory reporting on forbearance and non performing exposures under article 99(4) of Regulation No 575/2013 nr EBA/ITS/2013/03/rev1 z dnia 24.07.2014 r. Po opublikowaniu ostatecznej wersji tych standardów przez EBA, regulacje Banku zostaną zweryfikowane pod kątem zgodności z tym dokumentem i w razie potrzeby odpowiednio dostosowane.

Zgodnie z przyjętą definicją, forbearance występuje, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- klient ma trudności finansowe, które skutkują lub mogą skutkować brakiem możliwości obsługi zadłużenia zgodnie z warunkami zawartymi w umowie o charakterze kredytowym,
- Bank zdecydował o zastosowaniu wobec niego udogodnienia w celu umożliwienia klientowi wywiązania się ze zobowiązań umownych lub nie dopuszczenia do powstania trudności ze spłatą tj. o zmianie warunków umowy lub refinansowaniu ekspozycji w części lub całości, które nie wynikają ze względów komercyjnych i zostały przyznane w trakcie procesu windykacji/restrukturyzacji na warunkach odbiegających od standardów rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone klientom Razem				w tym Forborne				
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Udział Forborne w kredytach i pożyczkach
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	10 207 385	(13 916)	10 193 469	0,1%	129 247	-3 737	125 510	2,9%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	0	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	540 018	(192)	539 826	0,0%	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	404 698	(193)	404 505	0,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	9 262 669	(13 531)	9 249 138	0,1%	129 247	(3 737)	125 510	2,9%	1,4%
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	337 499	(278 651)	58 848	82,6%	195 945	(162 698)	33 247	83,0%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	16 220	(16 123)	97	99,4%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	321 279	(262 528)	58 751	81,7%	195 945	(162 698)	33 247	83,0%	56,6%

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone klientom Razem				w tym Forborne				
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Udział Forborne w kredytach i pożyczkach
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	11 355 961	(24 315)	11 331 646	0,2%	146 178	-6 483	139 695	4,4%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	0	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	513 382	(749)	512 633	0,1%	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	515 559	(238)	515 321	0,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	10 327 020	(23 328)	10 303 692	0,2%	146 178	(6 483)	139 695	4,4%	1,4%
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	316 089	(237 949)	78 140	75,3%	180 843	(134 625)	46 217	74,4%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	16 049	(16 049)	0	100,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	300 040	(221 900)	78 140	74,0%	180 843	(134 625)	46 217	74,4%	59,1%

Zgodnie z projektem Standardów Technicznych, Bank stosuje następujące kryteria wyjścia ekspozycji z forbearance (uzdrowienia ekspozycji):

- ekspozycja nie znajduje się w statusie niepracująca (non-performing zgodnie z definicją EBA),
- od momentu wyjścia ekspozycji z udogodnieniem typu forbearance ze statusu niepracująca minął dwuletni okres obserwacji w czasie którego następowały regularne spłaty ekspozycji,
- w trakcie trwania okresu obserwacji nie pojawiło się przeterminowanie powyżej 30 dni kalendarzowych oraz nie nastąpiło udzielenie kolejnego udogodnienia typu forbearance na takiej ekspozycji.

44. Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności

Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania aktywami i pasywami koncentruje się głównie na dwóch rodzajach ryzyka:

- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe.

Podział ról i kompetencji

W procesie zarządzania aktywami i pasywami najważniejszą funkcję pełni Rada Nadzorcza oraz Zarząd Banku, natomiast bezpośredni nadzór sprawowany jest przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (ALCO).

Rada Nadzorcza określa strategię działania oraz ustanawia apetyt na ryzyko w zakresie ryzyka płynności i rynkowego. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią oraz zatwierdza metodykę płynnościowych testów warunków skrajnych oraz plany pozyskania i utrzymywania środków obcych uznanych za stabilne źródło finansowania.

Zarząd Banku m.in. ustanawia i sprawuje nadzór nad całym systemem zarządzania ryzykiem, zatwierdza i nadzoruje realizację polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz plany awaryjne w zakresie ryzyka rynkowego i płynności.

W celu sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie zarządzania kapitałem oraz ryzykiem rynkowym i płynności powołany został Komitet ALCO. Wszyscy Członkowie Zarządu są także członkami Komitetu ALCO. Do głównych zadań Komitetu należy:

- kontrola i monitorowanie poziomu ryzyka;
- akceptacja i monitorowanie bieżącej strategii zarządzania aktywami i pasywami;
- zatwierdzanie metodologii stosowanej przy kalkulacji poszczególnych miar ryzyka, wyznaczanie wysokości wewnętrznych limitów

Za operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności odpowiada Biuro Zarządzania Płynnością (BZP), dla którego głównymi i najważniejszymi zadaniami są: zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową.

BZP odpowiada także za zarządzanie ryzykiem rynkowym linii biznesowych, których ekspozycje zaliczane są do księgi bankowej.

Jednostką odpowiedzialną za identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka jest Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynnością (DZRRiP). DZRRiP jest jednostką całkowicie niezależną od jednostek biznesowych. Do zadań DZRRiP przede wszystkim należy:

- identyfikacja ryzyka rynkowego i płynności,
- opracowanie i wdrażanie metodologii zarządzania poszczególnymi ryzykami,

- wyliczanie miar poszczególnych ryzyk, kontrola wykorzystania limitów, sporządzanie analiz i raportowanie profilu ryzyka Banku,
- wyznaczanie kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe.

Proces zarządzania ryzykiem płynności i rynkowym

Zarządzanie ryzykiem zarówno płynności jak i rynkowym w Banku przebiega wg następujących etapów:

- 1) identyfikacja ryzyka – za identyfikację ryzyka odpowiada DZRRIP,
- 2) wprowadzenie i stosowanie odpowiednich narzędzi do zarządzania ryzykiem m.in.:
  - (a) wyznaczenie strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko – Rada Nadzorcza ustanawia strategię zarządzania ryzykiem,
  - (b) wyznaczenie limitów – Komitet ALCO zatwierdza system limitów wewnętrznych,
  - (c) zapewnienie właściwej struktury organizacyjnej w Banku odpowiedzialnej za odpowiednie kształtowanie i korygowanie struktury aktywów i pasywów – ryzyko rynkowe oraz płynności jest w Banku zarządzane centralnie przez BZP (księga bankowa),
- 3) pomiar i monitoring ryzyka – za obszar ten odpowiada DZRRIP. Oprócz regulacyjnych miar ryzyka rynkowego i płynności, Bank wdrożył własne miary monitorowania ryzyka,
- 4) kontrola systemu ryzyka rynkowego i płynności – Zarząd Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli ryzyka w Banku i przedkłada te informacje Radzie Nadzorczej, bieżąca kontrola dokonywana jest przez Komitet ALCO.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Płynnością nazywany jest stan, w którym Bank ma zdolność do satysfakcjonującego i terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bez konieczności poniesienia straty w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć. Ryzyko płynności jest nierozzerwalnie związane z działalnością każdego banku. Nie łączy się z konkretnym produktem, lecz wynika z ogólnej struktury bilansu, ponieważ bardzo ważną konsekwencją działalności Banku jest niedopasowanie terminów płatności wynikające np. z przyjmowania krótkoterminowych depozytów i udzielania stosunkowo długoterminowych kredytów. Bank jest w związku z tym narażony na ryzyko, iż żądania wypłaty przez depozytariuszy przewyższą zdolność Banku do przekształcenia aktywów na gotówkę. Zapewnienie płynności polega zatem na utrzymaniu zdolności do natychmiastowego pokrycia wszystkich płatności związanych z bieżącą obsługą wymagalnych depozytów, akcją kredytową, a także wcześniejszym likwidowaniem depozytów oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na kredyty, bądź z regulowaniem innych zobowiązań banku.

W Banku definiowane są następujące rodzaje ryzyka płynności:

- Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów - ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań,
- Ryzyko płynności śróddziennej – zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu

- Ryzyko rozliczenia – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych,
- Ryzyko koncentracji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych,
- Ryzyko opcji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych,
- Ryzyko płynności rynku (produktu) – zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia strat finansowych na tych produktach,
- Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanym z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem zarządzania płynnością jest finansowanie niedoborów środków pieniężnych lub odpowiednie zagospodarowanie ich nadmiaru.

Dlatego też, zarządzanie płynnością dokonywane jest poprzez:

- utrzymywanie właściwej struktury finansowania w celu zapewnienia odpowiedniej struktury terminowej przepływów;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie aktywów płynnych;
- zachowanie zdolności do rozliczeń płatniczych;
- określenie pożądanego i akceptowanego poziomu płynności w Banku poprzez wyznaczenie apetytu na ryzyko, zestawu wewnętrznych limitów płynnościowych, które minimalizują ryzyko płynności;
- analizowanie na bieżąco pozycji płynnościowej, monitorowanie limitów, przeprowadzanie cyklicznych płynnościowych testów warunków skrajnych oraz monitorowanie wskaźników wczesnego ostrzegania (aktywatorów);
- posiadanie planu awaryjnego zachowania płynności.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności

Biuro Zarządzania Płynnością zarządzając płynnością ma na uwadze zapewnienie wystarczającej i dostępnej kwoty pasywów pozyskanych po akceptowalnym koszcie, które mają pokryć potencjalne wypływy z tytułu zobowiązań Banku.

Strategia finansowania:

Ze względu na strukturę walutową aktywów, strategia finansowania Banku uzależniona jest od waluty.

- PLN
Podstawowym i najważniejszym źródłem finansowania aktywów złotych Banku jest baza depozytów korporacyjnych (klienci linii CB). Dodatkowo, ze względu na nadpłynność w PLN bank swapuje część zobowiązań złotych na inne waluty.
- CHF i EUR
Z uwagi na brak wystarczających lokalnych i jednocześnie stabilnych źródeł finansowania aktywów w EUR i CHF, Bank głównie finansuje swoje aktywa poprzez przyjmowanie depozytów i zaciąganie pożyczek w CHF i EUR na okres do 10 lat od podmiotów Grupy. Pozostała część portfela jest finansowana klientowskimi depozytami w EUR i PLN (poprzez transakcje FX Swap).

Nadwyżka płynności

W celu zapewnienia zdolności do pokrycia zwiększonych bieżących wypływów, Bank utrzymuje na odpowiednim poziomie aktywa płynne poprzez:

- inwestowanie w bony pieniężne NBP, papiery skarbowe z ryzykiem kredytowym rządu polskiego - w celu zapewnienia odpowiedniej płynności portfela papierów wartościowych,
- inwestowanie w krótkoterminowe lokaty międzybankowe,
- zarządzanie saldem na rachunkach nostro.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, aktywa płynne wynosiły 9,0 mld PLN co stanowi 46,4% sumy bilansowej Banku. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu aktywów płynnych, który stanowi także dodatkowe zabezpieczenie w przypadku obniżenia oceny kredytowej Banku i w związku z tym potencjalny możliwy odpływ funduszy, w Banku nałożony jest limit – aktywa płynne nie mogą spaść poniżej 20% sumy bilansowej.

Bardzo ważnym elementem strategii zarządzania ryzykiem płynności jest wsparcie inwestora strategicznego, które wyrażone jest w szczególności poprzez:

- przyznane warunkowe linie kredytowe umożliwiające w ramach niewykorzystanego limitu pozyskanie w dowolnym momencie finansowania na okres średnio- i długoterminowy,
- współpraca z Departamentem Treasury DBAG w zakresie krótkoterminowych transakcji na rynku międzybankowym.

Z drugiej strony, podmioty z Grupy lokalnie traktowane są jak każdy inny podmiot funkcjonujący na rynku. Dlatego też w ramach procesu zarządzania ryzykiem m.in. wyznaczane są na te podmioty limity oraz dokonywana jest wymiana zabezpieczeń w przypadku transakcji, które takiej wymiany wymagają.

Raportowanie ryzyka płynności

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynnością odpowiedzialny za raportowanie ryzyka płynności, sporządza raporty dzienne, w ramach których wg danych na poprzedni dzień roboczy przedstawiane są wskaźniki płynności (regulacyjne i wewnętrzne), luka płynności wraz z wykorzystaniem nadzorczych i wewnętrznych (o charakterze ostrzegawczym) limitów. Na posiedzeniach Komitetu ALCO przedstawiane są dodatkowo analizy koncentracji i stabilności bazy depozytowej, zbiorcze zestawienie wykorzystania limitów, Funding Matrix (analiza niedopasowania terminowego pozycji bilansowych powyżej 1 roku), urealniona luka płynności oraz wyniki testów warunków skrajnych w zakresie utrzymywania płynności Banku w sytuacjach kryzysowych.

Pomiar ryzyka płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się m.in. poprzez:

- dostarczanie właściwego obrazu płynności bieżącej i strukturalnej;
- analizy struktury terminowej pozycji Banku;
- wprowadzanie odpowiednich miar ryzyka;
- ustanowienie limitów na miary ryzyka ograniczających ryzyko płynności;
- analizy aktywów płynnych, źródeł finansowania;
- analizy awaryjnych testów warunków skrajnych – w celu uzyskania obrazu płynności w sytuacji zdarzenia kryzysowego.

Bardzo ważnym narzędziem stosowanym przy zarządzaniu ryzykiem płynności jest analiza luki płynności (zestawienie aktywów i pasywów Banku według urealnionych/ kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności). Pozwala ona na monitorowanie pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Luka płynności wykonywana jest na podstawie danych obejmujących pozycje całego Banku (wraz z transakcjami pozabilansowymi). Zamieszczone poniżej tabele przedstawiają zestawienia aktywów oraz pasywów według kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności wg stanu na 31 grudnia 2019 roku oraz 2018 roku.

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2019 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	521 244	521 244	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	540 085	540 085	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	9 864 018	636 383	118 868	174 828	352 056	2 702 608	5 879 274
Inwestycyjne aktywa finansowe	8 422 026	2 164 858	-	1 264 269	816 524	4 176 376	-
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	21 354	11 534	4 552	2 161	2 706	403	-
Inne aktywa finansowe	26 032	26 032	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	951 973	951 973	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	3 778 469	1 936 122	907 752	502 748	316 965	114 881	-
Razem	24 125 200	6 788 230	1 031 171	1 944 007	1 488 251	6 994 267	5 879 274

* według wartości nominalnych

Zobowiązania (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2019 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	6 049 726	442 130	0	373 149	323 820	2 742 354	2 168 273
Zobowiązania wobec klientów*	9 160 795	9 028 798	42 785	67 088	22 123	-	-
Instrumenty finansowe wycenianie do wartości godziwej	15 212	8 474	2 065	1 957	2 355	362	-
Zobowiązania podporządkowane*	1 277 550	-	-	-	-	-	1 277 550
Inne zobowiązania finansowe	181 418	181 418	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	1 448 362	20 673	420 592	551 764	451 872	3 460	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 323 126	71 535	172 823	92 089	299 885	524 349	162 444,63
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	3 769 884	1 932 643	903 245	502 544	316 613	114 840	-
Razem	23 226 072	11 685 672	1 541 510	1 588 590	1 416 668	3 385 365	3 608 267

* według wartości nominalnych

Luka na dzień 31 grudnia 2019 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
luka (aktywa - pasywa)	899 128	(4 897 442)	(510 339)	355 416	71 583	3 608 902	2 271 007
Luka skumulowana		899 128	5 796 570	6 306 909	5 951 493	5 879 910	2 271 007

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2018 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	755 488	755 488	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	513 359	508 359	-	-	5 000,00	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	11 026 031	728 673	122 973	179 511	360 513	2 829 840	6 804 520
Inwestycyjne aktywa finansowe	9 892 697	2 616 487	-	1 246 987	2 761 097	3 268 126	-
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	11 277	2 310	2 236	1 429	2 787	2 514	-
Inne aktywa finansowe	24 934	24 934	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	977 958	977 958	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	2 043 726	1 056 982	317 495	163 149	315 150	190 950	-
Razem	25 245 469	6 671 190	442 704	1 591 077	3 444 547	6 291 431	6 804 520

* według wartości nominalnych

Zobowiązania (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2018 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	8 675 007	408 988	209 913	359 079	663 830	5 958 197	1 075 000
Zobowiązania wobec klientów*	9 278 917	9 167 289	10 140	82 388	19 099	-	-
Instrumenty finansowe wycenianie do wartości godziwej	9 326	1 345	1 948	1 249	2 428	2 355	-
Zobowiązania podporządkowane*	1 290 000	-	-	-	-	-	1 290 000
Inne zobowiązania finansowe	162 294	162 294	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	1 327 605	11 133	423 691	548 273	332 222	12 286	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 219 653	50 812	71 669	148 102	244 429	562 100	142 540,37
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	2 042 696	1 056 941	317 207	162 969	314 790	190 789	-
Razem	24 005 497	10 858 802	1 034 568	1 302 061	1 576 798	6 725 728	2 507 540

* według wartości nominalnych

Luka na dzień 31 grudnia 2018 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
luka (aktywa - zobowiązania)	1 239 972	(4 187 612)	(591 863)	289 016	1 867 749	(434 297)	4 296 980
Luka skumulowana		1 239 972	5 427 584	6 019 447	5 730 431	3 862 682	4 296 980

W celu zaprezentowania bardziej rzeczywistego obrazu płynności Bank stosuje w luce płynności urealnienia opierające się na modelowaniu zachowań klientów.

W przypadku pozycji aktywów urealnienia dotyczą:

- kredytów linii CB (kredyty bez harmonogramu spłat) - do oszacowania spłat brana jest mediana maksymalnych spadków sald w poszczególnych oknach czasowych;
- uwzględnienia wcześniejszych spłat kredytów hipotecznych, mających znaczący wpływ na rzeczywisty profil zapadalności, który jest krótszy niż wynikający z umowy;
- uwzględnienia kwot nadpłat z tytułu kredytów hipotecznych poprzez ich odpowiednie odjęcie od profilu zapadalności;
- rozterminowanie salda rezerwy obowiązkowej zgodnie z urealnionym profilem zapadalności depozytów klientów;
- przesunięcia płynnych papierów wartościowych (obligacji i bonów skarbowych) do przedziału „od 7 dni do 1 miesiąca” w celu odzwierciedlenia możliwości sprzedaży tych papierów, (dlatego też w luce urealnionej papiery wykazywane są w aktualnej wartości rynkowej).

W przypadku strony pasywnej urealnienia dotyczą pozycji depozytów linii biznesowej CB – urealniane są salda na wszystkich rachunkach bieżących oraz depozytach overnight. Urealnienia dokonuje się na podstawie maksymalnych wypływów, jakie miały miejsce w poszczególnych oknach czasowych.

W przypadku pozycji pozabilansowych, urealnienia dotyczą niepobraných środków przyznanych w ramach umów kredytowych.

W ciągu roku 2019, Bank spełniał wymogi Uchwały KNF 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (nadzorcze miary płynności M3 – M4).

Na dzień 31 grudnia 2019, nadzorcze miary płynności kształtowały się na następującym poziomie:

	<u>31.12.2019 r.</u>	<u>31.12.2018 r.</u>
M3 - Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnnych funduszami własnymi	30,58	33,35
M4 - Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,42	1,47

Zgodnie z obowiązującym nowymi przepisami rozporządzenia UE nr 575/2013 oraz rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 10.10.2014 r. uzupełniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych, w Banku w 2018 wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) kształtował się codziennie nie tylko powyżej wymaganego regulacyjnego poziomu ale także powyżej wewnętrznych limitów (które są bardziej restrykcyjne w celu dodatkowego zagwarantowania wypełnienia wymogów regulacyjnych).

Poniżej zaprezentowane są dane odnośnie LCR – tabela przedstawia dane zgodnie z EBA/GL/2017/01 – Guidelines on LCR disclosure to complement the disclosure of liquidity risk management under Article 435 of Regulation (EU) Np. 575/2013:

Waluta i jednostka (w mln PLN)	Kwota (średnia)				Wartość ważona (średnia)			
	2018-03-31	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31	2018-03-31	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31
Kwartał kończący się w dniu								
Liczba miejsc po przecinku stosowana przy zaokrągleniach	2	2	2	2	2	2	2	2
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI								
1 Aktywa płynne łącznie					9 728,12	9 419,84	9 269,31	8 793,09
WYPŁYWY PIENIĘŻNE								
2 Depozyty detaliczne	5 329,36	3 008,41	742,32	-	417,02	235,09	58,28	-
3 Depozyty stabilne	3 200,14	1 832,52	457,85	-	160,01	91,63	22,89	-
4 Depozyty mniej stabilne	2 129,23	1 175,89	284,47	-	257,01	143,46	35,39	-
5 Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	11 552,73	10 615,68	9 802,02	9 504,87	5 312,25	4 924,31	4 599,04	4 366,46
6 Depozyty operacyjne	4 363,99	4 252,59	4 065,30	4 043,36	1 066,77	1 038,69	991,97	986,64
7 Depozyty nieoperacyjne	7 188,74	6 363,09	5 736,72	5 461,51	4 245,48	3 885,62	3 607,07	3 379,83
8 Niezabezpieczony dług	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Zabezpieczone finansowanie hurtowe					-	-	-	-
10 Dodatkowe wypływy	2 389,49	1 993,43	1 591,92	1 463,08	493,12	452,33	409,04	393,27
11 Wypływy z tytułu instrumentów pochodnych i innych wymaganych zabezpieczeń	175,90	150,55	123,78	111,60	175,90	150,55	123,78	111,60
12 Wypływy z tytułu strukturyzowanych instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Przyznane instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	2 213,60	1 842,88	1 468,15	1 351,48	317,22	301,78	285,26	281,67
14 Inne zobowiązania kontraktowe	315,18	268,23	247,08	240,22	255,12	220,94	215,34	216,47
15 Inne finansowe zobowiązania	1 864,10	1 576,61	1 337,78	1 286,18	-	-	-	-
16 CAŁKOWITE WYPŁYWY PIENIĘŻNE	21 450,86	17 462,36	13 721,13	12 494,35	6 477,50	5 832,67	5 281,70	4 976,20
WPLYWY PIENIĘŻNE								
17 Wpływy z tytułu zabezpieczonych transakcji kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Wpływy z tytułu w pełni pracujących transakcji kredytowych	651,91	564,79	496,17	483,81	549,29	499,33	463,94	457,77
19 Inne wpływy pieniężne	11,84	5,27	3,01	4,12	11,84	5,27	3,01	4,12
EU-19a (Różnica pomiędzy całkowitymi ważonymi wpływami płynności i całkowitymi ważonymi wypływami płynności wynikająca z transakcji dokonywanych w państwach trzecich, w których istnieją ograniczenia transferu, lub są denominowane w walutach niewymiennych)					-	-	-	-
EU-19b (Nadwyżka wpływów płynności w związku z powiązaną wyspecjalizowaną instytucją kredytową)					-	-	-	-
20 CAŁKOWITE WPLYWY PIENIĘŻNE	663,75	570,05	499,17	487,93	561,14	504,59	466,94	461,89
EU-20a Wpływy płynności podlegające wyłączeniu z ograniczenia wpływów płynności	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	663,75	570,05	499,17	487,93	561,14	504,59	466,94	461,89
21 ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					9 728,12	9 419,84	9 269,31	8 793,09
22 WYPŁYW PŁYNNOŚCI NETTO					5 916,37	5 328,08	4 814,75	4 514,31
23 WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					169%	182%	195%	196%

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, wskaźnik pokrycia wpływów netto wynosił 217,82%.

Należy zaznaczyć, że, ze względu na bardzo ograniczoną działalność skarbową, ekspozycja na transakcje pochodne oraz potencjalne wezwanie do zwiększenia zabezpieczenia nie ma znaczącego wpływu na wskaźniki płynności (w tym LCR). Niemniej jednak, Bank w sierpniu 2017 roku przekroczył próg istotności operacji instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych (wyliczony zgodnie z rozporządzeniem delegowanych Komisji (UE) 2017/208 z dnia 31 października 2016 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących dodatkowych wpływów płynności odpowiadających potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych) i od tego dnia uwzględnia w wyliczeniach LCR dodatkowy wpływ odpowiadający potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych.

LCR w walutach znaczących

W Banku zidentyfikowane zostały trzy waluty znaczące: PLN, EUR i CHF. Dwie ostatnie waluty wynikają z posiadanego portfela kredytów hipotecznych w tych walutach. Zgodnie z opisaną wyżej strategią, portfele te finansowane są w przeważającej części z długoterminowych depozytów międzybankowych otrzymanych od podmiotów należących do Grupy DB. Depozyty te zawierane są w ramach dostępnych wolnych środków z linii, której wysokość ustalana jest na m.in. na podstawie zapotrzebowania na finansowanie. Dlatego też, Bank nie posiada aktywów płynnych zaliczanych do licznika w procesie liczenia LCR w tych walutach. Jedynymi aktywami płynnymi w CHF i EUR zaliczanymi do aktywów płynnych wg definicji stosowanej w Banku są krótkoterminowe lokaty udzielone na rynku międzybankowym oraz rachunki nostro w innych bankach.. Ponieważ zasadnicza większość pozycji jest w PLN, zmiany wskaźnika LCR liczonego osobno dla PLN są związane ze zmianami wskaźnika łącznego (z wyłączeniem wahań związanych z zapadającymi depozytami międzybankowymi służącymi do finansowania pozycji w pozostałych walutach).

Dodatkowo, w celu ułatwienia monitorowania ryzyka płynności w Banku wprowadzone są odpowiednie miary i limity wewnętrzne na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Najważniejsze z nich to:

- wyniki testów warunków skrajnych,
- wskaźniki niedopasowania aktywów i pasywów wyliczone na podstawie urealnionej luki płynności w horyzoncie 6 miesięcy i 1 roku - Miary oparte na raporcie urealnionej luki płynności, mające zastosowanie dla horyzontu 6 miesięcy i 1 roku (w ujęciu skumulowanym) określającej poziom pokrycia przez aktywa zapadające do danego terminu sumy pasywów wymagalnych oraz wpływu netto z uwzględnionych w raporcie urealnionej luki płynności pozycji pozabilansowych:
- poziom luki urealnionej w EUR i CHF w terminie do 30 dni w stosunku do wielkości aktywów w danej walucie
- Coverage Ratio w walutach obcych – wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent aktywów w walutach obcych zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami w walutach obcych wymagalnymi powyżej czasu T.
- luka płynności krótkoterminowej M1 - wskaźnik odpowiadający wskaźnikowi M1 wyliczonemu zgodnie z Uchwałą KNF 386/2008 i wyrażonemu jako luka.

- luka płynności krótkoterminowej M1' - skorygowana wysokość luki płynności krótkoterminowej M1 o zmiany o charakterze cyklicznym takie jak: nowa kwota rezerwy obowiązkowej, nowa deklaracja wzrostu wartości należności wynikających z realizacji przez klientów udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

W powyższych miarach ryzyko płynności rynku (produktu) jest uwzględnione poprzez bieżącą analizę rynku, stosowanie odpowiednich haircut-ów w analizach. Dodatkowo zmiany w płynności rynku (brak możliwości zawierania transakcji) czy wzrost spreadów są aktywatorami uruchomienia planów awaryjnych.

Dodatkowym narzędziem służącym do monitorowania ryzyka płynności jest badanie stabilności bazy depozytowej. W przypadku linii CB obserwowana jest duża koncentracja depozytów dlatego też przy obliczaniu lokalnych wskaźników płynności stosowany jest bardzo konserwatywny pomiar stabilności bazy depozytowej przez co w dużej mierze środki te inwestowane są w aktywa płynne.

Testy warunków skrajnych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności, analizy testów warunków skrajnych stanowią bardzo ważny element, gdyż pokazują zdolność banku do wytrzymywania zdefiniowanych scenariuszy w ciągu 8 tygodni (porównanie wpływów i wypływów odbywa się w następujących przedziałach czasowych: 1,2,3,4,5 dni oraz 2,3,4,5,6,7 i 8 tygodni). Celem tego typu analiz jest zidentyfikowanie niedoborów płynności i określenie odpowiednich środków zaradczych poprzez uwzględnienie ważnych czynników ryzyka płynności takich jak: zawirowania na rynkach finansowych, wycofywanie depozytów, pociągnięcia niewykorzystanych wolnych środków w ramach udzielonych wcześniej kredytów oraz ocenę skompensowania założonych wpływów np. poprzez sprzedaż aktywów płynnych.

Wg wyznaczonej lokalnie metodologii testów warunków skrajnych Bank analizuje testy w trzech wariantach:

- Wewnętrznym obrazującym obniżenie ratingu DB AG kryzys płynności w DB Polska S.A. czy kryzys płynności w DB Group,
- Systemowym obrazującym kryzys finansowy całego systemu bankowego, kryzys ekonomiczny w krajach rozwijających się, kryzys gospodarczy,
- Stanowiącym kombinację obu wymienionych wariantów.

W ramach każdego z wariantów analizowane są dwa rodzaje testów:

- dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni),
- mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Na wyniki testów warunków skrajnych nałożone są limity wewnętrzne, zdefiniowany jest apetyt na ryzyko płynności średnioterminowej. Dodatkowo wyniki stress-testów wykorzystywane są jako kryterium pogorszenia płynności w planach awaryjnych zachowania płynności. Jednym z aktywatorów jest przynajmniej jeden negatywny wynik analizy scenariuszy testów warunków skrajnych (dla jakiegokolwiek przedziału czasowego).

Wszystkie powyżej wymienione elementy procesu monitorowania i kontroli ryzyka płynności, a w szczególności wyznaczanie miar ryzyka oraz sprawdzenie wykorzystania nałożonych limitów wewnętrznych i nadzorczych mają za zadanie ostrzeganie o pojawieniu się niebezpiecznej dla

Banku sytuacji oraz sprawdzenie efektywności zarządzania ryzykiem płynności. Każda większa zmiana wskaźnika z dnia na dzień (w przypadku miar liczonych dziennie) jest wyjaśniana i opisywana. Pozwala to na szybką reakcję Banku gdyby przeprowadzane działania i transakcje nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Dodatkowo, raz w roku Zarząd Banku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Ocena ta składa się z oceny strategii oraz zmian poszczególnych pozycji Banku i wpływu ich na poziom ryzyka płynności oraz z oceny jakościowej procesu zarządzania i kontroli ryzyka płynności jest prezentowana na Komitecie ds. Ryzyka Rady Nadzorczej. Dodatkowo, co roku, przy pracach nad dokumentem „Plan pozyskania i utrzymywania środków uznanych w Banku za stabilne źródło finansowania” przeprowadzana jest weryfikacja zapisów sprzed roku wraz z porównaniem do rzeczywistych zmian w poszczególnych pozycjach. Pozwala to na obserwację zmian pozycji w dłuższym horyzoncie czasowym i – w razie konieczności – zauważenie niepokojących trendów.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości wartości portfela Banku na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

W swojej działalności Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Docelowy profil ryzyka rynkowego wynika z charakteru prowadzonej przez Bank działalności oraz przyjętej strategii w zakresie podejmowanego ryzyka. Ekspozycje na ryzyko rynkowe podzielone są w Banku na ekspozycje księgi handlowej oraz bankowej.

Działalność handlowa Banku obejmuje jedynie działalność sprzedażową w zakresie produktów walutowych (fx spot, fx forward, fx swap). Pozycje ryzyka powstałe w wyniku oferowania klientom powyższych produktów są natychmiast zamykane transakcjami przeciwnymi z podmiotami Grupy DBAG.

Pozostała działalność klasyfikowana jest jako niehandlowa i obejmuje przede wszystkim:

- transakcje zawierane z klientami korporacyjnymi: depozyty, kredyty, płatności, transakcje finansujące operacje handlu zagranicznego, gwarancje;
- transakcje na rynku międzybankowym zapewniające Bankowi odpowiedni poziom płynności;
- utrzymywanie puli aktywów płynnych zabezpieczających odpowiedni poziom płynności Banku;
- proces polegający na transferze i zarządzaniu pozycją ryzyka wynikającą z instrumentów księgi bankowej DBP do księgi handlowej,
- obsługa kredytów hipotecznych w walutach obcych.

Pomiar ryzyka rynkowego

Główną metodą wykorzystywaną przez Bank do pomiaru i monitorowania ryzyka rynkowego jest metoda wartości zagrożonej (VaR). VaR liczony jest metodą symulacji historycznej na podstawie danych z ostatnich 250 dni przy poziomie ufności 99% w horyzoncie czasowym 1 dnia. Rada Nadzorcza określiła apetyt na ryzyko rynkowe Banku w postaci wielkości miary VaR dla księgi handlowej i bankowej.

Dodatkowo, do pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej Bank korzysta z miary jaką jest dochód odsetkowy netto (NII – Net Interest Income). Miara ta pozwala symulować dochód odsetkowy osiągany przez Bank na instrumentach księgi bankowej przy różnych scenariuszach kształtowania się stóp procentowych.

W 2019 r. w Banku trwały prace nad dostosowaniem ram zarządzania ryzykiem rynkowym stopy procentowej księgi bankowej do regulacji EBA/GL/2018/02. W następstwie prowadzonego projektu zmodyfikowano dotychczasową metodę kalkulacji miary NII oraz wprowadzono miarę wyniku ekonomicznego – ekonomiczna wartość kapitału (EVE). W następstwie wprowadzonych zmian jak i dostosowywania bilansu do sytuacji po zakończeniu projektu Portland, w końcu 2019 r. Komitet ALCO zatwierdził nową wartość limitu NII na poziomie 19 mPLN (limit na miarę NII w ujęciu rocznym dla scenariusza równoległego przesunięcia krzywej stóp procentowych o 100 punktów).

Poniżej przedstawiony jest limit oraz wartość VaR oddzielnie dla księgi bankowej i handlowej:

Oprócz miary VaR, w zależności od rodzaju ryzyka rynkowego Bank stosuje dodatkowe, opisane w rozdziałach poniżej, metody pomiaru i monitorowania ryzyka.

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2019 r.	Minimum w 2019 r.	Maksimum w 2019 r.	2019 średnia
VaR księga bankowa	4 500,00	2 555,02	1 505,69	4 516,40	2 966,72
VAR księga handlowa	120,00	0,27	0,18	5,66	0,33

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości portfela Banku na zmiany stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej dotyczy obecnego bądź przyszłego ryzyka obniżenia kapitałów banku oraz przychodów wynikającego ze zmian stopy procentowej, które mają wpływ na wartość pozycji księgi bankowej. Zmiana stóp procentowych wpływa bezpośrednio na wartość bieżącą i przyszłe przepływy pieniężne produktów księgi bankowej oraz na wynik odsetkowy Banku prezentowany w sprawozdaniu finansowym. W konsekwencji, w praktyce rynkowej podejścia do ryzyka stopy procentowej można wyróżnić dwie klasy metod pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej:

- symulacja zmiany wyniku odsetkowego – EM (Earnings Measure),
- symulacja zmiany wartości ekonomicznej (Economic Value - EV).

Definicja Earnings Measure (EM)

EM definiowane jest jako odsetkowy wynik księgowy banku. Wynik ten odzwierciedla przychody na produktach oferowanych klientom jak i koszty pozyskania finansowania i zabezpieczenia ryzyka działania banku.

Definicja Economic Value (EV)

EV definiowane jest jako teoretyczna zmiana netto wartości bieżącej (fair value) kategorii bilansowych księgi bankowej. EV jest więc zmianą wartości bieżącej wszystkich przepływów wynikających z produktów księgi bankowej.

Do wyznaczenia EV, Bank używa miary wyniku odsetkowego netto (NII). W celu dopasowania się do wymogów regulacji EBA, Bank zmodyfikował podejście do kalkulacji NII. Nowe podejście do kalkulacji opiera się na bardziej dynamicznym modelowaniu bilansu oraz uwzględnia opcyjność związaną z produktami księgi bankowej (wcześniejsze spłaty kredytów, zerwania depozytów). Dla części sald NMD (non maturing deposits) opartych o stopę zarządzaną przez Bank stosuje się odpowiednie założenia co do elastyczności stóp procentowych tych produktów na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Do szacowania EV Bank wykorzystuje miarę wartości ekonomicznej kapitału – Economic Value of Equity (EVE). Miara ta wyznaczana jest jako różnica pomiędzy bieżącą wartością aktywów i pasywów (bez uwzględnienia funduszy własnych).

Badając zachowanie się miar NII oraz EVE przy założonych przesunięciach krzywej stóp procentowych, Bank określa swoją wrażliwość na potencjalne zmiany stóp procentowych.

Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. Monitorowane i zabezpieczane tego rodzaju ryzyka odbywa się na podstawie wyników analiz luki stopy procentowej, wyliczonych wartości PV01, wartości zagrożonej VaR oraz miar NII/EVE;
- Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji klienta wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Bank identyfikuje ryzyko opcji klienta w następujących produktach:
  - kredyty i pożyczki dające kredytobiorcy prawo przedterminowej spłaty całości lub części kredytu, prawo prolongaty terminu spłaty, zmiany systemu spłat, zmiany waluty, zmiany oprocentowania (ze stałej na zmienną);
  - depozyty terminowe pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie.

Bank ogranicza i rekompensuje ryzyko opcji klienta poprzez system prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytów, zerowe lub obniżone oprocentowanie w przypadku zerwania depozytów, a także poprzez stawkę transferową ON stosowaną dla niektórych produktów. Ryzyko opcji klienta jest odzwierciedlone w kalkulacji miar ryzyka stopy procentowej księgi bankowej jakimi są NII oraz EV.

- Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania. Ryzyko to jest monitorowane poprzez dodatkowe analizy wyniku odsetkowego przy założeniu przeszacowania w różnych terminach i w różnym stopniu aktywów;
- Ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Ryzyko to jest badane i raportowane na podstawie metody VaR.

Jednostką głównie odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej jest BZP – ryzyko generowane przez produkty linii CB oraz linię kredytów detalicznych transferowane jest na bazie dziennej do BZP.

Raportowanie ryzyka stopy procentowej

DZRRiP raportuje miary ryzyka stopy procentowej w ramach raportu dziennego oraz raportu (omawianego na Komitecie ALCO), który zawiera zbiorcze informacje o zmianach w pozycjach, poziomie ryzyka oraz przekroczeniach limitów.

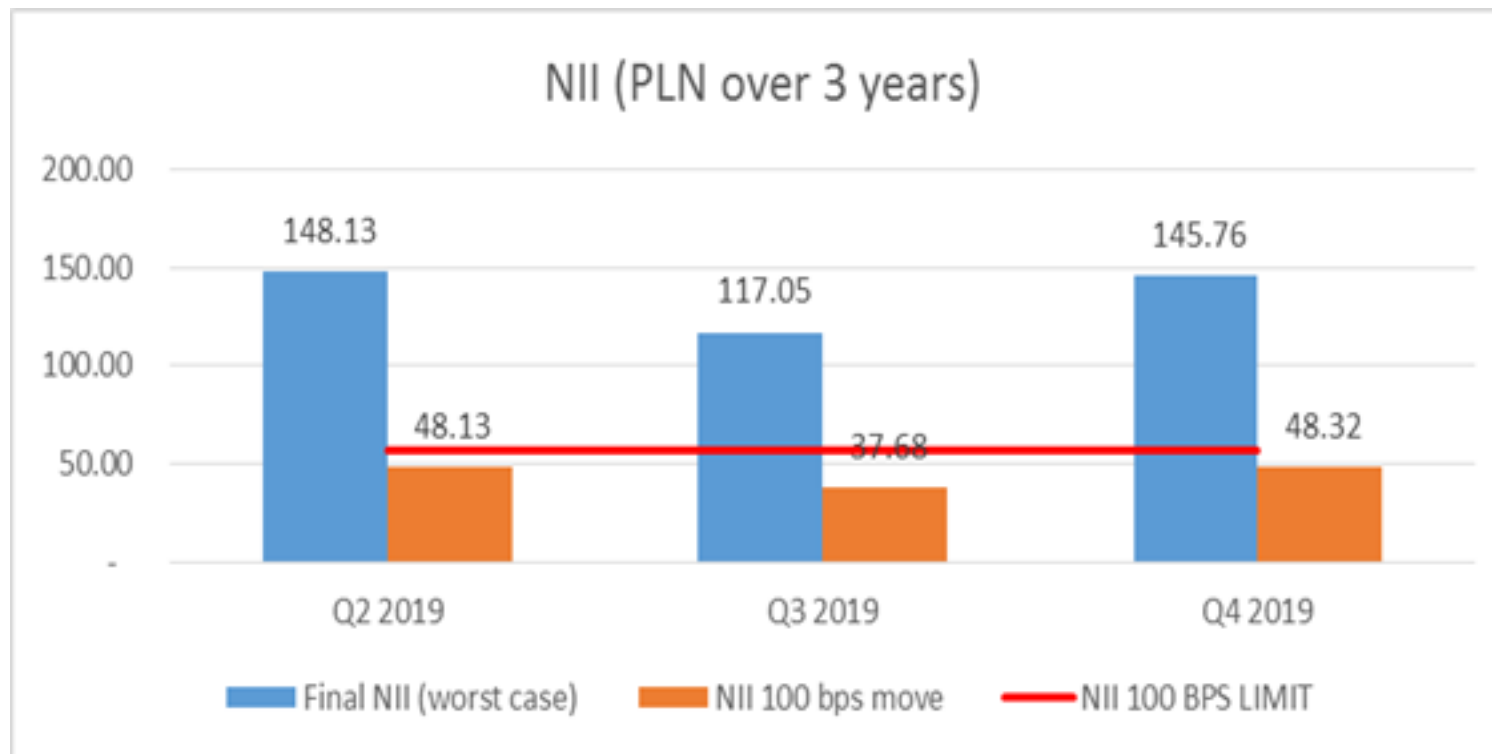
Miary służące do pomiaru/monitorowania ryzyka stopy procentowej:

- metoda VaR,
- dochód odsetkowy netto (NII),
- testy warunków skrajnych,
- kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

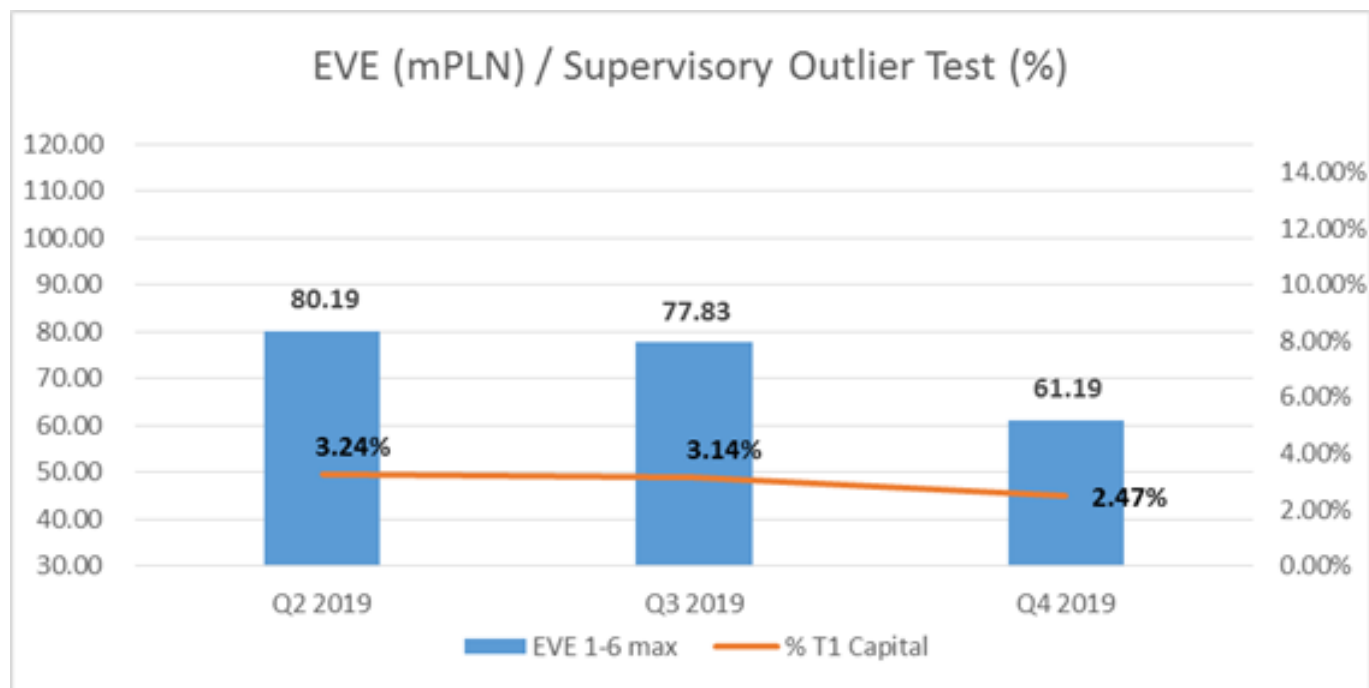
Dwie podstawowe miary ryzyka stopy procentowej księgi bankowej to dochód odsetkowy netto (NII) oraz metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR). Wynik symulacji NII we wszystkich rozpatrywanych scenariuszach w okresie od stycznia do października 2019 przedstawiono na wykresie poniżej:

Wykresy poniżej przedstawiają kształtowanie się miar NII oraz EVE kalkulowanych zgodnie z wymogami regulacji EBA/GL/2018/02.

Na wykresie powyżej, limit NII został przeskalowany z rocznego na trzyletni horyzont ze względu na fakt, że trzy lata to horyzont kalkulacji miary NII.

Na wykres EVE powyżej naniesiona została wartość regulacyjnego progu na stosunek wartości EVE do kapitału Tier1. Zgodnie z regulacją EBA, w przypadku gdy stosunek ten przekroczy wartość 15%, powstaje obowiązek informacyjny w stosunku do Banku.

Szczegółowe informacje dotyczące miary VaR ryzyka stopy procentowej dla księgi bankowej i handlowej przedstawia tabela poniżej:

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2019 r.	Minimum w 2019 r.	Maksimum w 2019 r.	2019 średnia
IR VaR księga bankowa	4 400,00	2 555,88	1 505,06	4 514,41	2 966,74
IR VAR księga handlowa	80,00	0,27	0,18	5,66	0,33

W celu oszacowania skutków szokowych zmian stóp procentowych, Bank przeprowadza testy warunków skrajnych przy założeniu:

- hipotetycznych scenariuszy przesunięcia krzywej dochodowości wyznaczonych na podstawie historycznych zmienności poszczególnych stóp procentowych (punkt na krzywej dochodowości),
- równoległe przesunięcie stóp procentowych o 200 punktów bazowych,
- scenariusz wyznaczony na podstawie historycznych wydarzeń rynkowych. Scenariusz ten dotyczy całej krzywej dochodowości jednocześnie (np. wydarzenia bazujące na kryzysie Argetyńskim, Rosyjskim, itp.)
- testów warunków skrajnych zgodnymi z wymogami regulacji EBA/GL/2018/02.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości wartości portfela Banku na zmiany kursów walut.

Ryzyko walutowe generowane jest w wyniku:

- transakcji walutowych zawieranych z klientami Banku,
- transakcji zawieranych przez DZPW w ramach zarządzania pozycją własną Banku;
- zawierania innych transakcji niż walutowe, które generują pozycję walutową dla Banku (np. odsetki od depozytów w walutach obcych).

Jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem walutowym jest BZP. Ryzyko walutowe wynikające z transakcji zawieranych przez poszczególne zespoły sprzedażowe linii biznesowych (CB,CRG) zamykane jest na bieżąco za pomocą transakcji przeciwstawnych z podmiotami Grupy DBAG. Pozostałe ryzyko walutowe transferowane jest do BZP na bieżąco.

Limity VaR na ryzyko walutowe nie były zmieniane w 2019 r.

Pomiar ryzyka walutowego

Podstawową miarą stosowaną przy ocenie ryzyka walutowego jest:

- VaR,
- pozycja walutowa Banku oraz,
- analiza scenariuszy szokowych.

Raportowanie ryzyka walutowego

DZRRiP codziennie sporządza raport przedstawiający VaR ryzyka walutowego, otwarte pozycje walutowe, analizy stress-test i wykorzystanie limitów. Dodatkowo w ramach informacji analizowanych na Komitecie ALCO, oprócz zbiorczego zestawienia wykorzystania limitów i wyników testów warunków skrajnych, omawiane są także bieżące strategie zarządzania ryzykiem kursowym.

Limity ograniczające ryzyko walutowe

Podstawowym limitem ograniczającym ryzyko walutowe jest limit na wartość zagrożoną (VaR). VaR walutowy wraz z bieżącym poziomem limitu przedstawiono w tabeli poniżej:

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2019 r.	Minimum w 2019 r.	Maksimum w 2019 r.	2019 średnia
FX VaR księga bankowa	200,00	8,19	1,53	76,69	9,48
FX VAR księga handlowa	80,00	0,01	0,00	0,12	0,01

VaR mierzony jest metodą symulacji historycznej przy 99% przedziale ufności oraz 250 dniowej historii danych rynkowych.

Wyszczególnienie walut w działalności walutowej Banku

Aktywa [w tys. PLN]	stan na 31.12.2019 roku					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	-	-	-	-	-
pożyczki udzielone innym bankom	160 216	958	913	330 506	5 319	497 912
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	225 374	68 436	3 350 783	5 710 427	10	9 355 030
Inwestycyjne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	6	-	-	20 381	-	20 387
Razem	385 596	69 394	3 351 696	6 061 314	5 329	9 873 329

Zobowiązania [w tys. PLN]	stan na 31.12.2019 roku					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	23	212	2 879 551	2 726 443	28 255	5 634 484
Zobowiązania wobec klientów	135 762	4 301	15 448	1 447 794	7 928	1 611 233
Inne zobowiązania	6	-	213	156 554	-	156 773
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 288 756	-	1 288 756
Razem	135 791	4 513	2 895 212	5 619 547	36 183	8 691 246

Aktywa [w tys. PLN]	stan na 31.12.2018 roku					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	451	91	-	4 674	-	5 216
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i	62 652	2 695	10 505	360 897	27 663	464 412
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	241 702	63 603	3 695 682	6 375 143	(1)	10 376 130
Inwestycyjne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	4	-	-	23 914	-	23 918
Razem	304 810	66 389	3 706 188	6 764 628	27 662	10 869 676

Zobowiązania [w tys. PLN]	stan na 31.12.2018 roku					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	323	334	3 683 201	4 630 832	2 944	8 317 633
Zobowiązania wobec klientów	206 863	12 667	1 556	1 378 292	35 399	1 634 777
Inne zobowiązania	1	-	56	35 020	-	35 077
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 290 000	-	1 290 000
Razem	207 187	13 002	3 684 813	7 334 143	38 342	11 277 487

Do przeliczenia pozycji w walutach obcych zastosowano kurs średni NBP z dnia bilansowego. Zastosowane kursy:

	<u>31.12.2019 r.</u>	<u>31.12.2018 r.</u>
USD	3,7977	3,7597
GBP	4,9971	4,7895
CHF	3,9213	3,8166
EUR	4,2585	4,3000

45. Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującym prawem Bank jest zobowiązany do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do ponoszonego ryzyka oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności. Miarą służącą do określenia adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik adekwatności kapitałowej (wyplacalności). Zgodnie ze stanowiskiem KNF w sprawie minimalnych poziomów współczynników kapitałowych, Bank powinien utrzymywać minimalne wartości współczynników kapitałowych na poziomie regulacyjnym Filara I wynikające z art. 92 CRR i Filara II (tj. add-on) wynikające z art. 138 ust. 1 pkt. 2a ustawy Prawo bankowe oraz wymóg połączonego bufora określony w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank był zatem zobowiązany utrzymywać:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) na poziomie: 8% + add-on + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału Tier I (T1) na poziomie: 6% + 75%*add-on + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) na poziomie: 4,5% + 56%*add-on + wymóg połączonego bufora.

Bank zarządza ryzykiem i kapitałem w ramach zbioru zasad, określonej struktury organizacyjnej oraz procesów pomiaru, kontroli i alokacji dostosowanych do profilu swojej działalności.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem i kapitałem opiera się na następujących ogólnych zasadach:

- Zarząd Banku zapewnia całościowy nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- Bank zarządza poszczególnymi ryzykami oraz kapitałem w ramach skoordynowanych procesów, wdrożonych we właściwych jednostkach organizacyjnych,
- Jednostki biorące udział w procesie kontroli ryzyka mają zapewnione organizacyjną i funkcjonalną niezależność od jednostek biznesowych.

Fundusze własne Banku

Zasady wyliczania funduszy własnych

Zgodnie z postanowieniami Prawa bankowego oraz Rozporządzenia 575/2013 fundusze własne Banku obejmują:

- Kapitał podstawowy Tier I
- Kapitał dodatkowy Tier I
- Kapitał Tier II

Kapitał podstawowy Tier I Banku składa się z:

1. instrumentów kapitałowych, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 28 CRR, oraz powiązanych z nimi ażio emisyjnych,
2. zysków zatrzymanych.

Zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne ujmuje się w kapitale podstawowym Tier 1 wyłącznie gdy:

- Zysk został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku, lub
- Bank uzyskał zgodę KNF na włączenie zysku do funduszy własnych po spełnieniu warunków określonych w art. 26 ust. 2 CRR.
3. skumulowanych innych całkowitych dochodów w tym niezrealizowanych zysków i strat z przeszacowania portfela instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
4. kapitału rezerwowego;
5. funduszy ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał dodatkowy Tier I Banku obejmuje:

Instrumenty kapitałowe, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 52 ust. 1 CRR, wraz z ażio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, po zastosowaniu odliczeń wymaganych przez art. 56 CRR oraz po zastosowaniu art. 79 CRR. Instrumenty te nie kwalifikują się jako pozycja kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) lub Tier 2.

Obecnie Bank nie posiada instrumentów kwalifikujących się jako pozycje dodatkowe Tier 1 (AT1).

Kapitał Tier II Banku składa się z:

- instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych wraz z ażio emisyjnym związanym z tymi instrumentami jeżeli spełnione są warunki określone w art. 63 CRR.

Zakres, w jakim instrumenty w Tier 2 kwalifikują się jako pozycje w Tier 2 w trakcie ostatnich pięciu lat okresu zapadalności danych instrumentów, oblicza się na podstawie art. 64 CRR, mnożąc wynik obliczenia określonego w lit. a) przez kwotę, o której mowa w lit. b):

- a) kwota nominalna instrumentów lub pożyczek podporządkowanych w pierwszym dniu ostatniego pięcioletniego okresu ich umownego terminu zapadalności podzielona przez liczbę dni kalendarzowych w tym okresie;
- b) liczba pozostałych dni kalendarzowych umownego terminu zapadalności instrumentów lub pożyczek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank wykorzystywał pożyczkę podporządkowaną, która spełnia wszystkie kryteria określone w art. 63 CRR oraz której termin zapadalności wynosi więcej niż 5 lat kalendarzowych.

Adekwatność kapitałowa 2019 – 2018

<i>w tys. PLN</i>	31.12.2019 r.	31.12.2018 r.
Fundusze podstawowe	2 523 052	2 750 405
Pomniejszenia funduszy podstawowych	(29 670)	(263 017)
Fundusze uzupełniające	1 277 550	1 305 247
Fundusze własne	3 770 932	3 792 635
Adekwatność kapitałowa Banku		
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	1 117 444	1 248 171
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia/dostawy		
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	4	6
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego	44 141	145 626
Wymogi kapitałowe z tytułu stałych kosztów pośrednich		
Wymogi kapitałowe z tytułu korekty wyceny kredytowej	65	12
Wymogi kapitałowe z tytułu dłużnych ekspozycji w portfelu handlowym		
Wymogi z tytułu innych ekspozycji na ryzyko		
Całkowity wymóg kapitałowy	1 161 654	1 393 815
Łączny współczynnik kapitałowy (%)*	25,97%	21,77%

Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Definicja ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka biznesowego, ryzyka reputacji i ryzyka modeli.

Przyjęta w Banku Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym określa podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym. Stopień formalizacji i złożoności Polityki jest dostosowany do specyfiki działania Banku i do aktualnego i docelowego profilu ryzyka.

W kwestiach zarządzania tym ryzykiem Bank kieruje się zapisami odpowiednich obowiązujących regulacji, w tym Uchwał oraz Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

W celu dopasowania zarządzania ryzykiem do rodzaju oraz skali prowadzonej działalności, został wdrożony w Banku zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący:

- identyfikację ryzyka,
- analizę i ocenę ryzyka, która umożliwia wycenę ekspozycji na ryzyko,
- reakcję na ryzyko czyli wybór i realizację odpowiednich działań dostosowanych do ekspozycji na ryzyko (ograniczenie, transfer, akceptacja, unikanie),
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie wyników analizy i oceny ryzyka w usystematyzowany sposób,
- określenie uczestników procesu i ich ról, obowiązków i zakresu odpowiedzialności.

Na podstawie odpowiednich procedur przeprowadzana jest identyfikacja oraz szacowanie ryzyka operacyjnego w produktach, procesach bankowych oraz czynnościach zleczanych na zewnątrz zarówno przed ich wdrożeniem jak i w ciągu cyklu ich funkcjonowania.

W ramach identyfikacji obszarów podwyższonego ryzyka operacyjnego Bank gromadzi informacje o występujących stratach operacyjnych, monitoruje poziom zdefiniowanych kluczowych wskaźniki ryzyka stanowiących instrument wczesnego ostrzegania, a także stosuje inne elementy procesu (pozwalające na sprawne zarządzanie tym ryzykiem) takie jak: prowadzenie regularnych kontroli z zakresu ryzyka operacyjnego, samoocena ryzyk, analiza scenariuszy.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym została zatwierdzona przez Zarząd Banku. Została ona wdrożona w całej organizacji pozwalając na uświadomienie wszystkim pracownikom (na różnych szczeblach organizacyjnych) ich obowiązków w odniesieniu do ryzyka operacyjnego. Zgodnie z procesem każda jednostka operacyjna Banku odpowiada za aktywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym pojawiającym się w powierzonym im obszarze działalności Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje model Trzech Linii Obrony, który zapewnia szybkie wykrywanie nieprawidłowości i chroni przed kumulacją strat. Model określa właściciela ryzyka, właściciela procesu zarządzania ryzykiem oraz role w ramach wykonywanych kontroli w Pierwszej, drugiej i Trzeciej Linii.

W Banku obowiązuje podział obowiązków pracowników oraz zasada dwóch par oczu zaimplementowana zarówno w procedurach jak i systemach informatycznych, do których dostęp uzależniony jest od zakresu obowiązków wykonywanych przez danego pracownika.

Bank, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym powołał Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym jako wydzieloną jednostkę odpowiedzialną za realizację przyjętej strategii w tym obszarze.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W Banku zostały określone zasady eskalacji, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego. Zidentyfikowane działania ograniczające podlegają monitoringowi do momentu całkowitego wdrożenia.

Wszystkie obszary działalności Banku są objęte identyfikacją ryzyk operacyjnych, które następnie są szacowane pod względem potencjalnej wysokości straty i częstości jej występowania. Wyniki identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane na bieżąco i analizowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do naczelnych organów Banku.

Ponadto Bank wylicza corocznie (na bieżący rok) apetyt na ryzyko operacyjne, stanowiący wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę jego strukturę. Na podstawie skalkulowanego apetytu na ryzyko operacyjne określone są limity, których przestrzeganie podlega okresowemu monitoringowi i kwartalnemu raportowaniu.

Stosowane metody wyliczania kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego

Deutsche Bank Polska S.A. stosuje standardową (TSA – Standardized Approach) metodę wyliczania wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w 2019 i 2018 roku w podziale na kategorie zdarzeń

Kwoty strat operacyjnych brutto odnotowanych przez Bank w latach 2019 – 2018 w podziale na poszczególne kategorie zdarzeń operacyjnych prezentuje poniższa tabela.

Kategoria zdarzeń operacyjnych	Kwota strat operacyjnych brutto w roku (tys. zł)	
	2019	2018
1. Oszustwa wewnętrzne	-	39
2. Oszustwa zewnętrzne	-	452
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-	17
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	9 409	15 514
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-	-
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	-	-
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	240	17 368

Profil ryzyka operacyjnego Banku w roku 2019 zdominowany był kosztami rezerw oraz obsługi prawnej pozwów sądowych złożonych przez klientów korzystających z walutowych kredytów hipotecznych.

Zasady ograniczania ryzyka operacyjnego oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności metod ograniczania ryzyka operacyjnego

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank realizuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, zgodnie z zakresem odpowiedzialności i przypisanych zadań, a w szczególności na kierujących komórkami organizacyjnymi. W toku bieżącej działalności pracownicy podejmują czynności ograniczające zidentyfikowane ryzyka operacyjne w swoich obszarach.

W Banku zidentyfikowane istotne ryzyka są objęte działaniami ograniczającymi z odpowiednimi terminami wdrożenia z uwzględnieniem ryzyka pozostałego po wprowadzeniu działań ograniczających.

Bufory kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku bufory kapitałowe były obliczane według zasad określonych w:

- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV),
- Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1152/2014 z dnia 4 czerwca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ustalania lokalizacji geograficznej odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania specyficznych dla instytucji wskaźników bufora antycyklicznego,
- Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego.

Zgodnie z w/w regulacjami, na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank był zobowiązany utrzymywać:

1/ **bufor zabezpieczający** na poziomie 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2019 kwota ta wyniosła 363 016 tys. zł.

2/ **bufor antycykliczny**, który na dzień 31 grudnia 2019 wyniósł 0 PLN – z uwagi na to, że na dzień 31 grudnia 2019 roku ekspozycje zagraniczne Banku nie przekraczały 2% łącznych ogólnych ekspozycji kredytowych, ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego i ekspozycji sekurytyzacyjnych w związku z czym ekspozycje te zostały przypisane do państwa pochodzenia instytucji (Polska) otrzymując tym samym wskaźnik bufora antycyklicznego obowiązujący w 2019 r. dla ekspozycji kredytowych zlokalizowanych na terytorium RP tj. 0%.

3/ **bufor ryzyka systemowego** na poziomie 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2019 r. kwota ta wyniosła 435 620 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 Bank spełniał wymóg połączonego bufora.

46. Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń

1. Informacje jakościowe

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczbę posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym - w stosownych przypadkach - informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron.

Zgodnie z uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku, w 2012 roku Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwany „Bankiem”) wdrożył przy współpracy zewnętrznego konsultanta, a Rada Nadzorcza zatwierdziła, Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwaną „Polityką wynagradzania” lub „Polityką”), które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wszystkie stanowiska w Banku zostały przeanalizowane pod kątem głównych ryzyk podlegających zarządzaniu w Banku i na tej podstawie zostały wyłonione stanowiska kierownicze mające szczególnie istotny i istotny wpływ na profil ryzyka Banku (dalej: „Stanowiska Kierownicze”), których wykaz stanowi załącznik nr 3 do ww. Polityki wynagradzania.

W 2012 roku na podstawie §6 Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego został powołany w Banku Komitet ds. Wynagrodzeń. Komitet ds. Wynagrodzeń jest ciałem doradczym Rady Nadzorczej, a członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych.

W 2015 roku dokonano aktualizacji Polityki w związku z koniecznością spełnienia wymogów regulacyjnych będących następstwem:

a) wdrożenia w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego;

W wyniku wdrożenia Zasad Ładu Korporacyjnego zostały wprowadzone do Polityki zapisy dotyczące:

- wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń;
- źródeł finansowania wypłat wynagrodzenia zmiennego;
- zdefiniowania zakresu odpowiedzialności organów sprawujących nadzór nad polityką wynagradzania w Banku.

W konsekwencji wprowadzenia ww. zmian Polityka Zmiennych Składników Wynagrodzeń została przekształcona w Politykę Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym Członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

b) zmian wprowadzonych do Ustawy Prawo Bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

W zakresie polityki wynagradzania, ustawa stanowi między innymi, iż stosowana przez Bank polityka wynagradzania obejmuje także jego podmioty zależne oraz uwzględnia politykę

wynagrodzeń podmiotu dominującego w stosunku do Banku.

Ponadto, Bank działając zgodnie z Artykułem 94 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi zmieniającej dyrektywę 202/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE - wprowadził do stosowania w Banku maksymalny stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych dla osób na Stanowiskach Kierowniczych objętych Polityką wynagradzania na poziomie nie przekraczającym 200% z wyłączeniem funkcji kontrolnych, dla których stosunek składników zmiennych nie może przekroczyć 100%. Wydłużeniu też uległ okres odroczenia wypłat wynagrodzenia zmiennego z 3 do 4 lat, wypłacanego osobom objętym Polityką wynagradzania, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku.

W 2017 roku w związku z koniecznością dostosowania wewnętrznych regulacji do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dn. 6 marca 2017 w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, dotychczasowa Polityka Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym Członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A., została przekształcona w Politykę Wynagradzania z uwzględnieniem Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

W kwietniu 2019 roku uległ zmianie min. okres odroczenia wypłat wynagrodzenia zmiennego z 4 na 3 lata jednocześnie wprowadzając 12 miesięczny okres retencji dla części odroczonego wynagrodzenia zmiennego wypłacanego w instrumentach finansowych. Zmiany miały na celu ujednolicenie podejścia w ramach Grupy DB oraz spełnienie wymogów wynikających z przepisów.

W 2019 roku w skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodził:

- w okresie od 01.01.2019 r. do 30.06.2019 r.

- 1) Pan Peter Tils
- 2) Pan Hubert A. Janiszewski
- 3) Pan Philipp Gossow

- w okresie od 01.07.2019 r. do 31.12.2019 r.

- 1) Pan Joerg Bongartz
- 2) Pani Ina Bandemer
- 3) Pan Hubert Pandza

Do zadań Komitetu należy:

- ustalanie warunków zatrudnienia Członków Zarządu określonych w umowie o pracę, kontrakcie menadżerskim lub innej umowie;
- wydawanie opinii na temat obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń, w tym w szczególności monitorowanie wysokości i składników wynagrodzeń;
- monitorowanie i wydawanie opinii na temat Polityki wynagradzania kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o

długoterminowe dobro Banku oraz interes udziałowców Banku;

- opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Deutsche Bank Polska S.A. z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż raz w roku. Posiedzenia Komitetu mogą być zwołane przez Przewodniczącego Komitetu lub z inicjatywy Członka Rady Nadzorczej oraz na wniosek Zarządu Banku. W 2019 roku odbyło się siedem posiedzeń Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Deutsche Bank Polska S.A. realizuje lokalną politykę wynagradzania, z uwzględnieniem oraz w połączeniu z polityką wynagrodzeń Grupy DB, celem spójnego zarządzania ryzykiem i ograniczeniem konfliktu interesów.

Polityka wynagradzania wspiera ostrożne i stabilne zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz w sposób szczególny dba o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i jego udziałowców.

Całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne. Stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia.

W przypadku osób zatrudnionych na Stanowiskach Kierowniczych, podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby na Stanowisku Kierowniczym objętej Polityką wynagradzania oraz danej jednostki organizacyjnej, z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Banku. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe oraz niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. Kryteria te powinny być obiektywne i uwzględniać jakość zarządzania Bankiem oraz długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym, wynagrodzenie zmienne kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe, jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Wysokość zmiennej części wynagrodzenia osób zajmujących Stanowiska Kierownicze zależy od wyników ich oceny indywidualnej, wyników jednostki organizacyjnej i wyników całego Banku. Indywidualna ocena dokonywana jest w oparciu o obowiązujący w Banku proces oceny pracowniczej. Wysokość części zmiennej wynagrodzenia corocznie jest przedmiotem analizy Komitetu ds. Wynagrodzeń pełniącego funkcję konsultacyjno-doradczą dla Rady Nadzorczej.

W przypadku osób zajmujących Stanowiska Kierownicze wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku (dalej: „Risk Takers z Grupy 1”), jeśli kwota wynagrodzenia zmiennego w danym roku przekroczy tzw. kwotę wolną od odroczenia, wówczas stosowane jest odroczenie - co najmniej - 40% nadwyżki ponad kwotę wolną od odroczenia. Co najmniej 50% odroczonego wynagrodzenia zmiennego wypłacana

jest w instrumentach finansowych, co stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku.

Możliwość realizacji odroczonej płatności w danym roku jest uzależniona od spełnienia między innymi następujących kryteriów:

- osiągnięcia przez Bank zysku za poprzedni rok;
- pozytywnej oceny efektów pracy danej osoby zajmującej Stanowisko Kierownicze uwzględniającej 3-letni horyzont,

uwzględniając ewentualne sytuacje wyjątkowe nie związane z podstawową działalnością Banku, które wpływają na wartość jednostki instrumentu finansowego stosowanego w Banku w przypadku wynagrodzenia odroczonego w formie instrumentów finansowych.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Tomasz Kowalski

imię i nazwisko

Prezes Zarządu

stanowisko/ funkcja

Podpisano
kwalifikowanym
podpisem
elektronicznym

Magdalena Rogalska

imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

stanowisko/ funkcja

Podpisano
kwalifikowanym
podpisem
elektronicznym

Zbigniew Bętkowski

imię i nazwisko

Członek Zarządu
Osoba, której powierzono
prowadzenie ksiąg
rachunkowych Banku
stanowisko/ funkcja

Podpisano
kwalifikowanym
podpisem
elektronicznym

Piotr Gemra

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/ funkcja

Podpisano
kwalifikowanym
podpisem
elektronicznym

Piotr Pawłowski

imię i nazwisko

Członek Zarządu

stanowisko/ funkcja

Podpisano
kwalifikowanym
podpisem
elektronicznym

Warszawa, dnia 1 czerwca 2020 roku